

dolenjka, d.d.
NOVO MESTO

Obiščite PRODAJNI CENTER na Ljubljanski 31 v Novem mestu, v sklopu katerega poslujejo prodajalce:

DISKONT ŽIVIL - delovni čas od 7. do 20. ure, v soboto od 7. do 13. ure
SALON POHISTVA - delovni čas od 8. do 20. ure, v soboto od 8. do 13. ure
SALON MODE IN OBUVE - delovni čas od 8. do 20. ure, v soboto od 8. do 13. ure

V soboto, 14. avgusta, od 7. do 19. ure odprta prodajalna MARKET LJUBLJANSKA
V nedeljo, 15. avgusta, nedeljsko dežurstvo ob 8. do 11. ure.

DOLENJSKI LIST

Št. 32 (2607), leto L • Novo mesto, četrtek, 12. avgusta 1999 • Cena: 210 tolarjev

ISSN 0416-2242

vaš četrtkov prijatelj
DOLENJSKI LIST

V VODSTVU GZS

NOVO MESTO - V upravnem odboru GZS sta po junijskih volitvah tudi Bernard Coursat, predsednik uprave Revoza, in Borut Mokrovič, generalni direktor Term Čatež, medtem ko je član nadzornega odbora Franc Panjan, direktor Begrada.

VESELI UPOKOJENCI - Tradicionalnega, že 15. srečanja Območne zveze društev upokojencev Novo mesto se je zadnjo soboto na jasi v Dolenjskih Toplicah udeležilo kakih 1.500 upokojencev iz vseh 12 društev od Žužemberka do Šentjerneja in od Škocjana do Gabrja. Za srečanje so pripravili lep kulturni program, slavnostni govornik pa je bil Ignac Golob, nekdanji ugledni diplomat. Srečanja se je udeležil tudi minister Janko Kušar. Dolgoletnim donatorjem upokojenskih društev so izročili priznanja. Po "uradnem" delu se je razvilo veselo upokojensko druženje s pesmijo, plesom, jedajo, pijačo in družabnimi igrami. Ena takih je bila tudi ugibanje, koliko je težka šunka (na fotografiji). Vsak, ki je hotel ugibati, je moral plačati 200 tolarjev, tistemu, ki je bil najbližje dejanski teži, pa je na koncu pripadla slastna šunka. Veselo druženje se je v vročem poletnem dnevu zavleklo pozno v večer. (Foto: A. B.)

Za osip turistov ni kriva le vojna

V juliju oddanih 99-odst. postelj v Dolenjskih in 96-odst. v Šmarjeških Toplicah - V Termah Čatež od januarja do konca julija za 17 odst. več tujcev kot lani - Vrstijo se naložbe

NOVO MESTO, ČATEŽ - Ali je vojna na Balkanu res tako ogrozila slovenski turizem, kot je bilo slišati iz gorenjskih in primorskih turističnih logov? Glavni akterji dolenjskega in posavskega turizma, ki so navajeni zanašati se le na svoje sile, so z letošnjo turistično bero kar zadovoljni. V družbah Krka Zdravilišča in Terme Čatež so s pridom izkoristili državno pomoč in pospešili prodajne akcije v tujini, predvsem pa doma.

"Če bi imela država v normalnih letih toliko posluha za turizem kot sedaj, bi bilo mnogo lažje delati. Predvsem primanjkuje ustrezne promocije naše države v svetu, saj večina naših gostov izve za nas od znancev," je povedala Branka Videtič iz Krke Zdravilišča. V Dolenjskih in Šmarjeških Toplicah ter na Otočcu so imeli v prvih sedmih mesecih letošnjega leta okrog 115 tisoč nočitev. Obe zdra-

višiči sta bili v povprečju 87-odstotno zasedeni. V Dolenjskih Toplicah je bilo za 9 odst. več gostov in v Šmarjeških Toplicah za 2 odst. manj. Z obiskom tujcev je precej slabše kot lansko leto, še posebej na Otočcu, kjer se ustavlja predvsem prehodni gostje. Ker je med gosti več kot polovico Italijanov, so okrepili prodajne akcije v tej državi, zato še prihajajo prijave.

Ce pogledamo zasedenost samo v juliju, je bilo oddanih 99 odst. vseh postelj v Dolenjskih in 96 odst. v Šmarjeških Toplicah. Večina gostov, običajno 80 odst., je domačin. V avgustu pričakujejo povprečno 90-odstotno zasedenost zmožljivosti. Kot je povedala Videtičeva, jih odpovedi zaradi vojne niso močno prizadele, ker imajo veliko stalnih gostov. V Zdravilišču Strunjan, ki so ga prenovljenega odprli šele aprila, je bila do konca julija povprečna zasedenost 80-odst., kar je za 4 odst. boljše od lani. Tujcev je nekaj manj kot prejšnje leto, vendar ta primerjava ni najboljša, ker so zaradi prenove kasneje začeli s prodajnimi akcijami. Vsekakor pa ta padec ni tako velik, kot v nekaterih hotelih na obali, kjer so v prvem polletju imeli tudi za petino manj tujih nočitev kot v istem obdobju lani.

V Termah Čatež imajo ta trenutek polne hotele Zdravilišče, Toplice in Terme. Vse dni imajo zasedenih 240 do 250 postelj (toliko jih tudi je), ker pa gre za individualne goste in vedno kdo odpove, se vsak dan najde še kaka prosta postelja. V Termah so v prvih sedmih mesecih gostili za 17 odst. več tujcev kot lani v tem času. Tudi Slovencev biva v njihovih hotelih več kot lani, medtem ko je večji izpad gostov edino v kampu, kjer so računali predvsem na tranzitne goste. Slovence so nizke cene pritegnile na Hrvaško, tujci pa, kot ugotavlja Tina Savnik, pomočnica direktorja za marketing, so usahinili morda tudi zaradi zaprtega tunela v Alpah. Opažajo namreč, da ni Belgijcev in Nizozemcev, ki so se radi ustavili na Čatežu.

Ob lepem vremenu imajo tudi polne bazene, še posebej od četrtega do nedelje (podaljšani vikendi). Pretekli četrtek, ko je bil na Hrvaškem praznik, ali pa minulo nedeljo se je število zunanjih gostov približalo 6.000, tem pa se je

v gneči pridružilo še kakih 2.500 gostov Term Čatež. Od januarja do konca julija so tu zabeležili skupno 241.000 nočitev; zadovoljni so tudi z julijskim izkupičkom.

"Odpovedi smo imeli predvsem v aprilu, maju in juniju. Teh se kratkoročno ne da nadomestiti, a ker gostje prihajajo individualno, nismo toliko izgubili. Vsekakor pa ne moremo nadoknaditi izgube tranzitnih gostov," poudarja Savnikova. V Termah Čatež so zadovoljni tudi z obiskom ob obali, kjer so večinski lastniki Hotelov Koper. Hotel Žusterna so odprli sredi marca, kar je nekoliko prej kot običajno. Od takrat pa do konca julija so zabeležili že 11.500 nočitev. Ravno danes odpirajo prenovljen Hotel Koper (nekdanj Triglav), hkrati pa na Čatežu intenzivno gradijo nov hotel.

B. DUŠIČ GORNIK

ŽUPANI Z NOTO PROTI UKINITVI OMREŽNE SKUPINE

KRŠKO - Trije posavski župani so v imenu Sveta posavskih občin ministru za promet in zveze Antonu Bergauerju poslali pismo, v katerem so se zavzeli za ohranitev telefonske omrežne skupine za Posavje. V medijih so namreč zaznali, da naj bi se število omrežnih skupin zmanjšalo, in sklepali, da tudi na račun Posavja. To je doslej imelo svojo omrežno skupino (0608), ki je jasno opredeljevala prostor regije in ga po svoje tudi promovirala. Župani poudarjajo, da se z lastno omrežno skupino lažje prepozna tudi gospodarstvo, malo gospodarstvo in turizem tega območja. Posavci želijo, da se omrežna skupina ohrani, obenem pa tudi regija Posavje. Ministra so še zaprosili, naj o morebitnih spremembah že v fazi osnutka informira Svet posavskih občin.

Berite danes

stran 2:

• **Delnice Vizije ali pokojninski boni?**

stran 3:

• **Pozabljeni Kandija in njena himna**

stran 4:

• **Parcele šle kot sveže žemljice**

stran 6:

• **"Tu ne gre več za nobeno stroko!"**

stran 9:

• **Vključitev - vzpon ali katastrofa?**

stran 12:

• **Novi Megane scenici na samostojni poti**

stran 13:

• **Štorklja na dimnik prileti, dete se rodi**

Poboj romskih psov in človekove pravice

V romskih naseljih na Dolenjskem in v Beli krajini pokončali 211 psov - V spremstvu policistov in lovcev - Usmrtili vpričo otrok - Trupla predelali v hrano za piščance in prašiče - Helsinški monitor: kratenje človekovih pravic

Veterinarski higieniki so v spremstvu veterinarskih inšpektorjev, lovcev in policistov v 21 romskih naseljih na Dolenjskem in v Beli krajini od 13. do 15. julija polovili in pobili 211 psov. Vznemirjeni Romi so se obrnili na slovenski urad Helsinškega monitorja, združenja za človekove pravice, ki je dogodek raziskalo in spravilo v javnost.

Za akcijo so se na zahtevo veterinarske inšpekcije odločili v Veterinarskem zavodu Slovenije, v poročilu o akciji pa so zapisali, da je šlo za evtanazijo (usmrtili) potepuških in neregistriranih proti steklini necepljenih psov, ki so se gibali brez nadzora. V treh dneh so polovili in usmrtili 211 psov, istočasno pa je veterinarska inšpekcija izdala večje število zapisnikov o in odločbo z obvezo, da se v roku 24 ur vse pse, ki jih želijo Romi obdržati, cepi proti steklini. V romska naselja so higieniki prišli v spremstvu inšpektorjev, policije in lovcev, kjer so zahtevali potrdila o cepljenju psov, nato pa so izdajali odločbe za cepljenje psov, ki jih lastniki želijo obdržati. Ostale prosto gibajoče pse so omamili s puškami na injekcije in s T-61 usmrtili. Pse, ki so zbežali izven romskih naselij, so pokončali lovci s lovskimi puškami na varnostnih razdaljah.

Po pregledu psov so ugotovili kaj žalostno stanje: 102 psa sta bila garjava, 107 jih je bilo traku-ljavih, 89 jih je imelo gliste, dve psi so imeli mastitis, našli pa so tudi psico z odtrgano nogo, ki je ni oskrbel veterinar. Manjkala ji je prednja leva noga od lahta do blazinic, na ozkem traku kože pa ji je visel ostanek blazinice s krepilji. Odprta rana je bila zagnojena, psica je bila zvita v hrbtenici, močno podhranjena in traku-ljava. Lastnica psice ni hotela oddati, veterinarski inšpektorji pa so ugotovili, da gre v tem primeru za mučenje živali. V zapisniku novomeške enote veterinarskega zavoda je med drugim zapisano tudi, da so Romi sami oddali 38 ščenet in da jih je 60 odst. soglašalo z akcijo. Po romskih naseljih se je gibalo tudi večje število ljudem nevarnih popadljivih psov.

Nad akcijo zgroženi Romi so se obrnili na slovenski urad Helsinškega monitorja, združenja za človekove pravice, ki je dogodek raziskalo in spravilo v javnost. Predsednica Neva Miklavčič Predan je na novinarski konferenci poudarila, da se Helsinški monitor sicer ne ukvarja z mučenjem živali, a da gre v tem primeru na nek način tudi za človekove pravice. Med pogovori s predstavniki veterinarske uprave in veterinarskega zavoda, novomeške policijske uprave in predstavnico novomeške občine, ki se ukvarja z romsko problematiko, so ji povedali, da so se za akcijo odločili, ker so se psi v romskih naseljih preveč

razmnožili, slabo oskrbovani in okuženi z različnimi zajedalci ter necepljeni pa so pomenili tudi nevarnost za zdravje ljudi. Ker je bila večina pristojnih na dopustih, je bilo do kakršnihkoli uradnih informacij težko priti. Spremljevalci policije so opravičili z bojaznijo, da bi bili veterinarski higieniki med akcijo ogroženi od lastnikov psov, na vprašanje o zakonski podlagi tovrstnega spremljanja policije ni dobila jasne odgovora. Predstavniki Helsinškega monitorja so obiskali tudi nekaj romskih naselij v okolici Novega mesta, kjer so jim Romi povedali, da so se v njihova naselja trikrat na dan pripeljali oboroženi policisti in lovci ter z zankami in puškami za omamljanje opremljeni veterinarski tehniki. Lovci so začeli streljati pse vpričo otrok. Otrokom so trgali psčke iz rok in jih pred njimi zabadali z iglami za

• **Usmrčene pse oziroma njihova trupla so zmetali na kupe, jih odpeljali iz romskih naselij in jih odstopili podjetju Ko-To v predelavo v krmino moko, s katero hranijo piščance in prašiče. Posredno so torej garjavi, traku-ljavi in gliščavi psi namenjeni prehrani ljudi.**

usmrtili. Psi so se pri tem zvijali, trzali, lajali, otroci pa vpili od groze in jokali, medtem ko so starši zaman prosili, naj tega ne počno, vsaj vpričo otrok ne. Neki lovec naj bi skozi razbito okno ustrelil psčko, ki je ležala na postelji, kjer je ponavadi spala skupaj z otroki. Neki Rom je povedal, da so jim na silo odvzeli in pred njimi pokončili 9-letnega psa, na katerega se je njegova družina zelo navezala, saj je bil star natančno toliko kot njegov vnuk. To so storili kljub njegovemu zatrdanju, da bo psa dal cepiti.

Predsednica Neva Miklavčič Predan opozarja, da zakon za opustitev cepljenja psov predvideva le nalog za cepljenje in globo za lastnika, ne pa eksekucije. Poleg tega meni, da so lovci s streljanjem v samih romskih naseljih storili kaznivo dejanje ogrožanja življenja in varnosti ljudi. Enega izmed Romov naj bi s puško za omamljanje zadeli v čevlji. Opozarja tudi na dejstvo, da se takih akcij na tak način ne lotevajo v neromskih naseljih, kjer se predvsem med dopusti prav tako klati več zapuščenih psov. V tem primeru naj bi po njenem mnenju šlo tudi za vprašanje diskriminacije in ustrahovanja Romov kot narodne manjšine, ki res da živi na svoj način in ne vedno v skladu z uveljavljenimi družbenimi normami, kar pa ne more biti opravičilo za tako početje.

IGOR VIDMAR

IZRAELCI V KAPITLJU - Prejšnji četrtek zvečer je bil v kapitljski cerkvi v Novem mestu koncert baročnega ansambla Rubinove akademije za glasbo in ples iz Jeruzalema Sivan ensemble. Mladi izraelski glasbeniki, najboljši študenti Rubinove akademije, so izvrstno izvajali dela Scarlatija, Telemanna, Purcella, Haendla, Vivaldija in Bacha. Igrali so na baročne instrumente, kot so kljunasta flauta, baročna violina, baročni čelo ter čembalo, ansambel pa sestavlja še odlična sopranistka. Na turneji po Sloveniji v okviru Študentskega festivala Brežice je ta ansambel prvič nastopil v tujini. Žal so v čudovitem okolju kapitljske cerkve v prelepi glasbi uživali le maloštevilni obiskovalci. (Foto: A. B.)

BORZNO POSREDNIŠKA HIŠA, d.o.o. PE NOVO MESTO

Odpri smo novo poslovalnico
v Sevnici, Kvedrova 28. ☎ 0608/41-371.

BPH, Trdinova 1 (bivši hotel Kandija), ☎ 068/342-410
BPH, Rimska cesta 11, Trebnje, ☎ 068/460-730
BPH, Kolodvorska ul. 4, Črnomelj, ☎ 068/56-480

OB POBOJU ROMSKIH PSOV

"Kje je moja džukela?"

"Kje je moja džukela?" so v minulih dneh najbrž pogosto spraševali otroci v romskih naseljih po Dolenjskem in Beli krajini. Veterinarski higieniki, po starem bi jim rekli šintarji, so v spremstvu veterinarskih inšpektorjev, lovcev in policistov v 21 romskih naseljih na Dolenjskem in v Beli krajini polovili in pobili 211 psov. Vznemirjeni Romi so se obrnili na slovenski urad Helsinškega monitorja, združenja za človekove pravice. Razlogi, zaradi katerih se je Veterinarski zavod Slovenije odločil za krvočno akcijo, so razumljivi, saj so necepljeni in zanemarjeni psi, takih je v romskih naseljih ogromno, resna nevarnost tudi za zdravje ljudi, vprašljiv pa je način, na kakršen so se lotili svojega posla.

Pri sredi belega dne s puškami v spremstvu policistov v naselje, trgati cvileče živali otrokom iz rok, jih pobijati in metati na kup deluje, milo rečeno, zastrašujoče tudi za odrasle vsega hudega vajene odrasle Rome, kaj šele za otroke, ki življenje šele spoznavajo in se morajo že na njegovem pragu srečati z njegovo neizmerno krutostjo. Policija naj bi v tem primeru zaščitila izvrševalce eksekucije pred napadi lastnikov na smrt obsojenih živali, le-ti pa naj bi se po poročilu veterinarskega zavoda sami odločali, katerega psa usmrtiti in katerega cepiti in obdržati. V katerokoli dolenjsko neromsko naselje se higieniki ne bi upali stopiti na tak način, zahtevati potrdilo o cepljenju in necepljene pse pod policijsko zaščito pobijati. To dejstvo postavlja Rome in Nerome v neenak položaj. Saj so Romi vendar ljudje kot vsi drugi, čeprav živijo nekoliko drugače, ne povsem v skladu z običnimi družbenimi normami. Romski otroci, ki so morali gledati nasilje Neromov nad njihovimi živalmi, dogodka ne bodo pozabili, ostal bo v njihovi zavesti in krepil občutek, da so kot Romi manj vredni, drugorazredni ljudje, tu pa se že začnejo področje človekovih pravic.

IGOR VIDMAR

KMALU MCDONALD'S

NOVO MESTO - Kot je za časnik Finance povedal generalni direktor McDonald's Slovenija Dejan Turk, bodo restavracijo v novem trgovskem centru v Bršljunu odprli 20. avgusta. Podjetje bo do leta 2003 odprlo po tri restavracije na leto in nato še po eno. V prvi polovici letošnjega leta je McDonalddove restavracije v Sloveniji obiskalo dva milijona gostov. Promet vseh restavracij - do konca leta jih bo že 14 - je bil v tem času 1,3 milijarde tolarjev.

VREME

Ob koncu tedna bo spremenljivo oblačno, s posameznimi plohami in nevihtami. Vročine ne bo več.

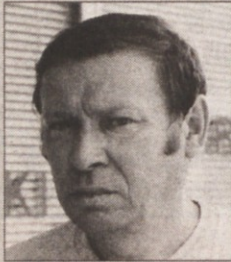

Pozabljena, a vredna ogleda

Ni še čisto jasno, ali se v povprečju preveč držimo doma, v svoji vasi ali mestu, ali je naša zavest prenizka, da bi znali ceniti domače, ali pa v naglici sodobnega življenja ne utegnemo skočiti na izlet ali obisk. V vsakem primeru Slovenci premalo poznamo svojo deželo, njene lepote, posebnosti in znamenitosti. Pri tem Dolenjci, Belokranjci, Posavci in prebivalci s kočevsko-ribniškega konca nismo nič boljši od drugih, kvečjemu obratno. Nedavna anketa v Nedelu je pokazala, da ravno prebivalci Posavja najslabše od vseh Slovencev poznajo na primer Prekmurje. Pa verjetno ne bi škodilo, če se naše spoznavanje domovine ne bi končalo pri šolskih izletih. Tega se očitno zavedajo tudi naši bralci, ki so bili ob vprašanju o tem, kako poznajo Slovenijo in če gredo kdaj na kak izlet po njenih krajih, odgovarjali precej samokritično. Vedo, da bi morali domačo deželo bolje poznati, a korak dalje, k temu namreč, da bi jo zares začeli spoznavati, je precej težji. Morda ga bodo olajšale akcije Centra za promocijo turizma. Saj veste: Imejmo se fajn, Dobrodošli doma in podobno. Če ne bo pomagalo, se odločite sami. Zadostovala bo že pot na bližnji hrib ali do prve cerkve in odkrili boste, da marsičesa še niste videli niti vedeli.

PETER RASTRESEN, študent iz Jankovičev pri Adlešičih: "Zavedam se, da slabo poznam Slovenijo, vendar nimam časa, da bi potoval niti po domovini niti po tujini. Ko bom utegnil, se bom najprej podal na pot po naši domovini. Res pa je, da tudi sicer Slovenci slabo poznajo svojo državo, zato bi si morali vzeti najprej čas za svojo državo in šele potem dopustovati v tujini."

JOŽE PAHOR iz Metlike: "Službeno sem prepotoval skoraj vso Slovenijo, a samokritično lahko rečem, da jo premalo poznam. Moti me, da turistične agencije v glavnem vabijo na izlete v tujino, le malo katera pa se odloči za popotovanje po Sloveniji. Pri marsikaterem Slovincu je najbrž tudi stvar prestiža, da reče, da je bil v tujini. Ne pozna pa skoraj nobene slovenske znamenitosti."

MILAN COLNER, zaposlen v NEK, doma iz Podbočja: "Zaradi sinovih težav z bronhialno astmo smo bili doslej največkrat na počitnikovanju na Lošinj, kjer je najustreznejša klima za take bolnike. Naše podjetje ima precej udobnih počitniških zmožljivosti v lepih krajih, zato občasno tudi menjamo kraj oddiha. Tako s pomočjo firme spoznavamo kraje, tak dopust pa je tudi cenejši."

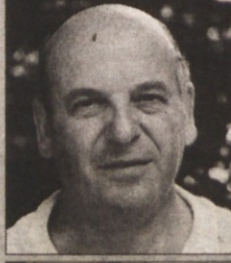
KAROL KOŠIR, rezbar iz Sodražice: "Planinec sem že 28 let in prehodil sem že vso Slovenijo, in to ne samo enkrat. Kraje, ljudi in običaje spoznavam tudi kot rezbar, ko opravljam naročena dela širom po Sloveniji. Za razliko od velike večine Slovencev Slovenijo dobro poznam. Je zelo lepa in zanimiva dežela, zato je škoda, da so Slovenci premalo osveščeni in je bolj ne spoznajo."

TOMAŽ GERM, elektrotehnik iz Kočevja: "Kot otrok sem s starši veliko potoval po Sloveniji, pa tudi v šoli smo hodili na izlete. Dobro poznam predvsem Dolenjsko, Gorenjsko in Primorsko, sicer pa sem prepričan, da Slovenci na splošno premalo poznajo Slovenijo. Domači kraj in ožjo okolico še kar dovolj dobro poznamo, kaj več pa že ne, čeprav je Slovenija vredna ogleda in boljšega poznavanja."

NADA HRIBAR, prodajalka v Dolenjki v Trebnjem, doma iz Radohove vasi: "Daljšega oddiha na morju si ne bomo mogli privoščiti, ker ni toliko denarja in časa. Doma pomagamo mami na kmetiji. Živine ne moremo kar tako pustiti, zato bomo šli na dvo- ali tridnevne izlete po našem Primorju in tudi po Istri tja do Umaga, kjer nam je všeč in tudi cene so nižje kot doma."

BRANE TURK, upokojenec iz Podgrada: "Prepričan sem, da še danes velja: Spoznavaj svojo domovino in še bolj jo boš ljubil! Zato se redno udeležujem izletov, ki jih upokojsko društvo pripravi po Sloveniji, v tujino pa ne grem. S prijatelji hodim tudi na lažje ture v hribe, da o Gorjancih sploh ne govorim. Cena teh izletov je primerna za naš žep in tako rekoč za vsakogar."

MARKO KOMOČAR, prodajalec iz Brežic: "Res je, bolj slabo poznam Slovenijo. Ne grem nikamor, in če bi me zdaj povprašali po krajih in znamenitostih, bi bolj malo vedel. Na dopust gremo ponavadi na Hrvaško, bili smo že tudi ob Bohinjskem jezeru. Med letom bolj malo potujem okrog in tudi na izlete ne hodim. Pravzaprav nimam časa, saj še dopusta ne morem vsega izkoristiti."

STANE ŠMERC, vodja enote Terce v Sevnici: "Na dopustu sem bil z družino na Hvaru, kjer je morje neprijetno čistejše kot pri nas, ob slovenski obali. Polpenzion nas je tako stal okrog 30 tisočakov na teden. Prijeto sem bil presenečen, da so bile cene našega piva zmerne in ob tem tudi enotne, to je 10 kun, tako v našem hotelu, ki je bil A-kategorije, kot tudi v drugih lokalih."

Zgleden primer

Na tekmovalnih plenijo tudi srca nežnejšega spola

VELIKE LAŠČE - Medtem ko se v nekaterih večjih krajih in po vaseh mladi združujejo v športna in kulturna društva, ki so postala nepogrešljiva v njihovem vsakdanju, pa je čedalje več tistih, ki svoje potrebe uveljavljajo v društvenih podoželske mladine. Ta niso strela nad glavo le peščice deklet in fantov, katerih usoda je vezana za delo na kmetijah, ampak so zavetje v njih poiskali vsi, ki se v kakšnem kraju počutijo mlade.

Lep primer takšne organiziranosti nam ponuja vas Veliki Osolnik v velikolaški občini. Tam so v delo društva podoželske mladine vključili vse mlajše prebivalce in jim ponudili številne dejavnosti, značilne za njihovo območje.

Predsednik društva Lovrenc Gradišar se ni mogel izogniti dejstvu, da je mladih Velikolaščanov kar precej, a še vedno tavaajo (!), saj jim ponekod manjka čut za organizirano delo. Čeprav v občini obstaja športno društvo, delujejo tudi kulturniki, pevci in gledališčniki, zaživela so turistična društva, so vrste najbolj strnili na Velikem Osolniku. V društvo, to šteje okrog 30 članov, so namreč vključili študente, dijakke, kmete in delavce. Vsi imajo enake pravice, in obveznosti; javnosti želijo predstaviti kraj in ljudi, hkrati pa skrbijo za kulturo, zabavo, družabna srečanja, izlete in še kaj.

"Korenine skoraj vseh nas so pognale na vasi. Tega se dobro zavedamo, zato povsod nastopamo sproščeno in zelo uspešno. Naši tekmovalci se udeležujejo skoraj vseh večjih prireditev po Sloveniji (jeseni se bomo odpravili na trgatve nekje na Dolenjskem), kakor tudi regijskih in občinskih tekmovalij. Če se malo pošalim: na naši strani so vedno dekleta iz nasprotnih ekip, kar si še posebno štejemo v čast. Zelo dobro sodelujemo tudi s kmetijsko svetovalno službo," je povedal Lovrenc Gradišar, predsednik društva podoželske mladine Veliki Osolnik.

M. G.

DON SCHWAB RAZSTAVLJA V KRŠKEM

KRŠKO - Danes, v četrtek, ob 19. uri bodo v Galeriji Krško odprli razstavo slik slikarja z umetniškim imenom Don Schwab, domačina iz Leskovca, ki danes živi in ustvarja v Ljubljani. Poleg slikanja se ukvarja tudi z oblikovanjem in opremljanjem interierov.

ZA DVIG VINSKE KULTURE

Vnovič Spoznajmo vino

Izšla prenovljena in dopolnjena knjiga dr. Julija Nemaniča

Odlična vina so resnične umetnine in z ustreznim opisom postanejo tako zanimiva kot druga umetniška dela. Tako je zapisal v svoji drugi po treh letih v založbi ČZD Kmečki glas ponatisnjeni, prenovljeni in dopolnjeni knjigi "Spoznajmo vino" njen avtor dr. Julij Nemanič, naš prek mej Slovenije znani enolog, ki je s svojim delom in prizadevanjem zlasti na področju degustacije in senzorične ocene vina veliko pripomogel, da se je dvignila ne le kakovostna raven pridelave naših vin, temveč tudi vinska kultura slovenske vinorodne dežele.

Novost in dodatek knjige, za katero je dr. Nemanič dobil ne samo priznanje domače stroke, temveč tudi Priznanje Mednarodnega urada za trto in vino (OIV) v Parizu, sta poglavji z naslovoma Kolo vinske arome in Pomen in vloga someljeja in enologa. V prvem govoru o pripomočku, ki ga je razvila skupina kalifornijskih enologov, da bi se ocenjevalci in ljubitelji vina lažje znašli pri opisu vinskih vonjav in okusa. Narava je pri tem žlahtnem pridelku vina tako bogata in raznolika, da dela opis preglednice celo najboljšim poznavalcem. Zmanjkuje tudi ustreznih primerov besed, ki bi omogočile natančno razlikovanje fines tega izjemnega naravnega bogastva, ki je sad raznolikosti tal, zemlje, podnebja, lokacije, tehnologije idr. Preprosto: razširiti je treba besedišče in primerjave z drugimi naravnimi vonjavami, pri čemer je prav dr. Nemanič - kar je dokazal že na mnogih vodenih degustacijah - pravi mojster. Kot reče, kolo vinske arome olajša ocenjevanje ločeno belih in rdečih vin, žal pa sta v knjigi obe barvni kolesi

Delnice Vizije ali pokojninski boni?

Zakon o prvem pokojninskem skladu daje delničarjem PID-ov možnost izbire le z delom delnic, ki so še vedno krite s certifikati - Delnice PID ali pokojninski boni in polica pokojninskega zavarovanja?

NOVO MESTO - Sredi julija je stopil v veljavo Zakon o prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb. Zakon daje delničarjem PID-ov možnost izbire glede delnic, ki so še vedno krite z lastninskimi certifikati. Zaokrožen odstotek nominalnega zneska lastniških certifikatov znaša v DPB Viziji še 30 %. Tisti, ki so bili na dan uveljavitve zakona delničarji DPB Vizije ostajajo s 70 % delnic še naprej njeni delničarji, glede 30 % delnic pa se bodo morali ponovno odločiti med DPB Vizijo in pokojninskimi boni. Če se bodo odločili za pokojninske bone, jih lahko v treh letih prodajo ali pa zamenjajo za polico dodatnega pokojninskega zavarovanja.

V drugi polovici tega meseca bodo vsi delničarji DPB Vizije prešli pisno obvestilo zamenjave ene stare delnice za 10 novih in številu novih delnic s pravico izbire, s pojasnili in nalogom za uresničitev pravice izbire. Odločiti se bodo morali do 13. novembra letos in o svoji odločitvi obvestiti družbo za upravljanje investicijskih skladov Vizijo. Če svoje odločitve ne bodo sporočili v roku, bodo po samem zakonu tudi z delnicami s pravico izbire ostali delničarji DPB Vizije.

Za delničarje PID-ov je pomembno tudi zagotovilo države, da bo naposled privatizacijska vrzel zapolnjena. Zakon namreč določa,

KONJSKE DIRKE OB 75-LETNICI KK KRŠKO

KRŠKO - Konjeniški klub Krško praznuje častitljiv jubilej - 75-letnico. Ob tej priložnosti priredi konjeniški klub na hipodromu Brege ravno na veliko mašo, to je v nedeljo, 15. avgusta, veliko konjeniško prireditev. Kot zanimivost naj omenimo, da se bodo v 9. dirki pomerile tudi kmečke vprege.

TABOR ZA BEGUNCE IN REVNE

KRŠKO - Društvo mehkega pristanka Krško se je izkazalo že z nekaj hvalevrednimi akcijami, tudi v dobro t.i. marginalnih skupin prebivalstva pri nas. To sredo se tako v Pirošici ob Krki končuje enotedenski tabor za 46 beguncev s Kosova in BiH ter nekaterih socialno ogroženih otrok iz Posavja. V vodstvu tabora sta tudi vzgojiteljici, Krčanka Dženi Roštohar in Sevnica Tanja Fius. Bivali so v vojaškem šotoru, za hrano in sadje pa so prispevali tudi posavski podjetniki.

da bodo dobili tako prvi pokojninski sklad kot PID-i enakovredno premoženje. Če bo država tokrat izpolnila že nekajkrat prelomljeno obljubo, naj bi bili vsi certifikati zamenjani do začetka prihodnjega leta.

V prvih sedmih mesecih letošnjega leta je DPB Vizija poslovala pozitivno. Na uspešno poslovanje so vplivali sicer skromni dvig tečajev delnic na Ljubljanski borzi v zadnjem mesecu, prejete dividende, realizirani kapitalski dobički iz trgovanja z vrednostnimi papirji in za 1/4 nižja upravljalška provizije od dovoljene, ki jo DPB Vizija plačuje družbi za upravljanje v denarju DPB Vizija ima večino premoženja v delnicah, ki kotirajo in za katere veljajo tržne cene. Na območju Dolenjske in Bele krajine je imela ko-

neč preteklega leta dobrih 40 % vseh naložb, največ v delnicah Krke, ki so po vrednosti druga naložba, takoj za delnicami Intereuropel. Z delnicami DPB Vizije se še več kot eno leto trguje na prostem trgu Ljubljanske borze. V tem času se je število delničarjev zmanjšalo za petino, lastnika pa je zamenjalo 34 % izdanih delnic, kar pove, da se delničarji ne odločajo za prodajo prav lahko in da so delnice DPB Vizije na trgu iskane. To se pozna tudi na njihovi ceni, ki je med višjimi cenami delnic PID-ov.

I. V. Vizija DZU

GLASBENO POLETJE NA GRADU PODSREDA

PODSREDA - V okviru programa Glasbeno poletje na gradu Podsreda '99 bosta v prihodnjih dneh dva koncerta. Prvi bo to nedeljo, 15. avgusta, ob 20. uri v atriju gradu Podsreda, kjer bo nastopil kvartet pozavn Slokar. Prihodnjo soboto, 21. avgusta, ob 20. uri v istem prostoru še koncert, ki ga bodo pripravili slušatelji seminarja za pozavno.

PETDESET LET GASILSTVA V ZBURAH - Prostovoljno gasilsko društvo Zbure je 31. julija praznovala svojo 50-letnico. Prišli so tudi trije ustanovni člani: Franc Anderlič, Viktor Gal, Franc Kovačič (na posnetku) in to na gasilnem avtomobilu iz leta 1950. Prireditev je odprl domačin, nekdanji gasilec, danes pa poslanec v Državnem zboru, Tone Anderlič. Na prireditvi so podelili priznanje in častno plaketo za pomembne prispevke pri razvoju gasilstva direktorju podjetja Tabakum Novo mesto, Blažu Tazevu, in poslancu Tonetu Anderliču. Zahvale in priznanja so dobili tudi priznavni gasilci za zaslugi in požrtvovalnost. V povorki so sodelovali pionirji in mladinci PGD Zbure v delovnih oblekah ter člani gasilskih društev iz novomeške, šentjermejske in škocjanske občine v paradnih oblekah, igral pa je pihalni orkester Krke Zdravilišča iz Straže.

Mariborsko pismo

Boj za delnice najuspešnejšega podjetja v mestu

Privatizacija Term

MARIBOR - V mestu ob Dravi se je razvnela prava bitka v zvezi s privatizacijo Term, ki so najbolj uspešno podjetje v mestni občini.

Podjetje Terme Maribor se je razvilo iz turistično-gostinskega podjetja Pohorje, ki se zaradi tega, ker ni bil sprejet zakon o igralništvu, ni moglo pravočasno privatizirati, saj je v njegovem okviru deloval tudi Casino Maribor. Po sprejetju zakona o igralništvu se je Casino izločil iz Pohorja in prešel v last države, preostali del podjetja pa se je oblikoval v novo podjetje - Terme Maribor. Ker se podjetje ni pravočasno lastninsko preoblikovalo, je po črki zakona moralo vso premoženje začasno prenesti na republiški razvojni sklad, ki ga je nasledila Slovenska razvojna družba. Takrat je bilo dogovorjeno, da se bodo Terme v skladu s tedaj veljavno zakonodajo privatizirale z notranjim odkupom.

Tako je uprava Slovenske razvojne družbe konec maja predlagala svojem nadzornemu svetu, da bi Terme privatizirali z notranjim odkupom do 25 odstotkov, vendar nadzorni svet tega ni sprejel, temveč je sklenil, da bo delnice Terme prodal investicijskim skladom in tako pomagal zapolniti privatizacijsko "luknjo".

Razumljivo je, da je delavce, bivše zaposlene in upokojenece Term ter vodstvo podjetja odločitev nadzornega sveta Slovenske razvojne družbe revoltirala, zlasti ker so za notranji odkup Term več let varčevali in skupno privarčevali več kot 550 milijonov tolarjev. Zato so se zoper omenjeni sklep pritožili.

Nadzorni svet Slovenske razvojne družbe je svojo odločitev spremenil in sklenil, da upravičenci lahko sodelujejo pri notranjem odkupu do višine privarčevanih sredstev, posameznik pa lahko pri notranjem odkupu kupi največ za 1,5 milijona tolarjev delnic. Ta sklep je ponovno razburil del upravičencev, saj tisti, ki niso varčevali organizirano preko podjetja, ne bi mogli sodelovati pri notranjem odkupu. Od 860 upravičencev jih je preko podjetja varčevalo samo 583. Delavci Term so se začeli spraševati tudi, kje je zakonska osnova za omejitve sodelovanja pri notranjem odkupu na 1,5 milijona tolarjev. Zato so se pritožili na Ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj, sporni sklep pa so poslali v presojo tudi ustavnemu sodišču.

S tem pa se igrice v zvezi s privatizacijo Term še niso končale. Nadzorni svet Slovenske razvojne družbe je namreč sklenil, da bo "neposlušno" upravo Term okrepil z novim prokuristom, da bo poslovanje najbolj uspešnega mariborskega podjetja "bolj transparentno". Tako so na seji nadzornega sveta Term za prokurista predlagali Srečka Kukovca, vendar ga nadzorni svet, ki ga vodi profesor mariborske Ekonomsko-poslovne fakultete dr. Davorin Kračun, ni imenoval. To je zelo razburilo nekatere v Slovenski razvojni družbi, ki že pripravljajo novo strategijo za uveljavitev svoje politike v Termah.

TOMAŽ KŠELA

Četrto stoletje novomeškega BTC

Začelo se je z Javnimi skladišči - V Bršljinu 54 trgovskih lokalov, v Češči vasi skladišča in upravna stavba - Nov manjši nakupovalni center v Bršljinu

NOVO MESTO - Zgodovina novomeške poslovne enote Blagovno-trgovinskega centra sega dobrih 25 let nazaj, ko so v Bršljinu začela delovati Javna skladišča. Ta so se kasneje preimenovala v Blagovno-transportni center, s slovensko osamosvojitvijo pa so iz "transportnega" prelevili v "trgovinski" center, kratica, pod katero to firmo poznamo, pa je ostala enaka - BTC.

Začelo se je v Bršljinu, tam pa še danes, kar se prihodka tiče,

Suhokranjski drobiž

IMENOVANI ODBORI - Na zadnji seji občinskega sveta občine Žužemberk so bile imenovane in potrjene tudi vse komisije in odbori. Ti so se v kratkem času kljub dopustom sestali in imenovali predsednike. Tako bo v komisiji za mandatna vprašanja, volitve, imenovanja in priznanja predsednik DUŠAN PAPEŽ s Hriba pri Hinjah, JANEZ HROVAT iz Podgorza pa predsednik odbora za gospodarstvo, kmetijstvo, turizem, davčno politiko, proračun in finance, JOŽE PAPEŽ s Cviblja predsednik odbora za okolje in prostor, komunalo in promet, obenem tudi predsednik komisije za vloge in pritožbe, ANDREJ BANKO z Dvora predsednik odbora za družbene dejavnosti, DARKO PUCELJ iz Žužemberka predsednik komisije za statut občine in poslovnik občinskega sveta, DRAGICA PAPEŽ iz Ljubljane pa predsednica občinske volilne komisije. Do sedaj je bil sklican dvakrat odbor za lokalno samoupravo in enkrat nadzorni odbor, zaradi nesklepnosti pa niso izvolili predsednika.

ASFALT - Vinogradniki vinske gorice pod Šent Pavlom po spodnji strani pripravljajo teren za novo asfaltno prevelko. Dela izvaja Cestno podjetje Novo mesto, celotno investicijo, vredno več milijonov tolarjev, pa bodo krili vinogradniki in lastniki parcel. OBLETNICA - Gasilci in gasilke PGD Križi so pred kratkim dostojno počastili 25-letnico delovanja. Društvo je bilo ustanovljeno leta 1974 in v teh letih so naredili marsikaj: zgradili nov dom, kupili motorno brizgalno in gasilsko vozilo. Njihove tekmovalne desetine so zelo uspešne, saj so v zadnjih petih letih osvojile kar osem pokalov.

Ivo Longar

Kot rečeno, prinese bršljski trgovinski center nekaj manj kot polovico prihodka, ostalo pa ustvarijo s tako imenovanimi logističnimi programi. Gre za carinsko skladišče in skladišče domačega blaga, carinski terminal za carinjenje blaga na tovornih vozilih in za poslovne prostore v upravni stavbi, ki jih oddajajo špedicijskim firmam in drugim, ki so vezani na carino. Sedež novomeške carinske izpostave je sicer še v Bršljinu, v carinsko pisarno v Češči vasi pa vsak dan prihaja carinik.

V Češči vasi ima novomeški BTC 8 ha zemljišč, dokupijo pa lahko še nadaljnjih 20 ha. "Računamo, da bo to območje za Novo mesto gospodarski plato za večje gospodarske naložbe. Za tako površino in razne dejavnosti, ki se naj bi odvijale tukaj, smo načrtovali tudi vso infrastrukturo, od oskrbe z elektriko, plinom in vodo ter telefonijo do čistilne naprave," pravi Longar. Računajo, da bo slej ko prej tu blizu stekel del novomeške obvoznice, ki se naj bi odcepil od sedanje severne in se mimo Češče vasi in čez Krko priključil na cesto Novo mesto - Straža. Čakajo tudi, kam bodo umeštili železniški kontejnerski terminal, in računajo, da bo to nekje ob železniški progi Novo mesto - Straža. "V glavnem smo se sedaj osredotočili predvsem na logistične programe," je povedal Longar.

Ne pa povsem. O tem govori tudi nedavni nakup objekta in zemljišča nekdanje Novotehne trgovine v Bršljinu nasproti BTC-ja. Tam bodo uredili manjši nakupovalni center, in sicer prehrabeni diskont italijanske trgovske verige Hardi, prodajalno z obutvijo Turboschuh, Drogerie Markt, manjši bistro ter kakih 70 parkirnih mest. "Če bomo kmalu rešili vprašanje križišča, bomo ta novi nakupovalni center odprli decembra, sicer pa prihodnjo pomlad," napoveduje direktor.

A. BARTELJ

• Laž in pretiravanje sta najslabša propaganda. (Masaryk)

PRVO NOVO GASILSKO VOZILO - PGD Dolž obstaja že od leta 1936, a je renalet master njihovo prvo novo gasilsko vozilo. S slovesnosti ob predaji (z leve): novomeška podžupanja Martina Vrhovnik, predsednik KS Dolž Stane Šalehar in predsednik gasilskega društva Jože Hrovatič. (Foto: A. B.)

Na Dolžu nov gasilski avto

Zbrali 3,5 milijona tolarjev za Renault master - Občina dala 200 tisoč manj kot objubila - Čaka ji še nakup priklole

DOLŽ - Zadnjo soboto popoldne so na Dolžu slovesno predali namenu nov gasilski avto renalet master, ki je stal 3,5 milijona tolarjev. Tako je tudi to prizadevno podgorsko gasilsko društvo končno dobilo svoje prvo novo in res sodobno gasilsko vozilo.

Gasilsko društvo so na Dolžu ustanovili leta 1936 in takrat je šlo 31 članov, deloval pa je tudi mladinski odsek. Po drugi svetovni vojni je delo društva zamrlo in mrtvilo je trajalo do leta 1960, ko so društvo obudili. Takrat so od otoških gasilcev dobili tudi prvo gasilsko vozilo; to je bil vprežni voz z ročno brizgalno, ki ga hranijo še danes in ima že muzejsko vrednost. Zatem so dobili še dva rabljena gasilska kombija, najprej od gasilskega društva iz Šmihela, zadnjega, še IMV-jevega, pa so dobili z Mokrega Polja, ko je imel že 11 let in je danes star že več kot 20 let.

"Zato smo se lotili zbiranja denarja za novo gasilsko vozilo," je povedal predsednik PGD Dolž Jože Hrovatič. Zanj so po milijon tolarjev prispevali KS Dolž in Občinska gasilska zveza; 500 tisočakov je prispeval podjetnik Jože Može, novomeška občina je tudi obljubila 500 tisočakov, dala pa le 300.000 tolarjev. Ostali denar so prispevali drugi donatorji, 500.000 pa so zbrali še krajani.

EU IN SLOVENSKI KMETJE

ŠENTJERNEJ - Sindikat kmetov Slovenije, podružnica Novo mesto, je z dvojčnim Strojnim krožkom Pilberk - Železna Kapla iz Avstrije organiziral enodnevni obisk Zadruga v Železni Kapli. Kmetom iz širše Dolenjske so hoteli predstaviti probleme, s katerimi se soočajo avstrijski kmetje zaradi EU in kako jih rešujejo. V Železni Kapli so se seznanili tudi z društvom Coppla kaša, ki združuje 11 visokogorskih kmetij iz doline Bele. To društvo nudi potrošnikom neposredno prodajo pridelkov iz včlanjenih kmetij. Udeleženci so sklenili, da lahko kmetje v Sloveniji in Avstriji preživijo le, če se povežejo v društva, sindikate in z neposredno prodajo pridelane hrane. Tako slovenski kot avstrijski kmetje menijo, da sta vladi obeh držav premalo zaščitili kmete ob vstopu v EU.

V ŠMHELU NOV GASILSKI AVTOMOBIL

ŠMHEL - NOVO MESTO - Prostovoljno gasilsko društvo Šmihel - Novo mesto (PGD Šmihel - Novo mesto) bo kmalu dobilo izpopolnjen gasilski avtomobil Mercedes Benz-Sprinter, ki bo opremljen z najsoodnejšimi pripomočki za reševanje in gašenje požarov. Denar so zbrali na proslavi ob 70-letnici PGD Šmihel - Novo mesto, finančno pa so jim pomagali tudi: Gasilska zveza Novo mesto, mestna občina Novo mesto, številni sponzorji, podjetniki in krajani. PGD Šmihel - Novo mesto pa je ob svoji 70-letnici izdalo tudi društveni bilten.

Ena gospa je rekla, da je vsak mesec priča popolnemu mrku - pokojnine.

PUNTARSKO IZROČILO

Pozabljena Kandija in njena himna

Na mednarodni praznik dela, 1. maja letos, je upokojeni kamnoseški mojster Jože Lukšič iz Novega mesta obhajal 70-letnico. Na praznovanje je prišel tudi njegov mladostni prijatelj Edo Medved s kitaro. In po dolgem času sta spet skupaj zapela Kandijsko himno. Večina od navzočih je sploh prvič slišala to zabavno pesmico, Lukšič in Medved pa sta menda edina, ki jo že znata, čeprav je bila v letih po drugi svetovni vojni med kandijsko mladino kar priljubljena.

Jože Lukšič

Zgoraj sicer piše, da je Lukšič iz Novega mesta, a v resnici je iz Kandije in noben stari Kandijanar ne bo rekel, da je meščan, čeprav je Kandija že od leta 1923 priključena Novemu mestu. Prepaj pa je to

nekdanje novomeško predmestje na desnem bregu Krke spadalo v prostrano občino Šmihel - Stopiče. V Kandiji je bil tudi njen sedež, in to v hiši znanega kandijanskega gostilničarja, šegavega Jožeta Zurca - Štemburja, ki je bil celih 25 let tudi župan te največje občine na tedanjem Kranjskem; Štembur je bil v letih 1911 do 1919 tudi deželni poslanec.

Kasneje so bili Kandijanarji še posebej ponosni na tako imenovano kandijsko republiko. Ob koncu 1. svetovne vojne so nezadovoljni Kandijanarji in drugi prebivalci te občine pod vodstvom ljudskih tribunov zarogovili, razorožili orožnike, zasedli občino, odstavili župana Štemburja in zahtevali, da vrne denar, ker je brez vednosti občanov na lastno pest podpisal vojno posojilo in s tem oškodoval ljudi. Po vzoru viniške so hoteli proglasiti kandijsko republiko. Nemiri so trajali nekaj dni, uporne duhove je prišel mirit celo ljubljanski župan Ivan Tavčar.

Čeprav so sanje o kandijski republici že čez nekaj dni razblinili srbski vojni ujetniki, ki jih je ljubljanska narodna vlada na hitro oborožila in poslala nad uporno ljudstvo, se je puntarsko izročilo ponosnih Kandijanarjev preneslo na mladi rod in še dolgo so se Kandijanarji imenovali republikanci. Imeli so tudi svoje nogometno moštvo Elan in meščani so občudujoče gledali, kako se je celotno moštvo republikancev čez Krko v čolnu čednega in zelo nadarjenega nogometaša Anteja

Knajterja vozilo trenirat na nogometno igrišče na Loki. Jože Lukšič ve povedati, da so naprednega Knajterja med drugo svetovno vojno na grozovit način ubili zlo-

ANTE KNAJTER - Anteju Knajterja, izvrstnemu nogometašu in naprednemu fantu iz Kandije, so zločinski belogardisti na Marofu s sekirami odsekali glavo.

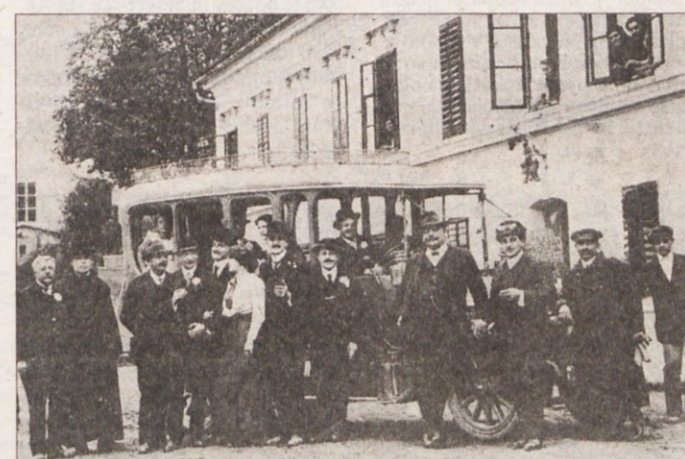
činski belogardisti: na Marofu so mu s sekirami odsekali glavo.

Kandijski Lukšiči so kamnoseki. Kamnosek je bil Jožetov oče, stari oče je svojo kamnoseško obrt opravljal na Brodu, s to obrtjo se je ukvarjal že Jožetov praded, sedaj pa jo nadaljuje njegov sin Marjan. "Življenje v stari Kandiji je bilo nekaj posebnega. Mi smo se zmeraj držali bolj po svoje," se spominja Lukšič. Zjutraj so se kandijanarji mojstri mizar Barbič, krojač Zupančič, čevljar Vesel, kamnosek Lukšič in še kdo zbrali na "fruštku" v gostilni peka Vovka in žulili vsak svoj frakelj in prigrizovali sveže žemlje. "Če je takrat kdo rabil koga od njih, je vedel, kam se mora obrniti," se zasmije Lukšič. Kandijanarska mladina je imela svoje kopališče na bližnjem flosu, čolnov je bilo takrat na Krki dovolj, ko pa so fantje malo zrastle, so se pridružili starejšim pri skokih v Krko s kandijskega mosta. Kot najpogumnejši fantje je v krasnem slogu lastovke z več kot 10 m visokega mosta v vodo skakala tudi šepava Hana. "Ko smo neko nedeljo dopoldne uprizorjali skoke z mosta, je to tako prevzelo ženske, da so zamudile mašo," se spominja mojster Lukšič.

Po vojni so se mladi Kandijanarji spet zbrali doma. Edo Medved je iz partizanov prišel kot poročnik. Zelo rad je pel in se spremljal s kitaro. Rad in lepo je pel tudi Lukšič in večkrat sta skupaj zapela. Edo je po zgledu partizanskih frontnikov napisal Kandijsko himno in jo tudi uglasbil. Njen refren je: Kandija republika/ cel'mu mejst', u strah je

VOVKOVA GOSTILNA - V gostilni peka Vovka so se kandijanarji mojstri zjutraj zbirali na "fruštku".

PRVI AVTOBUS - Prvi avtobus pred Štemburjevo gostilno okoli leta 1920. Dolgoletni župan največje kranjske občine Šmihel - Stopiče Jože Zurec - Štembur je četrti z desne.

b'la./ Trojka b'la je njen vladar, ki jo vodila je vsak dan./ Zdjaj je veselja polna vsa, / v zabavo ji kitara igra, / saj veseli smo, / imamo zdaj republiko Kandijo.

Danes je republika Kandija pozabljena, prav tako njena himna. Na kraju, kjer je stala Vovko-

va pekarija in gostilnica, je čistilna naprava, flosa ni več, mladina ne skače več z mosta, še kopa se v Krki nihče več. Od starih Kandijanarjev menda le še trije ali štirje živijo v Kandiji in Jože Lukšič je med njimi najstarejši.

ANDREJ BARTELJ

Kakšna usoda čaka gradaški grad?

Čeprav bi morali že julija končati z najnujnejšim popravilom grajske strehe in obnovo mostu do gradu v Gradcu, se dela še niti začela niso - Načrti krajevne skupnosti, razočarani krajani

GRADAC - Grad v Gradcu v Beli krajini je bil prvič omenjen leta 1476, ko ga je vdova po Juriju Gradaškem prodala Turjaškim. Današnji grad kaže podoba iz 19. stoletja, ko je bil predelani. Most, ki pelje do gradu, pa je bil prvotno verjetno dvizni, a o tem ni sledu. Takšnega, kot je danes, so najbrž naredili v prejšnjem stoletju, vendar je bil današnji postavljen že v tem stoletju.

Most je precej dotrajan in grozilo je že, da bi ga morali zaradi varnosti celo zapreti. To pa pomeni, da ljudje, ki živijo v grajskih poslopjih, ne bi mogli do svojih domov. Metliška občina je z Jožetom Brodaričem iz Podzemlja podpisala pogodbo o popravilu mostu in strehe na gradu, a čeprav bi morala biti dela po programu zaključena že prejšnji mesec, pred nekaj dnevi sploh še niso začeli s popravilom.

Kot je povedal Mitja Simič, krajinski arhitekt in konzervator na Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto, je pri gradaškem gradu problem v tem, ker je polovica stavbe še naseljena. "Če bi hoteli narediti celovit konzervatorski program revitalizacije, bi morali sondirati celo stavbo, da bi dobili zgodovinske podatke. Vemo, da je stavba iz 19. stoletja, vse ostalo pa je zabrisano. Vendar sedaj lahko raziščemo, kaj grad skriva v sebi le tam, kjer so prostori nenaseljeni in dostopni. Gradu pa bi lahko poiskali program, v katerem bi se morala odražati njegova vsebina in zgodovina, šele takrat, ko bi bil povsem raziskan," meni Simič. Ker pa, kot je dejal, Slovenija nima denarja, da bi gradovi lahko "vise" na državnem proračunu, pač popravljajo le tisto, kar je najnujnejše. Tako naj bi letos zakrpali streho, kjer pušča, v prihodnjem letu pa bi zamenjali celotno kritino. Prav tako bi morali popraviti

razbita okna, prazne grajske prostore pa zaplombirati. Po njegovem naj bi letos tudi na novo postavili most, medtem ko po grajskem parku ne morejo veliko narediti, ker imajo stanovalci tam vrtove.

KAKO JE V RESNICI TRDEN? - Dotrajan in že kar nevaren lesen most, razbita okna, streha, ki na več mestih pušča, ter spominska plošča, na kateri je z že precej obledelimi črkami zapisano, da so se "pod vodstvom KPS v gradu v letih 1944 in 1945 izsolali mnogi partizani za obrambo pridobitev NOB in varnost nove Jugoslavije", so glavne značilnosti gradaškega gradu. Res, da je grad še dokaj trden, toda brez popravil ne bo mogel dolgo kljubovati zobu časa." (Foto: M. B.-J.)

Stanovalcev gradaškega gradu nam ni uspelo dobiti doma, predsednik krajevne skupnosti Gradac Alojz Malenšek pa je povedal, da imajo namen urediti grajski park za piknike, speljati ob Lahinji pešpot in jo osvetliti. "Krajevna skupnost ima z gradom še nekatere načrte, ki pa jih še ne želimo izdati. Res pa je, da veliko denarja nimamo, zato lahko opravljamo le cenejša dela, in še to postopoma. Bojim pa se, kako bo s popravilom strehe, kajti če bodo preveč cinali, čaka grad enaka usoda kot grajsko poslopje, v katerega se je pred leti sesula streha. So pa krajani razočarani tako nad občinsko službo, ki naj bi upravljala z gradom kot tudi nad novomeškim Zavodom za varstvo naravne in kulturne dediščine, saj so arheologi, ki so kopali po parku, pustili za seboj vse razkopano, sedaj pa zarašča in niti kositi ni mogoče," je brez dlake na jeziku povedal Malenšek. M. BEZEK-JAKŠE

KONCERTA MIRANA RUDANA NE BO

METLIKA - V soboto, 14. avgusta, bi moral v okviru tukajšnjih kulturnih prireditev na Pungartu nastopiti pevec Miran Rudan s skupino, vendar bo prireditev zaradi prometne nesreče, v kateri je bil pevec hudo ranjen, odpadla. V sredo, 18. avgusta, pa bo ob 10. uri v okviru poletnih prireditev v metliškem kulturnem domu brezplačen ogled filma Babe 2.

Ločevanje med javnim in zasebnim

Na črnomaljski občinski upravi pripravili program za spremembe in dopolnitve zazidalnega načrta Čardak - Ločnica med javnimi površinami in funkcionalnimi zemljišči blokov

ČRNOMELJ - Na Čardaku, ki velja za najgostejše naseljen predel Črnolj, je bil zazidalni načrt izdelan že pred dvema desetletjema. Leta 1986 so ga ob gradnji Doma starejših občanov uskladili, sicer pa nima predpisane vsebine. V njem tudi niso posebej določena in razmejena funkcionalna zemljišča blokov od javnih površin, kar pred dvema desetletjema niti ni bilo pomembno, saj so bila zemljišča in stavbe v družbeni lasti.

Ko pa so začeli stanovalci odkupovati stanovanja, je postalo pomembno ločevanje med zasebno in javno lastnino, saj sta s tem povezana tudi raba in vzdrževanje teh površin. Etažni lastniki morajo v nekaj letih v zemljiško knjigo vpisati svojo lastnino, kar pa ni mogoče, dokler objekti nimajo določenih funkcionalnih zemljišč. V Črnolju pa se dobro zavedajo, da bo še posebej težka delitev parkirišč glede na to, ali pripadajo k stanovanjskim blokom ali so javne površine. Zato na črnomaljski občinski upravi menijo, da bi bilo funkcionalna zemljišča boljše določiti hkrati za vse objekte, saj bi ob obravnavanju posameznih vlog lahko prišlo do neskladij. Pravilo je tudi, da v zazidalnem načrtu vsako spremembo uredijo z enakovrednim aktom in ne z lokacijsko dokumentacijo.

PRAZNIK ČRNOMALJCEV

ČRNOMELJ - V soboto, 14. avgusta, bo ob 19. uri na Gričku v Črnolju proslava ob dnevu krajevne skupnosti Črnolje. Sodelovali bodo predstavniki krajevne skupnosti, krajevnega odbora Zveze borcev in Slovenske vojske. Podarili bodo nagrade učencem, ki so sodelovali na natečaju "Črnolje-moje mesto". V kulturnem programu se bodo predstavili Tone Grahek s tamburaši in Godba na pihala Črnolje.

ski občinski upravi menijo, da bi bilo funkcionalna zemljišča boljše določiti hkrati za vse objekte, saj bi ob obravnavanju posameznih vlog lahko prišlo do neskladij. Pravilo je tudi, da v zazidalnem načrtu vsako spremembo uredijo z enakovrednim aktom in ne z lokacijsko dokumentacijo.

V programu priprave sprememb in dopolnitev zazidalnega načrta Čardak so na občinski upravi izdelovalcu naložili tudi, da preveri lokacije in potrebe za športno in otroška igrišča, saj jih je premalo. A še tista, ki so, v glavnem začasno urejena na cesti, po kateri za sedaj še ne poteka promet. Prav tako bodo ugotovili, kakšne so možnosti za gradnjo novih stanovanjskih blokov, ki jih dosedanj zazidalni načrt sicer predvideva. Vendar pa naj bi v prihodnje namesto večjih raje gradili manjše stanovanjske bloke. Stanovalci pa vse bolj zahtevajo

SE SPLAČA ALI NE?

Končno le ločevali smeti?

ČRNOMELJ - Deponija komunalnih odpadkov pri Vranovcih, na katero vozijo črnomaljski komunalci smeti iz črnomaljske in semiške občine, se hitro polni in po napovedih direktorja tukajšnje Komunale Bojana Koširja bo prihodnje leto polna. Pričeti bodo morali z urejanjem že tretje faze deponije, ki bo veljala 124 milijonov tolarjev. Ker ne gre za majhen denar, je razumljivo, da je med ljudmi, ki so vse bolj ekološko osveščeni, vedno pogostejše slišati, da bi morala začeti Komunala ločeno zbirati odpadke ter s tem upočasniti polnjenje vranovskega odlagališča smeti.

Vendar je bilo s Komunale večkrat slišati, da se to ne splača. To trditve so utemeljili s tem, da so se ponekod v Sloveniji, kjer so poskusili z ločenim zbiranjem odpadkov, znašli v izgubah. Ne nazadnje tudi zato, ker Slovenija nima strategije o takšnem zbiranju odpadkov in ker so se zato reciklirani odpadki znašli na deponiji skupaj z ostalimi smetmi. In to kljub temu da so komunalci vložili veliko truda in časa pri njihovem ločevanju in seveda imeli tudi precej stroškov. Kljub temu v Črnolju niso bili povsem imuni na vsa prigovarjanja o ločenem zbiranju smeti. Kar trikrat, leta 1991, 1994 in 1996, so na Komunalni izdelali programe za ločeno zbiranje komunalnih odpadkov in analizo odpadkov. A vse analize so ostale le

na papirju. Razlog? Pomanjkanje denarja, ki bi ga potrebovali za nakup novih kant za smeti in dodatne odvoze. Pa seveda tudi dejstvo, da - kot že rečeno - v državi ni urejena ponovna uporaba določenih odpadnih surovin, zato bi najbrž tudi v Črnolju končale na komunalni deponiji.

Vendar vse kaže, da bodo končno prišli na svoj račun vsi tisti, ki jim ni vseeno, kako bi lahko ne le koristno uporabili odpadne surovine, ampak tudi, kako bi lahko čim dlje vozili smeti na komunalno deponijo, ki je ni mogoče poceni ne vzdrževati ne razširjati. V pripravi je namreč odredba o republiški taksi za odlaganje odpadkov. Samo upamo lahko, da bo sprejeta čimprej, saj bo zbrani denar moč porabiti le za vlaganje v projekte, s pomočjo katerih bodo na deponije odvažali vse manj smeti. To pa bo lahko še kako prav prišlo Črnoljcem zlasti pri izdelavi tehnične dokumentacije za razširitev vranovske deponije, za katero imajo v letošnjem proračunu že predviden denar. Hkrati je to dobra priložnost, da pri projektiranju odlagališča upoštevajo rešitve, ki bodo omogočale sortiranje in reciklažo odpadkov. Morda bo to v začetku res nekoliko večji strošek, toda če kje, potem je prav gotovo pri ekologiji potrebno gledati v prihodnost in načrtovati na daljši rok.

MIRIAM BEZEK-JAKŠE

IZLET ČLANOV DRUŠTVA VINOGRADNIKOV ČRNOMELJ

Društvo vinogradnikov Črnolje organizira izlet svojih članov v soboto, 28.8.1999.

Ogledali si bomo sejem v Gornji Radgoni, obiskali bomo vinogradiško kmetijo v Lomanašah in Kapelske gorice. Prijave, do 24.8.1999, sprejema Vojko Zlobec v Restavraciji Grad, kjer se dobijo tudi dodatne informacije o izletu.

VABLJENI!

SEMIŠKA CESTNA DEJAVNOST

SEMIČ - V semiški občini so v letošnjem letu že zaključili modernizacijo ceste Streklevec-Omota, ki je veljala 27,6 milijona tolarjev. Načrtujejo pa še gradnjo pločnika in javne razsvetljave od Semiča proti Trati, saj so bile na tej cesti že tri smrtno žrtve prometnih nesreč. 2,5 milijona tolarjev bodo odšteli za podporni zid ob cesti Semič-Stara gora, ki jo ogroža plaz. Nadaljevali bodo tudi s preplastitvijo ceste proti Črešnjevcu, ker že razpada, ter prenovili javno razsvetljavo v središču Semiča.

• V starosti vse peša, razen skoposti. (Italijanski pregovor)

Parcele šle kot sveže žemljice

V poslovno-servisni coni Vrtača pri Semiču urejajo prvo fazo, zaradi velikega zanimanja za parcele pa že razmišljajo tudi o drugi fazi - Investitorji plačali 15 DEM za kv. meter

SEMIČ - Ko so pričeli na semiški občini s pripravami na poslovno-servisno cono Vrtača pri Semiču, nihče niti slutiti ni, da so s tem zabili žebljico na glavico. Zanimanje za parcele je bilo namreč tolikšno, da po besedah semiškega župana Janka Bukovca na občini že razmišljajo o razširitvi cone.

Parcele v semiški poslovno-servisni coni so šle tako rekoč za med kot tople žemljice, saj jim jih je uspelo od 24 v nekaj mesecih kar 19 prodati enajstim investitorjem iz semiške in drugih občin. Župan Bukovec priznava, da je zanimanje za te parcele preseglo vsa pričakovanja. Po njegovem predvsem zato, ker gre za bližino Semiča in tovarne Iskra, ne taji pa tudi, da so se mnogi odločili za nakup zaradi ugodne cene. Občini je namreč zemljo odkupila po 3,5 DEM za kv. meter, komunalno opremljena je prodala po 15 DEM za kv. meter, občinski pri-

spevek pri komunalnem urejanju zemljišč pa je bil okrog 68 DEM za kv. meter. Predvsem pred lanskimi volitvami so nekateri oporekali prejšnjemu in sedanjemu županu Bukovcu, da je bil prispevek občine prevelik. Vendar pa je takrat - in tako misli še danes - župan poudaril, da naj bi gospodarstvo v občini ne predstavljala le Iskra, ki sicer ustvari v semiški občini 92 odst. dohodka. Možnost za razvoj naj bi dobili tudi drugi, predvsem obrtniki in podjetniki. V poslovno-servisni coni naj bi po dosedanjih zagotovilih delalo kar 205 ljudi, kar je za občino, ki ne

šteje niti 4.000 prebivalcev, veliko. Že nekaj časa potekajo gradbene dela za ureditev makadamske ceste, vodovoda, kanalizacije in glavnega voda za električno napeljavno, ki jih na podlagi javnega razpisa izvaja Cestno podjetje Novo mesto, medtem ko bo za telefonijo poskrbel Telekom. Pogodbena vrednost teh gradbenih del je brez DDV dobrih 80 milijonov tolarjev. Prihodnje leto pa bodo asfaltirali cesto, uredili pločnike, kolesarske steze in pešpoti ter javno razsvetljavo. Kot rečeno pa so na občini že začeli razmišljati tudi o razširitvi poslovno-servisne cone. Medtem ko sedaj urejajo 4,8 ha zemljišč, pa naj bi jih v nadaljevanju še 4,2 ha.

M. B.-J.

NOV GASILSKI DOM V ZAPUDJU

ZAPUDJE - Prostovoljno gasilsko društvo Zapudje pri Dragatušu bo konec tega tedna praznovalo 30. obletnico obstoja. V soboto, 14. avgusta, bo ob 19. uri v novozgrajenem gasilskem domu v Zapudju slavnostna seja in podelitev priznanj, nato pa še prijateljsko srečanje. V nedeljo, 15. avgusta, pa bo ob 16. uri svečanost ob jubileju društva, na kateri bodo podelili priznanja ter otvorili in blagoslovili nov gasilski dom.

"PLATNO-PESEM-PISANICE" IN SEJEM DOMAČE OBRTI

JANKOVIČI - Na domačiji Raztresen v Jankovičih pri Adlešičih bosta v petek in soboto, 13. in 14. avgusta, že šesto leto zapored prireditve "Platno-pesem-pisanice" in sejem domače obrti. V petek pričakujejo obiskovalce od 16. ure naprej, kulturni program, ki ga bo povezoval Toni Gašperič, pa se bo pričel ob 20. uri. Nastopili bodo člani KUD Božo Račič iz Adlešičev, recitatorke iz Ravnac, gudalo band in narodnozabavni trio. Slavnostni govornik bo član državnega sveta Branko Matkovič. Ob 21. uri bo koncert etno-pop skupine Vodomec. Na sejmu bo med drugim tudi prodajna razstava kruha in peciva društev kmečkih žensk in Gribelj, Adlešičev in Dragatuša. V soboto se bosta prireditve in sejem, ki so ju poleg domačije Raztresen omogočili še Usnjena konfekcija Damjan Mikložič in čistilni servis Mlakar, pričela ob 9. uri.

BODOČA POSLOVNO-SERVISNA CONA - Pri urejanju bodoče poslovno-servisne cone Vrtača pri Semiču so pošteno pljunili v roke. Že vse poletje je na njej živahno kot na mravljišču. Uredili so že več kot kilometer makadamske ceste, kmalu pa bodo lahko pričeli z gradnjo tudi investitorji. (Foto: M. B.-J.)

Črnomaljski drobir

SMRAD - Od sedmih prireditev črnomaljskega kulturnega poletja je bila pretekli četrtek prva tudi v atriju črnomaljskega gradu. Najboljše pa bi bilo, da tudi zadnja. Iz odtočnega kanala v tleh atrija, okrog katerega so bili postavljeni stoli za poslušalstvo, so prihajale takšne vonjave, da bi jih najbrž zaznali tudi najbolj nahodni. Je že res, da morajo tudi odpadne vode nekam odteči, a ljudje, željni glasbenih užikov, najbrž niso tisti, ki naj bi spremljali njihovo pot v podzemlje oziroma v čistilno napravo.

SONČNI MRK - Črnoljci so imeli navado, da so hodili z okajenimi stekli opazovat sončni ali lunin mrk na Stražnji Vrh. A letos jih ni bilo tam. Bala so se namreč, da bi jim nepridipravi - po nekaterih teorijah pa celo vedno - ki s kamni dokaj uspešno obmetavajo del vasi, razbili njihove dragocene pripomočke za opazovanje zadnjega mrka v tem tisočletju.

Semiške tropine

REBUS - Ob novem smerokazu za vas Krupo stoji nekaj, kar je bilo nekoč najbrž prometni znak. Odčipnjen in z oluščeno barvo pa danes bolj spominja na kakšen

rebus. A voznikom ne priporočamo, da se ga lotijo reševati med vožnjo, kajti lahko se znajdejo v avtomobilu, ki bi pripeljal po prednostni cesti.

PREDPRAŽNIK - Še sreča, da na zelenicah okrog semiške Iskre tako vzorno kosijo travo. Majhna gosta travica je namreč odlični predpražnik za vse, ki zagazijo v blato, kjer nastajajo poslovno-servisna cona Vrtača, poslovno-servisna cona Vranovci, poslovno-servisna cona Vranovci. Takšno čiščenje je sicer zastoj, gotovo pa bi dobro zaslužili tudi iznajdljivci, ki bi si na zelenici postavili stojnico s sredstvi in pripomočki za čiščenje čevljev.

Velik interes za podjetniški inkubator

V Kočevju zbirajo prijave za najem, lizing ali nakup proizvodnih prostorov na območju novega Itasa - Pri urejanju infrastrukture bo pomagala tudi občina

KOČEVJE - Podjetniško informacijski center Kočevske je pretekli petek začel z zbiranjem prijav interesentov za podjetniško cono na območju novega Itasa. Na voljo je 2.700 kv. metrov proizvodnih površin, ki jih bo možno najeti, vzeti na lizing ali kupiti, vendar izključno za proizvodno dejavnost.

Prijave zainteresiranih za podjetniški inkubator, ki bi ga radi vzpostavili na območju bivšega novega Itasa, bodo zbirali do 20. avgusta. Sledil bo skupni sestanek z zainteresiranimi, saj bodo na osnovi njihovih želja in potreb temu ustrezno uredili potrebno energetsko in komunalno infrastrukturo. Pri tem bo bodočim kupcem ali najemnikom prostorov pomagala tudi kočevska občina, ki pogojuje načrte zdajšnjega lastnika prostorov, podjetja Avto-treiding iz Slovenske Bistrice, da bi na sedaj izključno industrijskem območju novega Itasa uredil poslovno trgovski center, s tem, da mora del prostorov ostati

namenjen proizvodni dejavnosti. "V občini imamo precej podjetnikov, ki bi lahko delali več, če bi imeli večje prostore, težava pa je, ker ne dobijo prostorov za proizvodno dejavnost," pravi Milena Glavač s Podjetniško informacijskega centra in dodaja, da je zato za občino še toliko pomembnejše, da obstoječe proizvedene prostore ohrani.

Da številne podjetnike pesti prostorska stiska, potrjuje tudi velik odziv na zbiranje prijav interesentov za nakup ali najem prostorov na območju novega Itasa, ki jih želi občina v zagotavljanju možnosti podjetnikom za zaposlitev še večjega števila delav-

cev, ohraniti kot proizvodne prostore. "Podjetniki se zanimajo predvsem za nakup in lizing, in sicer tako za celoten kompleks, kot za njegove posamezne dele," pravi Glavačeva in dodaja, da je največje interesentov s področja kovinske in lesno predelovalne industrije. Ali bo kupec ali najemnik 2.700 kv. metrov proizvodnih prostorov v bivši upravni stavbi Itasa samo eden, ali jih bo več, bo znano po skupnem sestanku zainteresiranih najkasneje v začetku septembra.

M. L.-S.

ENI DELAJO, DRUGI NAGAJAJO

KOSTEL - V okviru akcije Turistično-športnega društva Kostel "Kostelci pometimo pred svojim pragom" je bilo letos z območja Kostela odpeljanih 17 kamionov raznega odpadnega materiala. Letošnja kostelska akcija pa poteka podobno kot slovenska pod geslom "Moja dežela, lepa, urejena in prijazna". V njenem okviru so Kostelci že začeli prenavljati kozolčke in smerokaze, ki stojijo nekateri že 10 let. Pri tem ugotavljajo, da se nekateri zelo trudijo za lep videz kraja in znakov, drugi pa znake poškodejo. V okviru te akcije poteka tudi tekmovanje za najlepše urejene kostelske domačije, poslovne prostore in vikende. Za to tekmovanje je 37 prijav (lani 29).

DOZIDALI BODO JAKLIČEV DOM

DOBREPOLJE - Največja investicija občine Dobrepolje bo dozidava in prenova Jakličevega doma na Vidmu. Konec julija so bili občinski svetniki seznanjeni z idejno zasnovo tega objekta. Z njeno uresničitvijo bo občina pridobila dodatne prostore za kulturno dejavnost in rekreacijo občanov. Razen sodobne dvorane bo v domu še več drugih prostorov (za druženje upokojencev pa še za glasbeno šolo, za vaje godbenikov, za strelce in politične stranke). V ustrežnejše prostore bodo preselili nedavno odprto spominsko sobo Frana Jakliča in stalno zbirko Dobrepoljske hiše. Urediti namenjajo še spominsko sobo likovnikov bratov Kraljev, v katero bodo predvidoma preselili tudi Kraljev cikel "Zemlja", ki je zdaj na ogled v šolski avli. Razstava bo tako dostopnejša obiskovalcem, saj je šola nekoliko oddaljena od središča Vidma.

"REZERVNA" CESTA DO NOVE ŠTIFTE

SODRAŽICA - Nova Štifa je s tamkajšnjo romarsko cerkvijo in samostanom osrednja kulturna in zgodovinska posebnost sodraške občine. Da bi olajšali dostop do cerkvenega dvorišča v času množičnih srečanj vernikov, so pred nedeljskim romanjem posodobili dvokilometrsko cesto iz Ravnega Dola, še letos pa naj bi jo z državnim denarjem tudi asfaltirali. Za nemoten prihod do Nove Štife in seveda še naprej priporočajo asfaltirano cesto z odcepom v Lipovšči.

Dež selil tabornike

Narasli pritoki Kolpe - Poškodovane ceste - Odnoslo dva čolna

KOSTEL - Neurje je minuli četrtek, 29. julija, prizadejalo v Kostelu več nevšečnosti, saj so pritoki Kolpe močno narasli, medtem ko Kolpa ni. Najbolj sta podivjali Jakšički potok in Prifarski jarek. Narasli Jakšički potok je vdiral v nekatere kleti, Klariču iz Potoka pa je odnesel dva kanuja, ki ju še niso našli.

Prifarski potok pa je poplavljal spodnji del hiše in gospodarsko poslopje profesorja dr. Južničarja v Fari. Južničarji ne pomnijo, da bi se kaj takega zgodilo v zadnjih desetletjih.

Zaradi močnih padavin so morali v Žagarjevem kampu pri Kotnicah preseliti na višje nekaj taborniških šotorov, ki jih je zalila voda iz pritokov. Neurje je spremenilo ta in Bartolov kamp v blatno močvirje, neprevozno za avtomobile in komaj prehodno. V vasi Žlebe pa so ponoči sli reševati prenosno kemično stranišče, ki bi ga lahko odnesla voda. Neurje je močno poškodovalo makadamske ceste, predvsem tisto na območju Suhorja in Podsten. Dodatno je poškodovana tudi cesta od Kostela (Trg) do Žage, ki jo zdaj pripravljajo za asfaltiranje (pol kilometra) in popravilo asfalta (pol kilometra). Dela bodo opravljena do jeseni.

J. P.

Urejajo korito in lužo

Nekdaj so tu napajali živino, zdaj pa bodo turiste - Korito in Žolkno turistična zanimivost

DOBREPOLJE - Turistično društvo Podgora, ki je najmlajše v dobrepoljski občini, je letos sklenilo urediti na svojem območju Korito in lužo pri njem in še bližnji izvir Žolkno. Korito je dobilo ime po lesenem koritu, v katerem so nekdanj napajali živino,

v topli luži ob njem pa so se domačini poletili tudi kopali. Letos so lužo že prekopali, jo povečali in obložili s kamnom. Urejeno korito z lužo bo spomin na nekdanje čase, ko so tod okoli pasli živino in jo napajali v koritu. Voda, ki teče iz izvira in v korito je kristalno čista. Čeprav teče počasi, nikoli ne usahne.

Le kakih 300 metrov stran je še en izvir, ki se imenuje Žolkno. Od Korita do Žolkna bodo vaščani uredili sprehajalno pot. Pri Koritu pa bo tudi prostor za piknike. Skratka: Korito in Žolkno bo urejeno v turistično privlačnost.

Predsednik Turističnega društva Podgora Franci Adamič je dodal še, da se zdaj društvo ukvarja predvsem z zbiranjem starin, saj se dogovarjajo o ureditvi kmečkega muzeja. Stal bo na prostem ali pa v eni izmed opuščenihih vaških hiš. Društvo je doslej namenjalo vse svoje prihodke za obnovo podružnične cerkve, ki je letos praznovala 350 let obstoja, v prihodnje pa bodo dali poudarek urejanju ostalih turističnih zanimivosti.

A. K.

M. STEKLASA

NA TRAVI DVA MUZEJA

TRAVA - Prvi muzej na Travi je v gospodarskem poslopju uredila ga. Marta Steiner. Razstavljeni predmeti so samevali na podstrešju hiše in senika, sedaj pa so na ogled. Obširna zbirka obsega predmete ali orodja, ki so nekdanj služila na kmetijah, v gozdovih, za domača opravila, obdelavo lesa, lanu, volne in pripravo jedi. Gotovo je najzanimivejši tisti del, kjer je videti staro črno kuhinjo, z žico povezano lončeno posodje in še bi lahko naštevali. Slavko Ožbolt, ki sicer ne živi stalno na Travi, je v svoji hiši uredil muzejsko zbirko starih dokumentov, knjig, učil in glasbil, kar vse izvira iz nekdanj izredno pestrega vaškega življenja.

KATRINKA PRVA ZA POKAL TRAVNIKA - 31. julija so se v Loškem Potoku med seboj pomerile vse ekipe, ki sicer igrajo v občinski malonogometni ligi. Turnir je bil tokrat del slovesnosti ob travniškem tradicionalnem prazniku. Prvo mesto je zasedla ekipa Katrinka, ki spada v organizacijo Nevtralci, druga je bila ekipa gostilne Pri Kapcu iz Tavnika, ki je turnir tudi organizirala, in tretja ekipa bifeja Pri birtku. Pokal sta Nevtalcem podelila vaški predsednik Jože Žagar (levo) in tajnik KS Janez Bambič. (Foto: A. K.)

PRVI TABOR NA GRINTOVCU - Na fotografiji tabor rodu Tršati tur. (Foto: J. Primc)

A. KOŠMERL

OBČAN SPRAŠUJE, MEDVED ODGOVARJA

- Kaj meniš o letošnjem izredno hladnem juliju, ki gotovo ni koristil turizmu?

- Edina korist od njega je bila, da je bila pijača vedno primerno ohlajena.

Ribniški zobotrebci

ZA NIKOGAR PREDRAGO - Gorenjska cesta v Ribnici je končno asfaltirana, urejeni pa so tudi pločniki. Zato sedaj še toliko bolj bodejo v oči stare, poškodovane fasade hiš. Večino med njimi je že dobobra načel zob časa, svoje pa sta k temu prispevala tudi dolgoletna izpostavljenost hiš neposredni bližini regionalne ceste in ne nazadnje tudi večmesečno urejanje Gorenjske ceste. Za celostno podobo urejenosti Gorenjske ceste stanovanke zato sedaj čaka še ureditev fasad. Kdo bo nosil breme urejanja - država, občina ali izvajalec, nam ni znano. Nihče izmed njih ni namreč kriv, da so na Gorenjski cesti individualne stanovanjske hiše skoraj tik ob cesti! Ker je takšna ureditvena podoba vseh starih mestih jeder tudi kjerkoli drugod, za to niso krivi niti stanovanjci. Če bi si zato vsi "krivi" porazdelili stroške, ne bi bilo slabo in za nobenega tudi ne predrago - tudi za stanovanjce ne!

Kaj vznemirja občane

Smeti, še bolj pa položnice

LOŠKI POTOK - O smetarskem odloku, ki je star že več kot dve leti in katerega skušata občina in Komunala spraviti v življenje, smo delno že poročali. Kolikor je znano, se je odloku uprli le vaški odbor Retje, ki je največje strnjeno naselje v občini.

Odlok je nekoliko dvoumen, zato so Retenčani sklenili, da bo imela vsaka hiša svoj zabojnik. Na ta sklep pa niso pristali načrtovalci, ki so menili, da je to rušenje že sprejetega odloka, ki je bil objavljen v občinskem glasilu in v Uradnem listu. Komunala in občina menita, da bi bila uvedba posameznih zabojnikov nadstandarna in bi tak način odvzema smeti stvar še podražil.

Pred kratkim so začele prihajati položnice, ki jih je izdala Komunala. Na vsako osebo pride 3.300 tolarjev. Prvi obrok je bil plačljiv 30. julija, drugi obrok pa je pričakovati še ta mesec. Ker to plačevanje vnaprej buri duhove, smo povprašali o tem direktorja Komunale g. Zakrajška, ki pravi, da Komunala nima denarja za nabavo zabojnikov oziroma mora za naročene zabojnike plačati polovico vnaprej. Zabojnike naj bi postavili na zato določene lokacije do srede avgusta. Stare zabojnike bodo dobila manjša naselja, po dogovoru pa jih bodo postavili na stara mesta ob določenem dnevu za odvoz kosovnih odpadkov. Stroški teh odvozov so že vračunani v smetarski taksi.

Tako Zakrajšek. V Loškem Potoku pa do danes še ni opaziti, da bi kdo urejal ploščadi, kjer naj bi stali novi zabojniki. Očitno smetarske zgodbe še ni konec.

Krst pred peklom?

Ob praznovanju Marijinega vnebovzeta - velike maše, enega največjih krčanskih praznikov, prvič po dolgih letih pred frančiškanskim samostanom pri Novi Štifi ne bo tradicionalnega srečanja Romov iz Slovenije in zamjestva. Ti so v preteklosti nekaj dni pred praznikom - tudi v nedeljo pričakujejo okrog pet tisoč romarjev - zasedli travnike okrog cerkve in tristoletnih lip, namestili šotore, pripravili pojedino ter se sproščeno, kakor oni znajo, družili in se predali trenutku resničnosti: "Življenje je le eno, in če ga drugi ne znajo ujeti, zakaj bi ga Romi pustili".

Boris Zupanc iz Kočevja, najuspešnejši podjetnik med Romi na Dolenjskem, sicer priveditelj večletnih srečanj in nasploh nosilec naprednih pobud med njimi, je povedal, da odkar je iz rok spustil vaje, pri Novi Štifi ni več tako množičnega snidenja njegovih rojakov. Vseeno bodi Romi prišli in zabava bo.

Boris je opozoril na množičen pojav, da se Romi ob tem prazniku množično krstijo, nekateri tudi pred "napovedanim koncem sveta", ta naj bi bil včeraj, ob sončnem mrku. Od Ribnice do Grosuplje ter Črnomlja do Novega mesta so zlasti zadnji mesec množično sprejemali prvi zakrament, pa čeprav so bili mnogi izmed njih stari tudi po 25 let.

M. G.

"Za stranke nam ni nič pretežko!"

Bivša Mercatorjeva trgovina v Livoldu je ponovno odprta

KOČEVJE - Po približno letu in pol, odkar so v Livoldu zaprli bivšo trgovino Mercator - Trgo-prometa iz Kočevja je prodajalna na začetku letošnje glavne turistične sezone v prenovljeni podobi in pod novim vodstvom ponovno odprla svoja vrata. Prodajalna se imenuje Lili, ime pa nosi po novi najemnici Lilijani Črnkovič.

V domači hiši v Livoldu, v kateri že devet let vodi okrepčevalnico Lili, je Lilijana pred petimi leti odprla tudi trgovino. Za bogato ponudbo prehranbenih in drugih izdelkov, s katero je uspešno konkurirala tedaj še odprti Mercatorjevi trgovini, so prostori odmerjeni za trgovino, v okviru katere je deloval tudi butik Zmajčkovihih slaščic, sčasoma postali premajhni.

Še posebno pa je Lilijana to občutila, ko je po zaprtju Mercatorjeve trgovine postala njena prodajalna edina v kraju.

V žive vijolične barve odtenke odeta stavba, v kateri so Mercatorjevi prostori, v katere je Lilijana pred nedavnim preselila svojo trgovino, izstopa od okoliških hiš, vendar le toliko, da pritegne pozornost na sicer osrednjem vaškem prostoru ob križišču cest za Črnomelj in Brod na Kolpi. V okolico stavbe je namestila klopi, ki so dobrodošle tudi čakajočim na avtobusnem postajališču pred trgovino, sicer pa se preurejena trgovina odlikuje tudi po urejenem dostopu za invalide, nadstrešku, ki ga prej ni bilo, in tudi

Lilijana Črnkovič

samem načinu poslovanja. "Če česa nimamo in bi stranka želela imeti, ji željeno priskrbimo že naslednji dan ali najkasneje čez dva dni," pravi Lilijana. Za svoje stranke ji namreč, kot pravi, ni težko narediti poti v Ljubljano niti po večkrat na teden. Tega pa se, kot kaže, zavedajo tudi stranke, saj se je v manj kot dveh mesecih po odprtju prodajalne do danes promet povečal skoraj za desetkrat.

M. LESKOVŠEK-SVETE

GOZDAR NAŠEL MINO

MALO LIPJE - V četrtek, 5. avgusta, je gozdar v gozdu pri Malem Lipju 82-milimetrsko našel minometno mino iz II. svetovne vojne. Policisti so mino, za katero bo dokončno poskrbel pirotehnik, do njegovega prihoda zavarovali.

Taborniški rekord na Osilniškem

V osilniški občini taborile letos kar 4 večje taborniške skupine - Vreme nagajalo

OSILNICA - V Grintovcu so letos sploh prvič imeli v gosteh tabornike. Ob Kolpi se je nastanilo 56 tabornikov rodu Tršati tur iz Ljubljane, ki šteje sicer okoli 100 tabornikov. Starešina tabora Metka Lomovšek in vodnik Dušan Saje sta povedala, da je njihov rod doslej štiri leta taboril na območju Kočevske Reke, zdaj pa so se odločili, da bodo poiskali še kak drug prostor za taborjenje.

V reviji Tabor so prebrali, da se ponuja tak prostor ob Kolpi na Grintovcu in sklenili so ga preizkusiti. Tako so ti taborniki postali sploh prvi taborniki v vasi Grintovec.

Slabo vreme tabornikov ni oplašilo. Kljub dežju in hladni Kolpi so se nekateri kopali v njej. Razen tega so obiskovali okoliške kraje. Tako so bili na Kuželjski steni, Sv. Ani, Kobili in drugod. V

desetih dneh, kolikor so bili na Grintovcu, so nekajkrat tudi prenočevali izven tabora.

Sicer pa so bile letos v osilniški občini kar štiri večje taborniške skupine. Kar ves julij so si rezervirali prostor za taborjenje v Mirtovihih taborniki odreda Bičkovska skala, ki sem prihajajo že več let. V Osilnici je 14 dni taborila skupina Združenja slovenskih skavtov in skavtinj. Člani iste skupine so

taborili tri tedne v Papežih ob Čabranki.

J. P.

SPOSOJEVALCI ORODJA

KOSTEL - Na zaključku mednarodnega delovnega tabora so organizatorji s presenečenjem ugotovili, da je zmanjkalo nekaj orodja, s katerim so udeleženci tabora delali. Direktor Vitre iz Cerknice Bojan Žnidaršič, organizator tabora, je ob tem dejal, da se doslej na nobenem dosedanjih taborov ni zgodilo kaj takega, vendar je kar zadovoljen, saj bodo neznani izposojevalci gotovo poskrbeli, da bo orodje dobro izkoriščeno.

P-c

"Tu ne gre več za nobeno stroko!"

Ureditveni načrt (UN) za center mesta Trebnje kljub poskusu župana in sveta KS Trebnje tudi drugič ni dobil zelene luči - Doklej čakanje na traso avtoceste?

TREBNJE - Trebanjci, kot kaže, ne morejo brez izrednih sej. Zgledi vlečejo, žal tudi slabi, in po seriji izrednih sej trebanjskega občinskega sveta se je, kot smo že poročali, zgodila še prva izredna seja sveta krajevne skupnosti Trebnje. Ta se je sestal, da bi izrazil svojo razočaranost in nezadovoljstvo, ker so pomladni svetniki gladko zavrnili ureditveni načrt (UN) središča mesta, ki ga je svet KS, tudi dopolnjenega, sprejel. Svet KS je zato zahteval od župana, naj v najkrajšem času skliče izredno sejo občinskega sveta, na kateri naj ta ponovno prouči sklepe in stališča KS Trebnje.

Župan Ciril Metod Pungartnik je prislusni zahtevi sveta KS Trebnje in predlagal, naj bi uvrstili zahtevek KS po ponovni obravnavi in odločanju o odloku o UN za center mesta Trebnje na dnevni red 6. redne seje sveta. A že tu se je zataknilo, kajti pomladniki so vztrajali pri že sprejetem stališču s prejšnje seje sveta, da UN središča mesta zavrnejo, ker ni upošteval mnenja številnih krajanov in strokovne javnosti. Dodali so še, da o že odločenem na 5. seji ne morejo ponovno odločati. Župan Pungartnik je presenetil navzoče,

NA MEDVEDJEKU RAZMETALO AVTOMOBILE

MEDVEDJEK - V soboto, 7. avgusta, je na hitri cesti Obrežje - Ljubljana na klancu pri Medvedjeku prišlo do hude prometne nesreče. 68-letni F. G. iz Kranja je na tem delu ceste ves čas vozil po prehitvalnem pasu. Po poldrugem kilometru vztrajanja na prehitvalnem pasu ga je neznan voznik, ki je peljal za njim in je očitno mislil, da je hitrejši, s svetlobni signali opomnil, naj se umakne, da bi ga prehitel. F. G. je zaradi tega sunkovito zavil desno na pas za počasna vozila, kjer je z zadnjim desnim bokom oplazil avto 38-letnega A. K. iz okolice Novega mesta. Slednji je močno zaviral in se umikal na desni rob cestišča, kjer ga je zasukalo in treščil je v zemeljski usek ob cesti ter se prevrnil. F. G. je po trčenju sunkovito zavil na levo in se prevrnil na bok in drsel do roba ceste, kjer se je njegov avto postavil nazaj na kolesa in treščil še v zaščitno ograjo. Med prevračanjem je sopotnica, 18-letna U. G. iz Ljubljane, padla iz vozila ter se hudo poškodovala.

RAVNIKAR RAZOČARAN - Andrej Ravnikar, ugleden arhitekt, s številnimi referencami je bil precej razočaran nad ravniyo razprav nekaterih svetnikov. Na vprašanje, ali se bi znova prijavil na razpis je sicer odgovoril pritrdilno, da pa ne verjame, da bo to dočkal na delovnem mestu.

pomislike oz. nasprotovanje UN, ki ga je izdelalo ljubljansko podjetje Dia, delo arhitekta Andreja Ravnikarja. Svetnik Janez Anton Kovačič (DeSUS) se je zavzel, da bi prislusnili zahtevam sveta KS Trebnje, čeprav bi bilo njemu ljub-

• "Tu ne gre več za nobeno stroko, ampak za to, kdo bo koga, kdo ima več glasov v občinskem svetu! Imeli smo že dva podobna ureditvena načrta, nikoli pa ni bilo za papirji tudi investitorjev. Mercator ima namero vložiti več kot 7 milijonov mark v poslovno-nakupovalni center, pošta pa naj bi vložila milijon dolarjev. Tako naj bi do ustreznih prostorov prišli še Geodetska in Davčna uprava ter Komunala. Vprašanje je, kdaj bomo spet imeli takšno prilžnost. Odločno pa odklanjam, da naj bi takšna rešitev pomenila, da pristajamo na t.i. dolinsko varianto avtoceste, ker je že lep čas znano, da vztrajamo pri pobočni iniačici. Kdaj bo pa znana dokončna trasa avtoceste, nihče ne ve," je trebanjski župan Pungartnik komentiral sklep 14 svetnikov, ki so znova zavrnili Ravnikarjev UN, z dopolnilom, da izberejo novega projektanta šele, ko bo znana trasa avtoceste.

še, če bi bili takih investicij deležni še kje drugje. Svetnik Marjan Zupančič (SKD) je znova poudaril, da svet KS Trebnje ni zadostil vsem krajanom mesta, kjer bodo še dolgo živeli. "Ne smemo delati nekaj na silo," je še dejal.

P. PERC

SREČANJE ZADRUŽNIKOV KZ TREBNJE

LANŠPREŽ - Predsednik Kmetijske zadruge Trebnje, Marjan Jevnikar vabi v soboto, 21. avgusta, ob 14.30 na srečanje zadržnikov na Lanšprežu. Pester zabavni spored bo povezoval Daniel Barle - Krjavelj, ansambel Efekt bo poskrbel za ples, zadržniki pa se bodo lahko pomerili v družabnih igrah.

GASILCI VABIJO

DOLENJE JESENICE - PGD sv. Rok vabi na prevzem in blagoslavitve gasilskega avtomobila, ki bo v soboto, 14. avgusta, ob 18. uri pri gasilskem domu Dolenje Jesenice. Sledi veselica, za hrano in pijačo je poskrbljeno, igral pa bo Sandi Povše.

Največ dela imajo z gradnjo šol

SGP Posavje Sevnica že največje gradbeno podjetje v Posavju - Pohvale sevniskim gradbincem za kakovostno in hitro gradnjo - Do maja 2000 bo zgrajena Srednja šola Krško

SEVNICA - Do brežiškega občinskega praznika v letošnjem oktobru bo SGP Posavje Sevnica dokončalo poslovno zgradbo s kontrolno avtomehanično delavnico in skladiščem, do maja 2000 pa tudi Srednjo šolo Krško, doslej največji, (milijardo in 50 milijonov tolarjev) vredni posel podjetja, ki je nastalo leta 1990 iz nekdanjega SGP Beton s 100 delavci.

Ministrstvo za šolstvo in šport ter občina Krško kot investitorja sta lahko prepričana, da bodo sevniski gradbinci končali dela v roku. Po besedah direktorja SGP Posavja Karla Makarija, bi lahko dela, če bi bilo zelo nujno, končali že septembra.

Delavnice so že končali pred rokom, lotili so se ostrejša in urejanja okolice. Do novembra bodo prostori že tolikanj urejeni, da jih bodo pričeli ogrevati in bodo lahko čez zimo v miru opravili še vsa notranja dela. Večjo storilnost že 250 delavcev SGP Posavja omogoča primerna strokovna usposobljenost pa tudi strojna opremljenost. Samo letos so porabili za nabavo manjših strojev in opreme okrog 50 milijonov; tako so prišli do najsodobnejšega sistema opazov za strope, kar so s pridom izkoristili ravno pri gradnji krške srednje šole. Večje stroje si raje izposodijo, ker je to mnogo bolj smotrno, kot da bi jih kupovali sami.

Naglo rast sevniskega Splošnega gradbenega podjetja Posavje

OMIZJE POLITIKOV - Po zadnji redni seji trebanjskega občinskega sveta, kjer so za lep čas "pokopali" ureditveni načrt središča mesta, so se na vrtu stoletne gostilne Janeza Pavlina srečali ob kozarcu osvežilne pijače vodilni pomladniki (prvi z desne svetnik dr. Marjan P. Pavlin - SKD, svetnik in predsednik SLS Anton Strah, svetnik in podpredsednik SDS Franc Hribar, svetnik in predsednik OO SKD Marjan Zupančič) ter svetnik in predsednik OO LDS Igor Teršar (prvi z leve), svetnik Jože Rebolj (DeSUS), pomladniki pa so medse vzeli župana Cirila M. Pungartnika (LDS), da bi simbolično dokazali, da to ni čas za sedmino, ampak za veselico, da niso ostali vsak na svojem bregu, temveč da so zgradili mostove, pod katerimi se pretakata rujna kapljica in pivo. (Foto: P. Perc)

Spet popelje muzejski vlak

28. avgusta bo vlak petič pripeljal v Sevnico

TRŽIŠČE - Komajda se je Ljubljancem Stanko Lazar, zaposlen kot strojevodja pri Slovenskih železnicah, dodobra nastanil v stanovanju SZ na železniški postaji v Tržišču, kamor ga je pravzaprav pripeljala prav stanovanje, kakršnega mlada družina v Ljubljani ali okolici ni mogla dobiti, že je znova dokazal, podobno kot že poprej velikokrat v prestolnici, da je odlični organizator. Ustanovil je kulturno-umetniško športno in izobraževalno društvo Zagon.

Čeprav ima društvo Zagon sedež v Tržišču, kjer naj bi bilo tudi jedno dejavnosti, pa je vendarle odprto za vse ljudi dobre volje v Sloveniji, ki si želijo spoznavanja in povezovanja mladih različnih interesov. Sodelujejo s strokovnjaki, organizacijami in ustanovami, ki lahko pripomorejo iz stisk mladim, da se razvijajo v zdrave osebnosti. Društvo Zagon je brezplačno dal v najem Janez Stuček v kletnih prostorih bara Na mlinu v Tržišču 15, kjer je uredil ženin frizerski lokal. Pohištvo za prostor je društvo Zagon podaril sevniski Stilles.

Dejavnost društva Zagon je zastavljena tako široko, da bi skoraj sleherni lahko našel zase kaj zanimivega, bodisi v Klubu interesnih dejavnosti, kjer načrtujejo 6 petdnevni poletnih in božičnih delavnic z glasbeno in likovno vsebino za skupine do 15 oseb po vsej Sloveniji, ali v Klubu prijateljev mladine, ki v sodelovanju z Zvezo prijateljev mladine skrbi skozi celo leto za rekreacijo mladih in koristno preživljanje prostega časa.

Društvo Zagon v sodelovanju s Slovenskimi železnicami, ljubljanskim društvom Interes, kjer je Lazar med drugim začel pred petimi leti tudi z organizacijo muzejskih vlakov za otroke, ZKD Sevnica, občino Sevnica in ob podpori številnih donatorjev pripravlja za soboto, 28. avgusta, tradicionalni enodnevni brezplačni izlet s počitniškim muzejskim vlakom.

Vlak je namenjen socialno ogroženim otrokom, beguncem, rejencem in ostalim, ki niso preživeli primernih poletnih počitnic. Otroke, stare med 9 in 14 let, bo po malem železniškem krogu SZ odpeljal iz Ljubljane ob 8. uri mimo Židanega Mosta proti Sevnici. Za varno pot na sevniski grad bo okrog 450 otrok pospremlilo okrog 50 vzgojiteljev in sevniski policisti. Na gradu bodo otroke pričakali člani skupine 12. Nasprotje, skupaj z voditeljicami Božo Čož in Matejo Hostnik. Za prijetno vzdušje so pripravili veliko iger, ugank in skečev. Za otroke, ki se bodo prijavili v sevniski občini, je društvo Zagon priskrbelo avtobusni prevoz do Ljubljane.

Po končani prireditvi na sevniskem gradu, kjer naj bi se pojavili tudi otroška ambasadorica Miša Novak in vse bolj priljubljena pevka Lara Baruca, bo ob 16. uri muzejski vlak odpeljal iz Sevnice proti Trebnjem. Zauzavil se bo v Tržišču, kjer bodo potnike sprejeli in pogostili člani društva Zagon v sodelovanju z Društvom kmetič Tržišče in tamkajšnje krajevno skupnostjo. V Ljubljano bo vlak prispel ob 19.06. P. PERC

KANALIZACIJA V SREDIŠČU - Delavci sevniske Komune bodo do novega šolskega leta obnovili okrog 170 m kanalizacije v najožjem središču mesta med hotelom Ajdovec, HTC-jem in osnovno šolo Sava Kladnika. Zamenjujejo cevi z mnogo bolj propustnimi avstrijskimi (na posnetku), da ne bi ob večjih nalivih "plaval" v hotelu in še ponekod. Okrog 20 milijonov tolarjev vredno naložbo bodo krili s kanalsčino. (Foto: P. P.)

8. PARALISCA 99 - Na 8. jadralskopadalskem taboru Paraliska 99 na Lisci konec prejšnjega tedna se je zbrala slaba stotinja slovenskih jadralskih padalcev, precej manj, kot so pričakovali organizatorji - Jadralsko padalsko društvo (JPD) Kondor iz Radeč, a še zmeraj je to najmnogičnejša tovrstna prireditelja pri nas. Ob zaključku tridnevnega druženja v nedeljo so bili na posled zadovoljni tudi izkušeni piloti tandemov, ki so bili pripravljeni, podobno kot Roman Poljšak, član JPD Noj Sevnica (na posnetku), popeljati na polet kakšnega izmed številnih ljubiteljev jadralskega padalstva. (Foto: P. Perc)

Sevniški paberki

NAJBOGATEJŠI JADRANCI

- Po ustem izročilu in po Slovenskem delničarju so najbogatejši Sevnici direktor Lisce Vili Glas, direktor območne enote Republiškega zavoda za zaposlovanje Toni Koren, podjetnik Drago Krošelj (mizarstvo), podjetnik Kamil Krošelj (računalništvo), podjetnik Slavko Vilčnik (barve, laki - Chemcolor) in zasebni zobozdravnik dr. Pavel Zagode. Sevniski Bill Gates, kakor Kamil, direktorja in solastnika firme KIN PIC, imenujejo prijatelji, si je za poletnega konjčka izbral jadranje in je naredil tudi izpit za skiperja, nekakšnega kapitana in strojnika jadrnice, ki urno reže gladino Jadrana.

ŽUPAN KOT MIROVNIK

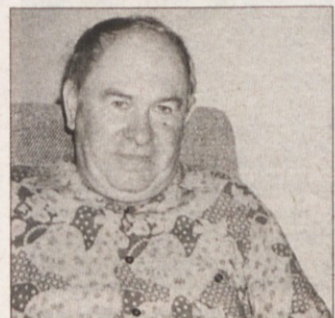
Sevniski župan Kristijan Janc se po potrebi prelevi tudi v nekakšnega mirovnika oz. posrednika pri medsebojnih sporih med občani. Županova miza se sicer ne šibi od takšnih prošelj za pomoč pri reševanju dolgotrajnih zagat ljudi, so pa za njo in na terenu rešili že kar nekaj nesporazumov. Seveda bi bilo bolje, če bi se tisti, ki se pričajo tako rekoč zavoljo oslove sence, malo zamislili nad svojim početjem, da ne bi bremenili vodilne lokalne politike z obrobniimi zadevami.

POSAVJE SE SELI - SGP

Posavje se bo v kratkem preselilo v nove prostore HTC-ja. To bo dobro za imidž podjetja, kjer se zdaj celo direktor Karel Makari nahaja v teh pasjih dneih, v pregteti mansardni pisarni. Bo pa to še dokaz več, da HTC, ki so ga napolnili predvsem podjetniki, le ni bil tako zgrešena naložba, kot so očitali investitorjem, ko je gradnja HTC zatala, ker se ni nadaljevala gradnja verige spodjesavskih elektrarn, kot so predvidele Savske elektrarne kot eden izmed investitorjev.

ROKOMETNI TABOR V SEVNICI

SEVNICA - V soboto se je v Sevnici pričel otroški rokometni tabor, ki ga prireja domačin, udomljen v Izoli, Anton Barič. Barič je bil učitelj športne vzgoje in trener rokometarjev, potem pa ustanovil podjetje Maestral, ki z drugim organizira tudi Eurofest, eno največjih tovrstnih tekmovalj za obetavne rokometne naraščajnike. Barič je pripeljal en teden na otroški oz. mladinski rokometni tabor v Sevnico 26 osnovnošolcev, zvečne iz Izole. Bivali bodo v sevniski srednji šoli, vadili pa v športni dvorani.

Karel Makari

Zakon, ki bo prevetрил podjetja

Že v naslednjem letu bo postalo izredno pomembno, če je kdo član uprave ali nadzornega sveta podjetja ali tudi delničar - Velika odškodninska odgovornost uprave

NOVO MESTO - Pred nedavnim so poslanci sprejeli zakon o finančnem poslovanju podjetij, ki naj bi skupaj z že prej sprejetim zakonom o izvršbi in zavarovanju napravil nekaj reda v poslovanju in zmanjšal finančno nedisciplino. Zakon, ki je začel veljati 22. julija, naj bi prinesel velike spremembe na tem področju. Več bomo o njem slišali to jesen, kajti nekatere najpomembnejše določbe tega predpisa začnejo veljati šele v začetku leta 2000.

Zakon jasno opredeljuje dolžnosti uprave in nadzornega sveta pri finančnem poslovanju podjetja in uzakonja odškodninsko odgovornost v primeru stečaja. Uprava in nadzorni svet bosta odgovorna za sprotne spremljanje plačilne sposobnosti podjetja. Če se pokaže, da je podjetje kapitalno neustrezno (izguba tekočega leta skupaj s prenesenimi izgubami doseže polovico osnovnega kapitala) ali ugotovi, da je družba prezadolžena ali da ne razpolaga z ustreznim kapitalom za obstoječi obseg in vrsto poslov, bosta dolžna ukrepati in tako enakovredno zaščititi vse svoje upnike. Uprava bo v takem primeru dolžna analizirati stanje, izdelati načrt možnih ukrepov ter najkasneje v dveh mesecih sklicati skupščino in predlagati sprejem ukrepov (npr. povečanje osnovnega kapitala).

Če uprava vse to stori, skupščina pa ne sprejme ukrepov, nato pa se prej ko v dveh letih družba znajde v stečajnem postopku, odgovarjajo z vsem svojim premoženjem za nastalo škodo tudi delničarji oz. družbeniki. Če pa so ukrepi sprejeti, a v dveh mesecih ne zaležejo, mora uprava začeti stečajni postopek za podjetje ali

predlagati prisilno poravnavo, če meni, da bi bila uspešna. Če člani

• Po drugem delu tega zakona bo treba iz registra izbrisati vsa podjetja, ki ne delujejo (če dve zaporedni leti ne predložijo letnega poročila ali če nimajo premoženja in v obdobju 12 mesecev ne opravljajo izplačil preko svojih računov). Kaže, da bo več kot 10.000 malim podjetjem, ki obstajajo samo na papirju, zdaj odklenalo. Morebitni delavci v takih podjetjih izgubijo delo in imajo enake pravice kot v primeru stečaja, delničarji oz. družbeniki pa z izbrisom prevzemajo odgovornost za vse še neplačane obveznosti družbe. V Obrtni zbornici Slovenije se novih določil zakona veselijo, po drugi strani pa opozarjajo, da si bodo velika podjetja izboljševala likvidnost z nadaljnjim podaljševanjem plačilnih rokov podizvajalcem. Zaradi tega bi morala država predpisati plačilne roke, več pa bi morala storiti tudi na področju boljšega dostopa do podatkov o boniteti podjetij.

uprave ne opravijo po zakonu predpisane dolžnosti, lahko oškodovani upniki od njih iztožijo od-

škodnino. Ta je odvisna od velikosti podjetja omejena do 5, 10 ali do 15 milijonov tolarjev. Podobno so odgovorni tudi člani nadzornih svetov, če niso v skladu z zakonom nadzorovali poslovanja družbe.

Zakon tudi določa, da mora uprava po nastanku nelikvidnosti oz. prezadolženosti ustaviti vsa plačila razen v zakonu naštetih, ki so nujna za tekoče poslovanje. Tako zakon zagotavlja enakopravnost upnikom. Člani uprave tudi tu odgovarjajo za kršitev zakona z enakimi zneski, kot smo jih navedli že zgoraj.

B. D. G.

OTVORITEV MARKETA

BREŽICE - Posavje trgovina v sodelovanju z Mercatorjem Dolenjska vabi danes ob 12. uri na otvoritev trgovine Market 17 na Bizeljski cesti v Brežicah.

POŠKODBE PRI DELU, NAŠ VSAKDAN - V nekaterih dejavnostih poškodbe še posebej prežijo na delavce. Po podatkih za leto 1998 je bilo največ poškodb na področju reciklaže, kjer je bilo kar 10 poškodb na 100 zaposlenih. Po nevarnosti ne zaostajajo dosti niti dela v gozdarstvu, kjer je bilo povprečno 9,6 poškodb na 100 zaposlenih. Več kot 7 poškodb na 100 zaposlenih je bilo še v proizvodnji vozil in plovil (proizvodnja drugih vozil, plovil) ter v proizvodnji kovin. (Foto: B. D. G.)

Kako zmanjšati poškodbe pri delu?

Lani več poškodb pri delu in tudi smrti zaradi njih kot leto prej - Največkrat nam zdrsne, vendar so vse pogostejše krivi tudi stroji - Naredimo dovolj za zaščito pri delu?

NOVO MESTO - Kot nam govorijo začasni podatki Inšpektorata RS za delo, je bilo lani v Sloveniji zabeleženih čez 25 tisoč poškodb pri delu. 30 med njimi se jih je žal končalo s smrtjo, pri čemer velja še poudariti, da je 13 zaposlenih umrlo zaradi nesreče na poti na delo ali pa z dela domov. Čeprav so tudi ti primeri dovolj tragični, statistike pravijo, da je bilo lani še kar ugodno leto, saj je bilo leto predtem še več, kar 42 poškodb na delu s smrtnim izidom.

V Uradu RS za varnost in zdravje pri delu obravnavajo samo take poškodbe, ki nastanejo pri delu (ne na poti). Lansko leto je bilo takih 20.784 ali kar 3.607 več kot leto prej. To nikakor ni dober rezultat, zato bi bilo dobro vedeti, kaj botruje poškodbam pri delu in kako bi se dalo izogniti nevarnostim za nesrečo pri delu. Največ poškodb pri delu (skoraj 19 odst.) je nastalo, ker je delavec zdrsnil. Za 12 odst. poškodb so krivi stroji, v približno enakih odstotkih pa so poškodovanci udarili ob predmet ali je ta padel na njih.

V lanskem letu se je najbolj povečalo število poškodb pri delu, ki so nastale zaradi stroja. Na tem mestu bi bila zanimiva analiza,

zakaj je tako. Ali šepa skrb za zaščito in zdravje delavcev, so delavci opremljeni z zaščitnimi sredstvi, so obveščeni o ukrepih za učinkovito varstvo pri delu in dovolj osveščeni? In ne nazadnje je pomembno tudi, s kakšnimi stroji delajo. Znano je namreč, da je naša proizvodnja v obdobju tranzicije in težav na trgu zaostala s posodobitvijo in popravilo.

Med poškodovanimi delavci jih je največ starih od 31 do 35 let. Največkrat se poškodujejo ob ponedeljkih, nakar preko tedna število poškodb pada. Lani je najbolj porastlo število poškodb na

sredo, prav tako se je povečal delež poškodb, do katerih pride v prvi uri delovnega časa. Najbolj so na udaru prsti in dlani, pogosto pa jo pri poškodbah slabo odnesejo tudi noge in drugi deli roke. Podatki kažejo, da se je lani precej povečalo število poškodb glave in tudi nog.

B. D. G.

Utrjeni za čas, ko država ne bo več ujkala

Sredi poletja, ko so bazeni polni, morje oblegano in ceste do tja zatrpane, tudi mnogi v turizmu že priznavajo, da so bile napovedi o tem, kako bo zaradi vojne na Balkanu slovenski turizem doživel krah, pretirane. Najbolj glasni so bili v tradicionalnih turističnih središčih, kakršna sta Obala ali Bled. Turistična podjetja so ob napovedanih izpadih prihodkov takoj pritisnila na vlado in država je blagoslovila povečan proračun za turistično promocijo. Državna podpora je bila dobrodošlo dejanje in še posebej so se ga razveselili v turističnih centrih, kjer se ponavadi ne papajo pri državi, ampak svojo usodo krojijo sami.

Tako v čateških Termah kot tudi v Krkih Zdraviliščih smo že slišali mnenje, da je balkanska vojna predvsem pripraven izgovor. Menda ponekod že od leta 1991 vsako leto najdejo kak pomemben razlog za to, da niso bolj uspešni. Težko bi bilo dokazati, koliko so ti razlogi res pravi in koliko ne. Vsekakor pa se lahko tudi vprašamo, ali so centri, ki jih Slovenija opeva in postavlja v prvo vrsto po pomembnosti (govorimo o Portorožu, Postojni, Lipici ali Bledu), sami naredili dovolj, da bi pritegnili več gostov in boljše goste.

Za osrednji turistični podjetji na našem območju vemo, da sta stavili na lastne moči in izboljševali ponudbo. V Termah Čatež bodo samo letos v razvoj vložili od 20 do 30 milijonov mark. V minulem desetletju so zgradili zimsko in letno Termalno riviero in obogatili ponudbo, zdaj pa pospešno gradijo prenočitvene zmogljivosti - apartmaje in nov hotel na Čatežu. Tudi družba Krka Zdravilišča je nedavno prenavljala objekte v Smarjeških in Dolenjskih Toplicah, kjer bo zdaj zrastle še nove apartmajske naselje. Obe družbi s svojo dejavnostjo posegata tudi na Obalo, kjer prav tako vlagata v razvoj: Terme Čatež v Hotele Koper in Krka Zdravilišča v Zdravilišče Strunjan. V obeh družbah ne tarnajo, ampak delajo, načrtujejo, vlagajo v prihodnost. V tisto, v kateri ne bo ujkanja države, ampak si bo treba uspeh izboriti na trgu. Na Dolenjskem in v Posavju za take razmere že kar dobro izurjeni.

B. DUŠIČ GORNJAK

POSLOVNI POGOVORI V BIHAČU

NOVO MESTO - Novomeška Območna gospodarska zbornica bo 3. septembra v okviru bihaškega sejma organizirala poslovne pogovore med dolenjskimi in belokrajskimi podjetji ter podjetji iz Sanksko-unškega kantona v Bosni in Hercegovini. Vse, ki bi jih pogovori zanimali, vabijo, naj pokličejo zbornico, kjer lahko dobijo več informacij ter obrazce, s katerimi se lahko do 25. avgusta tudi prijavijo k sodelovanju. Odločijo se lahko tudi za nastop na sejmju, ki bo potekal od 1. do 9. septembra.

KAPELE USPELE V PROGRAMU PHARE

KAPELE - Program tukajšnje krajevnne skupnosti je bil skupaj s programom Idije in Domžal izbran med 28 slovenskimi kandidati za projekt Phare, mikro program za partnerstvo. Z njim naj bi spodbujali trženje naravne in kulturne dediščine v turistični ponudbi Kapel. Partnerji v projektu so: krajevna skupnost, pihalni orkester, aktiv kmečkih žena in gasilsko društvo. V tem kraju so v okviru projekta že pripravili več prireditev, ki jih sofinancira evropska skupnost.

Ne vedo, kakšen mora biti račun

Davčni zavezanec tudi ob nakupu v maloprodaji potrebuje račun, ki vsebuje vse predpisane podatke - Prodajalci marsikdaj tega ne vedo, zato morajo vedeti vsaj zavezanci

NOVO MESTO - Davek na dodano vrednost je ustoličil račun za temeljno davčno listino, na podlagi katere davčni zavezanci ugotavljajo svoje davčne obveznosti in odbijajo vstopni davek, ki so ga plačali pri svojih nabavah. Če račun nima vseh predpisanih podatkov, oz. če so ti napačno vpisani, ga davčni zavezanec ne sme upoštevati pri odbijanju vstopnega davka, zato je treba račune spremljati pozorno. Težav za računi v prvem mesecu po uvedbi DDV ni bilo malo. Na njih so naleteli predvsem mnogi manjši podjetniki, ki veliko kupujejo tudi v maloprodaji, kjer pa o novosti pogosto niso bili dovolj informirani.

Kot račun za namene DDV se šteje vsak dokument, ne glede na to, v kakšni obliki je izdan, če vsebuje vse podatke, ki jih predpisuje zakon in pravilnik. Obstajajo računi, ki jih davčni zavezanec

izda drugemu davčnemu zavezancu ali pa računi, ki jih davčni zavezanec izda končnim potrošnikom ali osebam, ki niso davčni zavezanci. 34. člen zakona o DDV predpisuje, da mora vsak račun, ki

ga izdamo davčnemu zavezancu vsebovati:

1. kraj in datum izdaje ter zaporedno številko računa;
2. podjetje oz. ime, sedež oz. stalno prebivališče ter davčno številko izdajatelja računa;
3. podjetje oz. ime, sedež oz. stalno prebivališče ter davčno številko prejemnika blaga oz. storitve;
4. datum odposiljanja blaga oz. opravljanja storitve;
5. podatke o vrsti in količini prodanega blaga oz. opravljenih storitev;
6. ceno in vrednost blaga oz. storitve brez DDV ter stopnjo oz. stopnji in znesek DDV, izkazan po stopnjah, in
7. vrednost blaga oz. storitev z vključenim DDV.

Ključna podatka na računu sta seveda davčni številki prodajalca in kupca. Čeprav so si podjetja v zadnjih dveh mesecih množično izmenjavala dopise z obvestilom o davčni številki in o tem, ali so

• Davčni zavezanci morajo izdati račun (v dveh izvodih - original za kupca, kopijo zase) prav za vsak promet blaga ali storitev, tudi za vsako predplačilo in za vsako naknadno spremembo davčne osnove (vračilo blaga, naknadni popusti itd.). So pa pri tem izjemne. Tako računa ni potrebno izdajati kmetom, ki prodajajo kmetijske pridelke na tržnici, pri prodaji časopisov in revij, prodaji na avtomatih, pri prodaji vozovnic, kart in žetonov (za vlak, avtobus in žičnice), znamk, kolekov, vrednotnic in obrazcev v poštnem prometu. Taka prodaja teče lahko brez računov, če je namenjena osebam, ki niso davčni zavezanci in če najmanj enkrat mesečno popisujejo zaloge.

davčni zavezanci, zadeve še niso urejene. Podjetja še vedno ne vedo, kako zanesljivo ugotoviti, ali je dobavitelj oz. poslovni partner davčni zavezanec in kako preveriti točnost njegove davčne številke.

Računi, ki so izdani osebam, ki niso davčni zavezanci, tudi ne smejo biti zgolj listki papirja, kar smo potrošniki že zvedeli v promocijski akciji ministrstva za finance. Račun mora vsebovati najmanj naslednje podatke: kraj in datum izdaje ter zaporedno številko računa, podjetje oz. ime, sedež oz. stalno prebivališče ter davčno številko izdajatelja računa; prodajno ceno blaga oz. storitve z vračunanim DDV in prodajno vrednost z vračunanim DDV; znesek DDV, ki je vračunan v prodajno vrednost blaga oz. storitve.

B. D. G.

KAKO KAŽE NA BORZI?

Kovinotehna je "podivjala"

Na videz umirjeno in z vidika velikosti borznega prometa še vedno bolj ali manj skromno trgovanje kljub vsemu postopoma dviguje povprečne ravni tečajev najpomembnejših delnic. Borzni indeks se je zaradi tega skoraj neopazno približal novi psihološki barieri pri 1.800 točkah, ki jo bo ob nadaljevanju dosedanjih ugodnih trendov v naslednjih dneh tudi prestopil.

Kakšnih posebej prepričljivih razlag za sedanjo rast cen, ki se je še nihče ne upa imenovati "borzni optimizem", borzni analitiki še niso ponudili. Najbrž pa se razlogi skrivajo v spletu več dejavnikov. Del investitorjev računa, da se bo prava oživitve trga z ustreznimi velikimi skoki tečajev zgodila jeseni, zato so jim pohiteli z nakupi, ki naj bi jim takrat že omogočali vnovčevanje dobičkov. Po drugi strani je tudi res, da so mnogi lastniki delnic že pričeli prejemat izplačila dividend za lansko leto, ki jih najverjetneje ponovno vložijo na borzo, saj so cene večine delnic za to še vedno primerne. In končno: tečaji nekaterih delnic so podivjali zaradi razlogov, ki nimajo nič skupnega z merjenjem moči med ponudbo in povpraševanjem.

Med takimi je bila najopaznejša rast tečaja delnic celjske Kovinotehne. Z njimi se je običajno trgovalo pri cenah od 500 do 600 tolarjev za delnico, v ponedeljek pa so že dosegle dnevni najvišji dovoljeni skok (10 odst.) do 953 tolarjev, in če bi pravila to dopuščala, bi šle tudi višje. Pravi vzroki za nenadno zanimanje nekatere

rih investitorjev zanje še niso znani. Slišati je ugičanja o prevzemu, združevanju ali pa celo o obrambi pred prevzemom. Uradno objavljene podatke o največjih kupcih so pokazali, da so delnice kupovali: Gorenjski finančni center (5 odst.), Vzajemni sklad Galileo (5 odst.) ter pidi Atena I (5 odst.), Atena II (7,5 odst.) in Atena III (5,6 odst.).

Novega rekorda so se v ponedeljek veselili tudi lastniki Mercatorja. Cena njihove delnice je prvič, kar so bile izdane, dosegla 10.000 tolarjev. Kar je bilo še pred nekaj meseci morda "navijaški kibic", se je zaradi agresivne poslovne politike Mercatorjeve uprave začelo spreminjati v normalno tržno vrednost.

V ponedeljek so v kotaciji B pričele kotirati nove obveznice 3. emisije Factor banke. Obveznice bi pri spodobni ceni utegnile postati zanimive zaradi relativno kratkega roka zapadlosti. Apoen obveznice je nominalno vreden 100.000 tolarjev, letna obrestna mera znaša TOM+7,55 odst. Obveznica je anuitetna, kar pomeni, da se poleg obresti tekoče izplačuje tudi sorazmerni del glavnice, in sicer dvakrat letno: 30. aprila in 31. oktobra. Zadnji obrok zapade že čez slaba tri leta, t. j. 31. oktobra 2001. Ker prvi dan trgovanja še ni bilo sklenjenega posla, žal še ne moremo zapisati orientacijske cene.

IZTOK PLUT

Dolenjska borznoposredniška družba
Novo mesto
Tel. (068) 371-8221, 371-8228

SEMANJI DAN V KAPELAH

KAPELE - To nedeljo, 15. avgusta, se bo ob 16. uri v Kapelah začela prireditev pod šotorom, ki jo že dolga leta prirejajo na veliko mašo. Gasilsko društvo je organizator dogodka, sicer pa pri tem sodelujejo tudi druga kapelska društva, ki poskušajo dati prireditvi vsako leto novo, po možnosti boljše vsebino. Letos bo tako na vrsti semanji dan, na katerem bodo prikazali stare obrti. V nedeljo popoldne se bodo v Kapelah srečali tesarji (kapelski "cimermani") so gradili prvi Hajdovkov štadion v Splitu), lončarji, pletarji, sedlar in še kdo. Sledila bo tradicionalna veselica, na kateri bo goste zabaval ansambel Happy Hour s pevko Nušo Derenda, presenečenje večera pa bo hrvaški pevec Ivica Šerfezi.

OD TARNANJA VSI NE MOREJO ŽIVETI - Dve veliki podjetji, ki za zdaj tako rekoč predstavljata turizem in turistične zmogljivosti na Dolenjskem in v Posavju ter s svojo dejavnostjo posegata tudi na slovensko obalo, kljub "krizi" v turizmu dobro poslujeta. Družba Krka Zdravilišča je prenavljala v Strunjanu, v Smarjeških Toplicah (na fotografiji) in tudi v Dolenjskih Toplicah, kjer bodo v letu dni na razpolago tudi prvi apartmaji v novem naselju Topliška vas. V Termah Čatež stalno dopolnjujejo svojo Termalno riviero, ravno zdaj gradijo nov hotel, ob tem pa so prenovili tudi hotel v Kopru. (Foto: B. D. G.)

Vključitev - vzpon ali katastrofa?

Članek o Agendi 2000, ki nakazuje vso zahtevnost vstopanja v Evropsko unijo

Kmetijstvo, ki je bilo vso človeško in s tem tudi našo zgodovino do industrijske revolucije daleč najpomembnejša gospodarska dejavnost, bo preizkusni kamen, ali je Slovenija sposobna vključiti se v Evropsko unijo (EU). Od tod tako velika pričakovanja in negotovost, ki jo je čutili zlasti med našimi kmeti v strahu pred negotovo prihodnostjo. A ne le kmetje, tudi strokovnjaki ne vedo natančno, kakšen bo potek dogodkov in kaj lahko v resnici pričakujejo. Agrarna ekonomista dr. Emil Erjavec in mag. Luka Juvancić sta za avgustovsko številko Sodobnega kmetijstva pripravila obsežen analitičen članek z naslovom "Agenda 2000 in posledice za slovensko kmetijstvo", iz katerega povzemamo nekatere najvažnejše ugotovitve, ki jih je vredno poznati.

Kot je znano, je Agenda 2000 tisti odločilni skupni dokument EU, ki naj bi dolgoročno začrtal tudi kmetijski razvoj. Avtorja ocenjujeta, da v marcu sprejeta Agenda 2000 ni prinesla nekatere pričakovanih sprememb, od katerih si je Slovenija precej obetala. Kot je dr. Erjavec dejal na junjskem sestanku slovenskega Panevropskega gibanja v Dolenjskih Toplicah, zlasti ni prinesla obetane velike denarne pomoči biološki pridelavi in kmetovanju v slabših pridelovalnih razmerah, ki so pri nas v večini. Črnogleda je k temu dodal, da sprejeta Agenda 2000 lahko prinese slovenskemu kmetijstvu katastrofo - če ne bomo znali in mogli v okviru pogajanj in potem pri uresničevanju evropske kmetijske politike izveči iz bruseljske blagajne vse, do česar smo oz. bomo upravičeni. To pa je velika naloga za slovensko politiko in slovensko državno upravo.

Agenda 2000 tudi ni prinesla napovedane liberalizacije cen, ampak le zmerne popravke, ki dokazujejo, da se leta 1992 napovedane reforme sicer nadaljujejo, jih pa iz političnih razlogov močno zadržujejo. "Gledano politično, je kmetijski del Agende velika zmaga francoske agrarne birokracije in lobizma," pravi naša agrarna ekonomista, zatrjujoč, da s tako Agendo Evropska unija ni rešila nakopičenih problemov. Zato bodo nadaljnje reforme neogibno potrebne, pričakujemo jih lahko med letoma 2002 in 2004. Zaradi naslednjega kroga pogajanj svetovne trgovinske organizacije (WTO) imajo zdaj škarje v rokah Američani, v določeni meri pa tudi države, kandidatke za sprejem v Evropsko unijo, med katerimi je tudi Slovenija.

Pisca trdita, da EU ni bila sposobna oblikovati rešitev, ki bi vnaprej urejala probleme prihodnjih pogajanj v WTO in širitve unije. Tako kot leta 1992 bodo zunanji pritiski vodili v znatnejše reforme, ki jih je treba šele uvesti. Vprašljiva so predvsem kompenzacijska plačila: v takšni obliki, kot so bila sprejeta, ne morejo biti dovoljena v novem krogu WTO. Ker jih novim članicam

EU tudi ne nameravajo izplačevati, bodo predmet resnega spora z državami, ki čakajo na vstop v unijo. Vlade držav kandidat, torej tudi Slovenija, so pred resnim izzivom, kako svojemu prebivalstvu razložiti, zakaj tak neenakopraven položaj in kolikšne bodo sploh koristi od članstva. Z Agendo sicer širitev EU postaja dokončno dejstvo, vendar pa je zdaj "žogica" v celoti prepuščena kandidatkam, ki se morajo odločiti, ali bodo sprejele ponujeno igro ali pa zaostrovali in morda na tak način celo ogrožale svoj pristop.

Zaradi vsega tega bo vključevanje Slovenije še dodatno zelo naporno. Morda bo potrebno tudi popravljanje reforme slovenskega kmetijstva. Slovenija sicer izpolnjuje pogoje za prevzem celotnega pravnega reda EU na področju kmetijstva, s tem pa ima tudi možnost za pridobitev kompenzacijskih plačil. Pomembno je tudi, da ima naša država enako in na nekaterih kritičnih trgih (pšenica) pomembno višjo cenovno raven kot sama Evropska unija, v primerjavi z drugimi kandidatkami pa njene kmetijske cene krepko odstopajo navzgor, to pa pomeni, da Slovenije ni mogoče uvrstiti v isti koš kot druge države kandidatke. Največji problem pa je v tem, da si Evropa iz pogajalskih razlogov verjetno ne bo mogla privoščiti izvetja Slovenije iz bloka kmetijsko tako drugačnih držav.

Vendar pa kompenzacijska plačila za Slovenijo niso pomembna zgolj kot argument zaščite domačega kmetijstva, ampak tudi z vidika izravnave proračunske bilance s skupno blagajno EU. Denar bo odtekal v Bruselj, nazaj pa ga je mogoče dobiti samo po utečenih poteh pravnega reda EU. Zato mora Slovenija v nadaljnjem

prilaganju vztrajati pri pridobitvi kompenzacijskih plačil in pri enakopravnem obravnavanju v primerjavi s sedajimi članicami. V pristopnem obdobju je zato treba napeti vse sile, da se bo to uresničilo, svetujeta avtorja članka v Sodobnem kmetijstvu, pri čemer je treba navesti, da je dr. Emil Erjavec odločen slovenski pogajalec z EU za področje kmetijstva in da s tem prispevom daje našvete in krepi pogajalsko moč - tudi samemu sebi.

Povzel:
M. LEGAN

Pravilnik že priganja vinogradnike

Vpis v register, napoved pridelka in obnove

Kot je bilo objavljeno v 44. številki Uradnega lista RS, so dolžni vsi pridelovalci grozdja in vina, ki obdelujejo več kot pet arov vinograda in tudi manjšo površino, če pridelek tržijo, svojo dejavnost vpisati v register pridelovalcev na upravni enoti. Po veljavnem pravilniku morajo to storiti v treh mesecih, to je do 23. septembra. Brez tega vpisa ne morejo prijaviti pridelka, to pa pomeni, da zakonito tudi ne bodo smeli prodajati.

Taka so uradna določila, katerih namen je narediti red na vinskem trgu, ki zdaj v velikem delu poteka na črno. Kritiki na novo uvedenim postopkom očitajo birokratizem, vendar očitno drugače ne gre. Je pa mogoče postopek delno poenostaviti, saj lahko posamezni vinogradnik s podpisano izjavo pooblasti zadruge ali klet, za katero prideluje, da se zanj ukvarja s "papirji".

Ministrstvo za kmetijstvo vinogradnike tudi opozarja, da je po novem pravilniku potrebno vnaprej napovedati tudi obnovo vinograda. To napoved je potrebno za leto 2000 odati na upravno enoto že do 1. septembra letos, sicer ne bo mogoč vpis v register, in kar je še hujše, ne bo mogoče pridobiti državne subvencije za obnovo, ki je kar lepa spodbuda za napravo novih vinogradov.

-n

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanič

Sonaravno vino

Vino je vsekakor najbolj naravna pijača, kar jih človeštvo pozna. Vse pogostejša pa so opozorila, da so v vino lahko vnesena zdravju škodljive snovi. Žveplo je na zatožni klopi že od nekdaj, porabnike vina pa je strah tudi predstrupi, s katerimi škropimo vinograde.

Pred kratkim so predstavili svoje uspehe pri pridelavi sonaravnih vin Svicarji. Njihovo vinogradništvo je zelo razparcelirano, saj je vseh vinogradov 14.934 ha, ki so last 30.000 vinogradnikov. Povprečna površina njihovega vinograda je nekaj manj kot pol hektarja. Če se torej Svicarjem splača obdelovati vinograde, zakaj se ne bi nam? Med vsemi temi vinogradi je 166,9 ha takih, ki jih obdelujejo po ekoloških smernicah. Torej imajo na trgu t.i. sonaravna vina. Gotovo ni vseh, ki se ukvarjajo z naravi priznejšim vinogradništvom, vodila samo skrb za zdravje porabnika, temveč je v tem tudi tržna poteza, s katero skušajo na neizprosno vinskem trgu vzbuditi s svojimi vini pozornost. V Sloveniji imamo približno pol leta staro študijo, v kateri smo si postavili merila in pravila za pridelavo sonaravnih vin. Torej smo še na začetku in kandidati lahko začnejo že z letnikom 2000, nekateri pa so tudi pri nas že začeli obdelovati vinograde po teh smernicah. Slovenska kmetijska svetovalna služba razpolaga z navodili, zato za nobenega interesenta ne bo težav dobiti jih. Navajam osnovne zahteve pri pridelavi sonaravnih vin v Švici: - uporaba fungicidov je omejena;

• uporaba herbicidov je prepovedana, uporaba sladkorja v moštu pa je dovoljena samo do povečanja alkoholne stopnje v

vinu za 1,25 vol. %. (Naša zakonodaja dovoljuje do 2,5 vol. %.);

• pri suhih vinih prostega SO₂ ne sme biti več kot 30 mg/l, pri vinih z ostankom sladkorja pa največ 40 mg/l;

• skupnega SO₂ tako v belih kot rdečih vinih ne sme biti več kot 120 mg/l.

Opazna je razlika glede zahtev po vsebnosti SO₂ med vini in sonaravnimi vini. Občutljivost za žveplo ni pri vseh ljudeh enaka. Vemo pa, da pri občutljivejših pride po zauživanju močnejše žveplanih vin do opaznih reakcij v telesu (glavoboli, slabo počutje itd.). Znanost še ni našla ustreznega nadomestila za žveplo, ki bi bilo z zdravstvenega vidika manj kritično. Premajhne količine SO₂ v vinu negativno vplivajo na senzorične lastnosti vina in tudi na daljše skladiščenje. Umni vinogradniki danes že vedo kdaj je smiselno žveplati in s kakšno dozo, da bo učinek zadovoljiv in da ne bo aktivnost SO₂ strel v prazno.

Ostanki pesticidov v vinih, je tudi vprašanje, ki se večkrat sliši. Vinogradi so večinoma v strnjenih nasadih in tako ima lahko vinogradnik, ki se je odločil za sonaravno pridelavo svojo parcelo znotraj večjega kompleksa. Ostali vinogradniki ščitijo svoj vinograd z vsemi škropivi in tako vmesna parcela sprejema z vseh strani več škropiv, kot je pri omejeni uporabi fungicidov to dovoljeno. V Švici vse bolj zahtevajo, naj se sonaravna vina analizirajo na vsebnost ostankov škropiv. Take analize so zelo drage. Verjetno pa bo vse večja zdravstvena osveščenost porabnikov vina le povečala povpraševanje po sonaravnih vinih tudi v Sloveniji.

dr. JULIJ NEMANIČ

Tudi govedu je poleti vroče

Najugodnejše temperature za govedo so med 0 in 20° C - Večja odstopanja od temperature so za živali neugodne in imajo velik vpliv na njihovo prirejo

Na splošno imamo v hlevih premalo oken in večina rejcev drži hleve čez vse leto preveč zaprte. Mnogi hlevi nimajo urejenega zračenja, zato je v njih vedno previsoka temperatura, slab zrak, nevzdržen smrad in prah. V poletnih mesecih se vse to še poslabša in poleg vsega tega dobimo v hlev še mrčes.

Posledice takega stanja se kažejo najprej v količini in kvaliteti mleka. Mleka je manj, povečano je število somatskih celic v mleku, znižana je vsebnost laktoze in vsebnost beljakovin v mleku. V poletnih mesecih lanskega leta je bilo na območju Dolenjske kar 73% vsega mleka, ki je vsebovalo manj kot 4,55% mlečne sladkorja. Glavni vzrok so visoke temperature in neustrezno krmljenje. Vse to močno vpliva na ceno mleka, zato moramo storiti vse, da te pojave vsaj omilimo, če jih že ne moremo popolnoma preprečiti.

V hlevu naj bo vedno obsežen toploter, kajti naša čutila nas glede temperature pogosto vara. Poleti si prizadevamo, da je hlev čim hladnejši in čim bolj zračen. Rejci se običajno bojijo prepriha, ki se pojavi ob zoženih poteh pri gibanju zraka. Če so preseki poti, kjer se zrak giblje, večji, se zrak giblje počasneje. Zato pripravimo, da v hlevu odprete vsa okna in vrata. Z oken snemite šipe zgodaj spomladi, ko so temperature nad 0° C, in jih namestite nazaj šele pozno jeseni, ko temperature padejo pod 0° C. Svež zrak vstopa tako skozi okna in vrata in izstopa skozi zračnike ali reže v strehi. Če je v govejih hlevih urejen sistem zračenja, ventilatorjev ni treba.

Govedo se rado uleže v blato, če mu je vroče. Poleti moramo ležišča posebno pazljivo čistiti in redno odstranjevati gnoj iz hleva. Gnoj, gnojevka in gnojica sproščajo pline, ki dodatno kvarijo klimo v hlevu. V hlevih s primerno klimo bodo živali bolj čiste, manj bo vnetij vimena in lažje bomo dosegali zahtevano čistočo pri mleku.

Če govedo pasemo, potem poskrbimo, da je na pašniku vedno dovolj pitne vode. Za živali, ki jih držimo v hlevu in spuščamo na pašo, je primerna nočna pašna in pašna ob večernih in jutranjih urah. Ob največji vročini naj bodo živali v hlevu. Če nimamo urejene pašne, priporočamo, da govedu omogočite izpust. Prostor naj bo obdan z listavci tako, da nudi poletni senco, pozimi pa kljub temu omogoča ogrevanje na soncu.

Za krmo v poletnem času so primernejše manj suhe silaže. Bolj suhe silaže se ob visokih temperaturah segrevajo in kvarijo. Uživanje kakor koli pokvarjene silaže povzroča najmanj povečano število somatskih celic v mleku ali pa še kaj hujšega.

V hlevu naj se izmenja čimveč zraka. Potrebno je, da se hlev ohladi vsaj v nočnih urah. Goveji hlevi naj bodo poleti (pa tudi spomladi in jeseni) čim bolj odprti. Odprta naj bodo vsa okna in vrata. Hlev lahko nudi govedu v poletnih mesecih le senco. Kljub temu da je svež zrak še zastojni, nekateri rejci nerazumljivo zapirajo svoje hleve. V hlevu mora biti tako dober zrak, da ne čutite, da ste v hlevu.

Podnevi lahko hlev hladimo le v primeru, če imamo dovolj vode. Vodne razpršilce lahko namesti-

mo na strehe pri hlevih brez betonskih plošč in občasno pršimo po strehi. Lahko pa uredimo tuširanje krav na krmlilnem hodniku tako, da odpiramo vodo ročno ali s pomočjo časovnega releja.

Živali morajo imeti vedno na voljo pitno vodo. Napajalniki morajo delovati brezhibno in naj bodo vedno čisti.

HELENA MRZLIKAR gospodinjinski kotichek

Nasitne jedi v toplih dneh

Tudi v toplih dneh nam teknejo nasitne jedi, še posebno po napornem delu ali sprehodu po svežem zraku. Pripravimo jih hitro na primer iz krompirja, zmletega mesa in boba, žal preveč pozabljen stročnice. Iz drobno zmlete in nemastne govedine lahko hitro spečemo HAMBURGER, ki ga ponudimo z različnimi prilogami, kot sta kislo vložena in sveža zelenjava, ali pa hamburger obložimo s skuto, smetano, sirom, z cvrtimi čebulnimi obročki in podobnim. Jed je hitro pripravljena in tudi hranilna. Za poletni čas je primerna tudi MESNO-ZELENAJNA TORTA. Za 4 osebe potrebujemo 4 rezine kruha za opekanje (toast), 30 dag rdečega korenja, 20 dag gomolja zelene, 30 dag jedilne bučke, 2 čebuli, 3 dag margarine, 60 dag zmletega mešanega mesa, 2 jajci, 4 žlice sesekljane peteršilja, sol, poper, olje za posodo. Kruh namočimo v malo mleka. Korenje očistimo in narežemo ali debelo nastriamo. Zeleno olupimo in drobno nastriamo ter bučko narežemo na kocke. Na segreti margarinu dušimo sesekljano čebulo in vso drugo

zelenjavo. V skledi zmešamo namočeno in ožet kruh, zmleto meso in začimbe. Dodamo zdušeno zelenjavo in dobro zmešamo v enakomerno maso. Plitev pekač namastimo, napolnimo z maso in pečemo v pečici 25 minut pri 200° C. Jed ponudimo vročo skupaj s sezonsko solato. Nasitna in lahko prebavljiva jed je KROMPIRJEVA POGAČA. Za 4 osebe potrebujemo 750 g krompirja, 150 g moke, sol, poper, masčobo za model, 150 g prešane slanine, 250 g zmlete govedine, 1 čebulo, 20 g margarine, 175 g sira in 2 jajci. Krompir olupimo, skuhamo in pretlačimo v pire ter dodamo sol, poper in moko. Vse sestavine zgetemo v gladko testo in z njim obložimo model. Na masčobi zdušimo čebulo, dodamo sesekljano slanino in zmleto govedino. Primešamo nastrgan sir, jajci, sol in poper. Maso dobro premešamo in porazdelimo po krompirjevem testu. Pečemo pri 200° C približno 50 minut. Med peko površino pokapljamo z mlekom in prekrijemo s alu folijo, da se jed ne izsuši. Postrežemo s paradižnikovo solato.

NAKRADEL SOLATE ZA CEL MESEC

NESTOPLJA VAS - Čeprav je višek zelenjavne sezone in so cene na tržnici močno padle, si nekateri očitno niti zdaj ne morejo privoščiti, da bi solato kupili, zato se poskušajo znajti drugače. Med 4. in 5. avgustom je postala žrtev neznanega ljubitelja solatne prehrane T. C. iz Nestopljive vasi, ki so ji z njive pobrali več kilogramov paprike, paradižnika in kumar ter več zeljnih glav. Nepošten pobiralec bo z ukradeno zelenjavo lahko užival cel mesec, pošteno pridelovalko pa je s tem škodoval za okoli 25 tisoč tolarjev.

Z NOVOMESKE TRZNICE

Novomeška tržnica tudi ta teden ne sameva. Branjevske zopet ponujajo svoje pridelke, in sicer jim morate za kilogram krompirja odšteti od 70 do 100 tolarjev, za kilogram korenja 200 tolarjev in za paradižnike od 185 do 200 tolarjev. Paprika za vlaganje stane 150 do 200 tolarjev, rdeča pesa 200, česen 450, čebula 250 tolarjev kilogram. Za stročji fižol morate odšteti 400 tolarjev, za petršilj 300 do 400 tolarjev za kilogram, zelje stane 100 tolarjev kilogram, cvetača 280, nova jabolka 250 tolarjev, breskve za vlaganje 90 do 130 tolarjev, marelice so po 300 do 420 tolarjev, ameriške borovnice 750, slive 350 do 430 tolarjev, lubenice so od 89 do 99 kilogram, banane 150 tolarjev kilogram, grozdje od 390 do 550, špinaca 300, nektrarine od 215 do 350 kilogram, hruške od 199 do 205, košarica malin stane 150 tolarjev, melone 280, por 410, kumare za vlaganje so po 250 tolarjev. Kupite pa lahko tudi jajca po 20 do 25 tolarjev, cvetlični med stane 1000 tolarjev, kostonjci pa 1200, košarica jurčkov stane 700 tolarjev, lisičji pa 300 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na prvi sejem v avgustu so rejci pripeljali 135 pujskov, starih do 3 mesece, lastnika pa je zamenjalo 87 živali, in sicer po 300 do 320 tolarjev za kilo žive teže. Do 5 mesecev starih prašičev je bilo naprodaj 57, prodanih je bilo 16 živali po 270 do 280 tolarjev za kilogram. Pri prašičih, starih nad 5 mesecev, so kupci lahko izbirali med 18 živalimi, prodana pa sta bila samo dva prašiča, in sicer po 200 do 210 tolarjev za kilo žive teže.

kmetijski nasveti

VROČINA IN DOMAČE ŽIVALI

Ostrižena ovca bolj trpi

V letošnjem mokrem poletju kakega hujšega vročinskega šoka ni mogoče več pričakovati, vendar vseeno ne bo odveč nekaj besed o vplivu vročine na domače živali. Znano je, da visoke temperature težje prenašajo kot nizke in da je v skrajnih razmerah lahko toplotni vpliv poguben za prirejo pa tudi za zdravje živali. Optimalna toplota za krave molznice znaša od 0° C, to je od ledišča, pa tja do 20° C. Izmerili so, da molznica pri temperaturi 28° C potrebuje enoinpolkrat več pitne vode kot pri temperaturi 5° C, kar je tudi znak, da njeno presnavljanje poteka hitreje in vse bolj stresno. Zračenje hlevov je zato v vročih poletnih dneh nujno potrebno. V opoldanski vročini živali ne smejo na pašo, za tak način prehrane je primerno predvsem jutro in sveda tudi noč. Če se ponoči ne shladi pod 20° C, je treba saj delno spremeniti tudi krmne obroke, dobro pa je poskrbeti tudi za hlajenje živali in hleva. Pri tem se je treba izogniti novi napaki, namreč premočni ventilaciji, ki bi ustvarila živalim prav tako škodljiv promocijski prepih. Glede krmnega obroka stroka priporoča več močne krme in mineralno-vitaminskih dodatkov hkrati pa manjšo količino sena. Še posebej svetuje dodajanje niacina in sode bikarbone. Pot do napajališča naj bo čim krajša, voda v njem pa neoporečna.

Posebno poglavje je drobnica. Nekateri rejci še zdaj zmotno mislijo, da je volneni kožuh ovcam v poletni vročini neznosno breme, zato jih postrizijejo, da bi jim s tem pomagali. Toda določeno prav nasprotni učinek: ostrižene živali so s tem izgubile izolacijski sloj, za nameček pa so še izpostavljene neznosnim pikom mrčesa, ki se namnoži v vročih poletnih dneh. Niso redki primeri, ko nemočne živali doživijo toplotni udar in celo pogin, posebno še, če nimajo na voljo dovolj vode. Vročinski udar preloži iskanju sence. Njihov boj z vročino zaostri še vznemirjanje, pregon, prevoz, lovljenje pred molžo ipd., zato se je vsega tega treba izogibati, koliko je le mogoče.

Inž. M. L.

Svetovni zbor mladih v Sloveniji

V njem poje 96 pevcev iz 32 držav s petih celin - Trije koncerti v Sloveniji

LJUBLJANA - Odkar je bila leta 1992 Glasbena mladina Slovenije sprejeta v svetovno družino Glasbenih mladlin kot samostojna članica, to je bilo v Barceloni, se je Svetovni zbor mladih sestel že četrčrt, tedaj prav tako v Španiji.

Kot "brucovska", se pravi nova članica, smo si že takrat potihoma zaželeli, da bi zmogli dovolj volje in moči za organizacijo Svetovnega zbora mladih v Sloveniji. Že naslednje leto smo se preskusili v Beli krajini, kjer je stošestčlanski nizozemski mladinski simfonični orkester na podoben način štirinajst dni vadil in nato izvedel evropsko turnejo.

Zdaj gre za mnogo zahtevnejši, dvajset milijonov tolarjev vreden projekt. V Slovenijo je 20. julija 1999 prišlo 96 mladih pevcev iz 32 držav 5 celin naše zemlje. Moč skupnega petja je na krilih mladosti. Umetniško poustvarjanje so mladi pevci pripeljali do neslute-

nih meja. Ko je v premnogih deželah toliko gorja zaradi vojne, ki so posledica nesoglasij in nestrpnosti med ljudmi, je Svetovni zbor mladih tudi borec za mir. Zato ga je zaradi izjemne vloge v povezovanju vseh ras in ver UNESCO imenoval za ambasadorja dobre volje.

Glasbena mladina Slovenije je vložila svoje znanje in izkušnje, da bi bilo mladim iz vsega sveta v našem glavnem mestu kar se da lepo in da bi imeli v Škofovih zavodih v Ljubljani vse pogoje za doseg najvišje ravni umetniškega poustvarjanja na koncertni turneji in pri snemanju za lasersko ploščo v Glasbeni šoli Velenje.

Evropska turneja Svetovnega zbora mladih vsebuje tudi tri koncerte v Sloveniji, v Postojnski jami, Unionski dvorani v Ljubljani in v Glasbeni šoli Velenje, sicer pa so koncerti v Italiji, Hrvaškem, Avstriji in Nemčiji. Svetovni zbor mladih se bo razšel 17. avgusta 1999 v Wiesbadnu v Nemčiji.

Op.: v zboru je 5 pevcev iz Slovenije
SILVESTER MIHELČIČ

Tudi na pogrebih je treba zapeti

10 let zbora upokojujencev

BREŽICE - Pri Društvu upokojujencev Brežice že 10 let dejuje moški pevski zbor, ki ga vodi Franc Baškovič. Pevci so okroglo obletnico proslavili v začetku julija s svečanim koncertom v cerkvi sv. Roka v Brežicah. Večer so popestrili učenci brežiške glasbene šole in člani literarne sekcije Zarek, vmes pa so podelili tudi značke, priznanja in izrekli čestitke.

Ob obletnici so izdali kroniko zbora, ki jo je uredil Drago Pirman. V njej izvedmo, da so je upokojujenski zbor zamislil Rudi Požar, pri uresničitvi zamisli pa sta mu pomagala Franc Baškovič, sedanjí zborovodja, in Fonzi Jaklič, prvi predsednik zbora. Pravijo, da bi zbor lahko zapel že dosti prej, če bi uspeli najti tenoriste.

Zbor je v teh letih sodeloval na pevskih revijah, komemoracijah, koncertih in drugih prireditvah, v prvi vrsti pa je pel na pogrebih. Zato, ker v Brežicah ni bilo nobenega zbora, ki bi redno pel na pogrebih, so pravzaprav sploh ustanovili ta zbor. Tako so v minule desetletju pevci odpeli slovo na 17 pokopališčih v domači in sosednjih občinah. Prav petje na pogrebih nekaterim pevcom ni po godu, zato ima pevski zbor, ki se že itak težko pomlajuje, težave s članstvom.

Ob 10. rojstnem dnevu je v zboru pelo pet tenoristov in sedem basistov. Skupaj znajo zapeti 22 pogrebnih pesmi, 26 umetniških, 30 priredb, 4 partizanske in 11 ljudskih pesmi. Za svoje delo v zboru so si Fonzi Jaklič, Janko Kos, Rober Bostele, Jože Marčun in Jože Lopatič prislužili bronasto Galusovo značko. Fonzi Jaklič in Ivan Videnič sta prejela še društveno priznanje, medtem ko je zborovodja Franc Baškovič dobil priznanje Zveze društev upokojujencev Slovenije.

B. D. G.

SVETOVNI ZBOR MLADIH - Tako so potekale vaje Svetovnega zbora mladih od 20. do 31. julija 1999 v Škofovih zavodih v Ljubljani pod vodstvom zborovodje GARYJA GRADNA iz Švedske. (Foto: Marija Cerar)

• Človek je toliko časa mlad, dokler se še lahko uči, si pridobiva nove navade in prenaša ugovore. (Eschenbach)

• Kdor se je naučil brati ljudem z obraza, ne potrebuje knjig. (Wiemann)

Fakulteta za zrak

Pri Dolenjski založbi je izšla tretja, tokrat močno satirična knjiga pripovednika Janeza Baniča

Ste že kdaj slišali ali kaj brali o inštitutu za patologijo zraka in klinike za bolezni zraka ali oboje megle? Ali morda o znanstvenih raziskavah na inštitutu za hlapine? Ali o tem, kaj počno univerzitetni učitelji v inštitutskem raziskovalnem delu starodavne slovenske alma mater, "matere rednice", ki daje duhovno hrano ljubemu narodu?

Niste? Saj tudi Franci Šali, urednik Dolenjske založbe, tega ni mogel ne vedeti in ne brati, dokler mu ni prišel na delovno mizo rokopis satiričnega romana Fakulteta za zrak izpod peresa upokojenega profesorja biotehniške fakultete dr. Janeza Baniča. Čeprav je avtor v svoje tipkopisu v podnaslovu zapisal, da gre za pravljico, je Šali v spremni besedi nove knjige med drugim povedal tudi tole:

"... Iz današnjega povsem drugačnega časa bi mu lahko pritrdil, da gre za zgodbo, ki se človeku zdi tako neverjetna, kot je neverjetna katerakoli pravljična zgodba, a hkrati bi dodal, da ta pravljica še vedno traja, saj v zares neverjetnih razmerah živi še marsikatera fakulteta ali marsikatero raziskovalno delo na Slovenskem tudi še danes..."

Janez Banič, ki so mu mari-borska Obzorja leta 1974 objavila roman Eden, lani aprila pa je množica njegovih domačinov iz Podbočja in vasi vzdolž spodnjega toka Krke na večerni predstavitvi navdušeno sprejela njegov drugi roman o Stihovem Jožetu z Broda, je svoje tretje delo namenil tistemu delu svojega študija, življenja in dolgoletnega praktičnega dela, ki ga pozna do obisti. Napisal je odlično boročo se satiro v humoristično-kritični besedi, ki meji na mnogih krajih tudi na parodijo, a vseskozi izvira iz bridkih resnic in hkrati temelji na družbenih razmerah, ki se jim danes sicer čudimo, a smo šele nekaj kratkih desetletij odmaknjeni od njih in od dogodkov ter razmer, v katerih je potekalo

življenje v mnogih raziskovalnih inštitutih naše univerze. Bilo je obdobje, kot piše Franci Šali v spremni besedi nove Baničeve knjige, o "čudaštvu družbenega časa, kako je njegovo ideološko, sistemsko tkivo vplivalo na posameznike in skupine, na ravnanje in odnose v njih ali med njimi in na podobo družbe v celoti."

In seveda je bil to čas, ki ga Janez Banič zdaj podaja v obliki romana kot prepričljivo, iz neštetičnih drobnih in velikih dogajanj na eni izmed fakultet stakano podobo, ko so o njeni usodi dostikrat odločale pretkanost, metanje polen pod noge, nevoščljivost in ogovarjanja, a tudi vsa beda visokošolskih ustanov. V njih so razni duhovni vidci menili, da so nosilci "stvarnih ter realnih potreb po razvoju", a so bili marsikdaj in marsikje le "prepotentni velikopotezneži" in prazni govorniki. Avtor je roman zasnoval kot satiro z elementi groteske, a prav ta igrivost, smešnost ter norčavost v celoti opravičujejo njegov jedki, a vedno sprejemljivi prikupni humor, poln svežih podob posameznikov in skupin, ki tekmujejo za priznanje ministrstev, čeprav le za votle cilje.

Roman je treba prebrati, saj ga nikakor ni moč prikazati v tem kratkem zapisu. Ponosni smo lahko, da je delo spoštovanega in uglednega rojaka, ki se je kot kmečki sin rodil 1928 na Brodu ob Krki v krški občini, diplomiral na veterinarski fakulteti v Zagrebu, doktoriral v Beogradu, v Münchnu pa so ga habilitirali za univerzitetnega učitelja veterinarske kirurgije in očesnih bolezni. Po 40 letih dela zdaj kot ustvarjalen pisec živi v Ljubljani. Je tudi urednik časopisa Trte, ki ga izdaja društvo Kerini in Stritarji, eno izmed bolj redkih slovenskih rodoslovnih skupin in močno aktiven član tega genealoškega društva.

STONE GOŠNIK

Najboljši koncert doslej

Obiskovalci koncerta tria Grašič-Gajo-Borovec v Loki navdušeni ploskali kot za stavo - Naše jazzovske glasbenike cenijo v svetu

LOKA PRI ZIDANEM MOSTU - V dvorani KUD Primož Trubar v Loki je številna publika preteklo nedeljo zvečer, navdušena s koncertom tria izkušenih slovenskih glasbenikov: kitarista Primoža Grašiča, bobnarja Draga Gaja in kontrabasista Saša Borovca, dobila zadoščenje, seveda pa zvestim poslušalcem niso ostali dolžni niti glasbeniki, ki so zavoljo lepega sprejema poznavalske publike obljubili, da nedeljsko snidenje gotovo ni bilo zadnje. Omenjeni trio igra moderno jazz glasbo, temelji pa na tradicionalnem načinu izvajanja glasbe. V tej je najti tudi vplive drugih zvrsti, kot so swing, blues, latino... Omenjeni glasbeniki so oz. se nastopajo po mnogih jazz festivalih v Evropi in Ameriki (Italija, Avstrija, Nemčija, Francija, Nizozemska, Kanada, ZDA...), izdali pa so več plošč z domačimi in tujimi glasbeniki.

Kitarist Primož Grašič je študiral in diplomiral v Celovcu. Med leti 1991-1993 je bil član Ugrin - Divjak kvinteta. Stalno sodeluje z Big Bandom RTV Slovenija, kjer je tudi eden glavnih solistov. Igral je z mnogimi znan-

imi glasbeniki, kot so H. N. Pedersen, Boško Petrović, Duško Gojković, Carla Blay, Steve Swallow, Clark Terry, Philippe Catherine, Curtis Fuller, Ray Brown, Bobby Durham, Gianni Basso... Le kdo ne bi želel igrati in snemati z enim izmed najboljših kitaristov stare celine?!

Drago Gajo se je med leti 1980-1982 izpopolnjeval pri bobnarju Raya Charlesa, Billyju Mooreju in na koledžih (UCLA, SWCM) v Los Angelesu, kjer je poučeval njegov profesor. Najpomembnejša odlika Draga Gaja je pozitiven vpliv na dogajanja na področju slovenske jazzovske ustvarjalnosti. To potrjuje tudi z nastopi z najboljšimi slovenskimi, evropskimi in ameriški jazz glasbeniki. Kontrabasist Saša Borovec je leta 1988 končal ljubljansko akademijo za glasbo. Bil je tudi član simfoničnega orkestra RTV Slovenije. V jazzovskem igranju se je izpopolnjeval pri Reggieju Workmanu in Petru Herbertu. Igra v več skupinah (Log-a-Rhythm...). Sodeloval je na več ameriških festivalih, med drugim v Sacramentu in Los Angelesu.

P. P.

SLIKARSKA KOLONIJA PRIJATELJEV - V Stavči vasi pri Dvoru je bila pri gostiteljici Malči Klemen pred kratkim že druga slikarska kolonija prijateljev. Udeležilo se je 12 slikarjev iz raznih koncev Slovenije. Med njimi je bilo največ slikarjev iz društva Ferdo Vesel iz Sentevid pri Stični. Predsednica tega društva likovnikov Antonija Novak je povedala, da so bili likovniki zelo veseli povabila, zlasti še zaradi množice motivov v tej čudoviti okolici žužemberškega gradu. Svoja dela so slikarji razstavili v vinski kleti v gradu. Eno izmed del, skulpturo žužemberškega gradu, ki jo je na svojevrsen način izdelal Vlado Cencelj, so likovniki izročili županu občine Žužemberk Francu Škufci. Na posnetku del skupine likovnikov ob skulpturi gradu. (Foto: S. Mirtič)

KONCERT V CERKVI - Milko Bizjak je ob 20-letnici svojega umetniškega delovanja pripravil v eni od trifarških cerkva orgelski koncert. Polno cerkev poslušalcev, ki so njegovo igranje lahko spremljali tudi vizualno na filmskem platnu pred oltarjem, je navdušil z baročno glasbo. (Foto: M. B.-J.)

Bizjak z baročno glasbo

Milko Bizjak ob jubileju svojega umetniškega ustvarjanja pripravil koncert na 250 let starih orglah pri Treh farah

ROSALNICE - Na devetem večeru metliških mednarodnih poletnih kulturnih prireditev "Pridi zvečer na grad" se je preteklo soboto z orgelskim koncertom v cerkvi Zalostne matere božje pri Treh farah v Rosalnicah pri Metliki predstavil Milko Bizjak. Bizjak prav letos praznuje 20-letnico umetniškega ustvarjanja, raziskovanja na področju stare glasbe in orgel, publiciranja in snemanja.

V dveh zanj zelo plodovitih desetletjih je Bizjak nastopil na več kot 700 samostojnih recitalih na orglah in čembalu tako doma kot v tujini. Izdal je več kot sto notnih izdaj prvih natisnjenih glasbe minulih stoletij iz slovenskih in hrvaških arhivov, posnel številne oddaje za TV Slovenija, izdal dve monografiji o slovenskih orglah, serijo plošč "Baročne orgle" in videokaseto "Orgle na Slovenskem". Od več kot 40 kompaktnih plošč je eno posnel tudi na trifarških orglah. Ne čudi torej, da rad prihaja koncertirat k Trem

faram. Ne nazadnje tudi zato, ker so orgle v eni od treh rosalskih cerkva najstarejše znano delo ljubljanskega baročnega mojstra Janeza Jurija Eisla. Izdelane so bile leta 1753, veljajo pa za najstarejše v Beli krajini in, kot je na koncertu dejal umetnik, ene od sedmih obnovljenih orgel pri nas, ki pa so po njegovem najlepše.

Trifarške orgle za današnje razmere sicer niso velike, vendar ponujajo dovolj barvnih kombinacij za avtentično izvedbo baročne glasbe, ki so jo pred dvema stoletjema in pol ustvarjali bolj ali manj znani skladatelji pa tudi anonimneži. Milko Bizjak se je na trifarških orglah, ki jih je leta 1992 obnovil ljubljancan Andrej Lenarčič, predstavil z enournim koncertom. Kdor je njegov tokratni koncert v Beli krajini zamudil, mu lahko prisluhne 3. septembra v črnomaljski župnijski cerkvi, kjer pa bo nastopil seveda z nekoliko drugačnim programom.

M. B.-J.

JAZZ KONCERT - Na četrtem večeru črnomaljskega kulturnega poletja se je pretekli četrtek z jazz koncertom predstavil Darko Jurkovič trio iz Hrvaške. Poleg Darka Jurkoviča, ki je magistriral na jazz oddelku Glasbene akademije v Gradcu, sta nastopila še Henry Radanović, ki se je šolal na glasbeni šoli na Reki ter Toni Grubešič, ki je končal šolo za bobne v italijanski Perugii. Vsi trije imajo za seboj številne nastope, sodelujejo pa z mnogimi drugimi jazz glasbeniki in ansambli. (Foto: M. B.-J.)

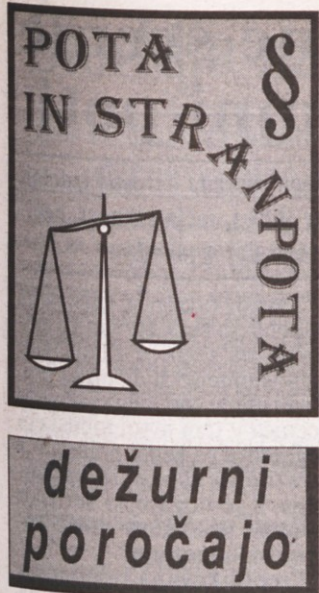

JANEZ SVETOKRIŠKI ODPRIDIGAL - Amaterska gledališka skupina iz Novega mesta Audex Tabulatium je minuli petek v frančiškanski cerkvi uprizorila prijetno presenečenje. Na sporedu so bile pridige znanega pridigarja Janeza Svetokriškega, tokrat v izvedbi gimnazijca Aljoše Vrbečiča (prvi z leve). Predstava se je začela že pred cerkvijo, kamor so ljudje prihajali poslušati modre besede Svetokriškega. Tam so v soju bakel lahko spoznali pri delu prodajalko cvetja (Magda Lojk), farana (Matej Podkrižnik) in razdrapanega beračka (Miha Gornik). Poučne, včasih tudi aktualne in zabavne pridige je na orglah spremljal Andrej Resnik. (Foto: B. D. G.)

DVA KONCERTA BAROČNIH ARIJ

GLOBODOL - Za popestritev poletnih večerov v ožji okolici Novega mesta bosta poskrbela sopranistka Olga Gracelj in čembalist Milko Bizjak, ki bosta ob zaključku tedna nastopila na dveh koncertih. Na programu bodo baročne arije in nekaj solističnih čembalskih skladb. V soboto, 14. avgusta, ob 20.30 se bosta predstavila v okviru cikla Koncerti ob svečah v Domu glasbene dediščine v Globodolu, v nedeljo, 15. avgusta, ob 18.30 pa v okviru koncertov Novomeškega glasbenega festivala v cerkvi sv. Jurija v Grčevju nad Otočcem. Vstopnine za oba koncerta ne bo.

Črna asfaltna baza brez elektrike

Planinska vas - inšpekcija za okolje vendarle ukrepa - Za začetek v soboto vzeli elektriko - Zanimivo televizijsko snemanje

PLANINSKA VAS - Kot smo že poročali, namerava šentjurska inšpekcija za okolje na črno zgrajeni asfaltni mešalec zasebnega podjetnika Mirka Kovača porušiti. Predzadnji teden se je v vasi mudila ekipa Televizije Slovenije z znanim novinarjem brez dlake na jeziku Marjanom Jermanom. Čakaje na TV kamere na kmetiji Martina in Rozalije Perčič, smo navzoči glasno ugibali, zakaj se iz asfaltnega mešalca ne kadi niti ne ropota. Enotni smo si bili, da prav zavoljo tega snemanja. In kot za stavo so šele okoli 15. ure popoldne jeli prihajati tovornjaki s posameznimi sestavinami, peskom, asfaltno maso, nekateri pa kar prazni. Odhajajoči novinar Jerman je pred odhodom na neki bolj oddaljeni vikend samo zvito izjavil: "Vrnili se bomo." In res so se in posneli še zlovešči dim iz dimnika...

Župan in šentjurski poslanec Jurij Malovrh v svoji TV izjavi, čeprav je krščanski demokrat, ni bil iskren. Kratko malo je dejal, da je za to, da tam v planinski vasi stoji na črno zgrajena asfaltna baza, kriva politična neenotnost članov občinskega sveta, ki je takrat še imel svojega predsednika. V konkretnem primeru je bila to predsednica, ki mi je na takratni seji celo dala besedo, ko so mi to z glasovanjem dovolili preostali svetniki. Takih težav pri nastopanju ni imel župan Malovrh, ki je skozi brnil podjetnika Kovača. Tudi ta je lahko neovirano govoril kot član komisije za - nič več in nič manj - varstvo okolja in član SDS! Pogumna predsednica občinskega sveta je po seji dolgo časa zadrževala objavo sklepa. Pozanimali smo se med krajani za morebitne politične igrice. Preprosti kmetje o tem ne vedo dosti. Pravijo, da je bilo nekaj v zraku za volitve župana Malovrha. Bojda naj bi se iz šentjurske

občine izdvojila občina Planina pri Sevnici skupaj s Planinsko vasjo. Kravja kupčija za občino Šentjur in glasovi za župana Malovrha naj bi bil ravno sporni asfaltni mešalec. "Kako to, smo vrtali v krajane, saj mešalcu nasprotujete?" se nismo dali. "Pri Kovaču je zaposlen predsednik sveta KS, ta pa je zbiral podpise domnevnih krajanov, tudi po šest kilometrov daleč od vasi," je približ neposredni sosed osovražnega asfaltnega mešalca Martin Perčič. V hlevu mirno muli v potu njegovega obraza nakošeno krmo njegovih 20 lepih krav molznic, v vzorno urejeni mlekarici njegove žene Rozalije na vogalu istega hleva pa domačini oddajo dnevno po 400 litrov mleka. "Kje so danes številna delovna mesta v Kovačevi asfaltni bazi?" se jezijo preostali krajan. Eden odgovori namesto ostalih. "V obraz sem na sestanku to spraševal podjetnika Kovača, tudi na občini mi tega ni nihče odgovoril, povedal pa je sam, da so to razni upokojenci, samostojni obrtniki kot samozaposleni kot tisti nesrečnik, ki se je bil to pomlad opekel z asfaltno maso, da Kovaču ni treba plačevati prispevkov državi. Podjetnik Kovač je TV novinarju Jermanu odgovarjal, kam vozi asfalt, češ, da izvaja svoje nizke gradnje. Okoliški kmetje so si zvesto zapisovali registrske številke tovornjakov. Med njimi so mi natančno opisali značilno belo vozilo zasebne cestne mafije iz sevniske občine. In domnevno čista asfaltna baza? Rjasto staro železo je prispele iz Vzhodne Nemčije in ne moramo iz naše Kovinarske iz Krškega.

Le-ta je po izjavi tamkajšnjih delavcev izdeloval ekološko mnogo bolj neoporne naprave, zato ni zdržala tržne tekme in je odplavala v stečaj.

Najnovejše iz Planinske vasi: v soboto se je tja pripeljalo 12 policistov. Kovačevi smrdeči bazi je inšpektor za okolje Anton Vahčić izklopil elektriko. Rušitvena dela je med dvema ponudnikoma, kot to mora biti po zakonu, dobilo podjetje Ipi iz Rogaške Slatine. Najprej naj bi odstranili sušilni boben. To je bil odredil glavni državni inšpektor Vekoslav Rajh. Vse skupaj bo stalo 32 milijonov tolarjev, ki jih bo država skušala iztožiti od podjetnika Kovača. In končno bo zmaga pravna država. Na Kozjanskem bo nekaj manj na horuk zmešanega asfalta, ker je zasebni podjetnik menil, da je vsemogočen, okoliški sosedje pa malovredna raja. Namesto da bi si pred gradnjo pridobil ustrezno gradbeno dovoljenje, kjer bi upravni delavci lahko v miru preverjali ustrezna soglasja. Pa je na Kozjanskem toliko mogočnih kamnologov. Tista zemljica, kjer stoji Kovačev mešalec, pa še sedaj ni njegova, je javno dobro, nad katerim - kako prav - že od junija drži roko proč od lokalnih umazanih političnih interesov naše ustavno sodišče.

ALFRED ŽELEZNIK

Oče rešil sina, sam pa pod vlak

Traktor obstal na progi

METLIKA - V sredo, 4. avgusta, ob pol devetih je na neoznačenem železniškem prehodu kolovozne poti med Geršiči in Dobravico prišlo do trčenja vlaka in traktorja s prikolico, v katerem se je hudo poškodoval 27-letni Jože Hudorovac, doma iz okolice Metlike.

Do nesreče je prišlo na železniškem prehodu, ki ni zavarovan z zapornicami niti označen z ustreznim prometnim znakom. Traktor s prikolico je vozil 10-letni Miroslav Hudorovac, ki je, ne da bi pred prehodom ustavil in se prepričal, če lahko varno prečka železniško progo. Zapeljal je na prehod, ko je iz metliške smeri pripeljal potniški vlak, in traktor na tračnicah. Tedaj je Miroslav oče Jože Hudorovac prijel sina in ga vrgel s traktorja na travni nasip ob progi ter sam sedel za volan in skušal traktor umakniti, kar pa mu ni uspelo. Strojvodja potniškega vlaka je traktor opazil in močno zaviral, a trčenja ni mogel preprečiti, po trčenju pa je traktor s priklopnikom in nesrečnim Jožetom Hudorovcem odbilo na travni nasip ob progi.

OSEM JIH BO OBNAVLJALO ZNANJE

KRŠKO - Patulje policistov krške policijske uprave so v soboto, 7. avgusta, med poostreno kontrolo prometa med deveto zvečer in peto uro jutraj ustavile 142 voznikov, med katerimi so jih 25 preizkusili z alkotestom, ki je pri 15 voznikih pokazal, da so popili preveč, da bi še sodili za volan. Kar osem med njimi je v kozarec pogledalo tako globoko, da bodo morali ponovno na tečaj iz cestno-prometnih predpisov in na vozniški izpit. Alkotest jim je pokazal več kot 1,6 g/kg aklohola v krvi. Ostalim sedmim so vozniško dovoljenje odvzeli le začasno in jim prepovedali nadaljnjo vožnjo, svoje pa bo o njihovem početju povedal tudi sodnik za prekrške. Med ostalimi zaustavljenimi vozniki so jih policisti odkrili še 32, ki so na tak ali drugačen način kršili predpise in so za pokoro dobili plačilne naloge, s katerimi bodo na banki plačali mandatno kazen. Zanimivo, da nihče izmed uveljavljenih voznikov ni odklonil preizkusa z alkotestom.

NOV ZAGON V DRUŠTVU - Ciril Muhič je že več kot pol leta predsednik Prostovoljnega gasilskega društva Šmiljan pri Žužemberku, katerega član je od leta 1977. Društvo je ob pomoči krajanov Žužemberka in Ivačnje Gorice kupilo tudi nov gasilski avtomobil znamke Renault. To je že njihov četrti avtomobil. Šmiljski gasilci so prvi v zgornji dolini reke Krke, ki so kupili motorno brizgalno, in to pred sedemdesetimi leti. Društvo ima tudi uspešen podmladek, saj nove generacije šmiljskih gasilcev zadnja leta žanjejo velike uspehe tudi na tekmovanjih. (Foto: S. M.)

DRUŽINSKI PRETEP

RADNA VAS - Ko so v ponedeljek, 2. avgusta, policisti prišli v Radno vas, se je družina tam živečega 49-letnega F. S. že pomirila. Omenjeni je popoldne grozil domačim, zvečer pa napadel 44-letno ženo M. S. s palico in grabljami. V pretep se je vključil tudi njen sin 23-letni B. S., ki je očeta zbil na tla in ga ovladal, potem pa sta ga skupaj z materjo zlasala. Kot rečeno, so se ob prihodu policistov že pomirili, kar pa ni bilo dovolj, da ne bi le-ti zaradi pretepa vseh treh poslali k sodniku za prekrške.

NAŠLI TATU PLOŠČIC IN TLAKOVCEV

NOVO MESTO - Med 2. in 3. avgustom je izpred trgovskega centra Livada v Novem mestu izginilo več paketov keramičnih ploščic in opečnih tlakovcev, s čimer je bilo podjetje Granit Commerce oškodovano za okoli 28.000 tolarjev. Policisti so storilca izsledili še isti dan in za tatvino utemeljeno osumili 37-letnega D. B. iz Brezjega.

DELAVCI ROMOV NISO PRETEPLI

KOSTANJEVICA NA KRKI - V sredo, 4. avgusta, so Romi šentjernejskim policistom prijavili delavce cestnega podjetja, ki naj bi jih v taboru delavcev v Kostanjevici na Krki pretepli. Patulja policijske postaje Krško, ki si je ogledala kraj dogajanja in sprašala vpletene, je ugotovila, da so Romi preplezali ograjo tabora delavcev cestnega podjetja in tam prosjačili za denar, prišlo je do besednega spora, kršitve javnega reda in miru pa po ugotovitvah policistov ni bilo.

UKRADEL PRECEJ BARVE

DOBRUŠKA VAS - V času med 7. in 9. avgustom je neznanec z dvorišča trgovine z gradbenim materialom v Dobruški vasi ukradel 34 25-kilogramskih vreč barve in s tem lastnika trgovine A. L. iz okolice Škocjana oškodoval za natanko 379.725 tolarjev.

GASILCI PO DOMAČE

GORA - V soboto, 7. avgusta, so krške policiste okoli polnoči poklicali na gasilsko veselico na Gori pri Krškem. Policijska patrulja je ugotovila, da so gasilci vzeli organizacijo prireditve precej po domače, saj veselice niso prijavili, prav tako pa prodaje pijače niso uredili tako, kot zahtevajo predpisi. Zaradi tega se bodo morali zagovarjati pred inšpektorji in najbrž obračunati DDV.

Z LJUBLJANSKIM NAGLASOM ZVABILI DELNICE

BREŽICE - Že februarja sta se pri občanki iz Brežic zgledali mlajši ženski, ki sta se ji predstavili za akviziterki delniške družbe iz Maribora, govorili pa sta z ljubljanskim naglasom. Žensko sta prepričali, da jim je zaupala osebne dokumente in davčno številko, s pomočjo katerih naj bi odkupili in preknjižili njene delnice. Brežičanka je čez čas sicer dobila dokumente nazaj, a ker dinarja od prodanih delnic ni bilo od nikoder, se je za dekletki pozanimala pri družbi, za katero naj bi delali lažni akviziterki, a tam zanju še niso slišali.

KRONIKA NESREČ

NEMEC JE PADEL - V sredo, 4. avgusta, ob 19.40 se je v Goleku pri Vinici med padcem z motorjem hudo poškodoval 31-letni nemški državljani Oskar Alexander Krause. Nmec se je s hondo CBR 1100 peljal po lokalni cesti, ko je pri hiši št. 18 naglo zavrl, motor je začelo zanašati, motorist pa je izgubil ravnotežje in padel. Hudo poškodovanega motorista zdravijo v novomeški bolnišnici, škode pa je za milijon tolarjev.

STOP ZNAK - Neupoštevanje znaka stop pri vključevanju na prednostno cesto je vzrok za prometno nesrečo, v kateri se je na Otočcu hudo poškodovala 10-letna kolesarka M. H. iz Straže pri Raki. Kolesarka je v vasi Otočec z lokalne ceste, ki pripelje s Pahe, ne da bi upoštevala znak stop, zapeljala na regionalno cesto, po kateri je iz novomeške strani z avtom pripeljala 47-letna D. K. iz Straže. Čeprav je avtomobilistka zavirala in se skoraj popolnoma ustavila, je kolesarka z desno nogo zadela v prednjo registrsko tablico in se peljala še do avtobusnega postajališča, kjer je sedla na pločnik hudo poškodovana.

po dolenjski deželi

• "Vsak začetek je težak," je rekel mladi tat in ukradel nakoval, je stara ljudska prispodoba za ljudi, ki se na svojem začetku lotijo pretežke naloge. Tatovi in goljufi so za svoje nevarno delo bolj ali pa slabše izučeni. Ker vsaj uradno za njihov poklic ni ustrezne šole, si morajo pomagati po svoje, nekateri pa se posla lotijo preden so zanj dovolj usposobljeni, zato so lahko za nekatere prvi podvigi pretežki. Tako je bilo tudi v naslednji zgodbi.

• V noči na 10. avgust so nespretni tatovi poskušali ukrasti tovorno vozilo S. B. z Jesenic na Dolenjskem. Lastnik je tovornjak pustil ponoči na dvorišču domače hiše odklenjen in s kontaktirnim ključem v ključavnicu. Zakaj je bi tako nepreviden, so tatovi, ki so mu poskusili vozilo ukrasti, spoznali kmalu. Tovornjak so potisnili proti hitri cesti in ga okoli 200 m stran od lastnikove hiše poskusili vžgati, a jih motor ni ubogal. Tovornjak je tako lastnika do jutra počakal kar na cesti. Če ne drugega, so imeli pred nesojenimi tatovi, ki jih je porivanje tovornjaka prav gotovo močno utrudilo, mir drugi občani.

ZAGORELA HIŠA

KALIŠEVEC - V petek, 6. avgusta, je v Kališevcu zagorela stanovanjska hiša, pravočasnemu posredovanju gasilcev pa gre zahvala, da so ognjeni zublji obvladali le del ostrejša in se požar ni razširil na celo hišo. Po ogledu je kriminalistični tehnik ugotovil, da je do požara prišlo zaradi vžiga saj v dimniku, ogenj pa sej je na ostrejšje razširil skozi dimna vratca.

LEASING NI BIL ODPLAČAN

METLIKA - 50-letni M. K. iz Metlike je utemeljeno osumljen goljufije. Pri prodaji avtomobila je M. M. iz Metlike zamlahal, da je vozilo kupljeno na leasing in da zanj še ni odplačal vseh obrokov, zato kupec kupljenega avtomobila ni mogel registrirati na svoje ime. S tem je nesojenega kupca oškodoval za 350 tisoč tolarjev.

TRAKTOR SEJAL SMRT

BREŽICE - V petek, 6. avgusta, se je pri delu s traktorjem smrtno ponesrečil S. H. iz okolice Brežic. Traktorist je na traktor priklopil obračalnik sena in potem hotel zagnati motor tako, da se je postavil poleg traktorja in z izviščem povzročil kratek stik na zaganjaču. Traktor je bil v prestavi, zato se je začel premikati in s sabo potegnil nesrečnega S. H. ter ga stisnil ob bližnjo škarpno, kjer se je vse skupaj ustavilo. Čeprav so poškodovanemu nudili pomoč v brežiškem zdravstvenem domu in tamkajšnji bolnišnici, nezgode ni preživel.

K nam ilegalno po mamico

Otroka sama ilegalno čez mejo iskat mamico - Hrvaškemu policistu rekla, da gresta k teti v Brežice obirat sadje

JESENICE NA DOLENJSKEM - Skoraj ne mine dan, da policisti na brežiškem koncu ne bi zasledili vsaj enega ilegalca iz Jugoslavije ali nekaterih drugih balkanskih ali daljnjezhodnih držav, ki bi na nedovoljen način skušali priti v našo državo, v sredo ponoči pa so na Jesenicah na Dolenjskem naleteli na nenavaden primer. Vlogo ilegalcev sta igrala otroka, mladoletna državljana Jugoslavije, 15-letni T. K. in 12-letni I. K.

Mlajši je policistom znal povedati le to, da je rojen leta 1987, starejši pa, da gresta za materjo, ki naj bi se bila v Sloveniji. Pred enim letom naj bi skupaj z materjo in očetom zapustili Prizren na Kosovu in se naselili v Bosanskem Petrovcu v BiH. Pred pol leta so se iz Bosne in Hercegovine preselili v Zagreb, kjer so po vsej verjetnosti živeli ilegalno. Pred mesecem naj bi po pripovedovanju otrok njuna mati ilegalno odšla v Slovenijo in naj bi se zdaj

zadrževala nekje na območju Brežic ali Ljubljane, onadva pa sta z očetom ostala v Zagrebu. Ker sta mamo zelo pogrešala, sta se v sredo, 4. avgusta, zgodaj jutraj odločila, da gresta za njo.

Postavila sta se ob cesti in dvignila palec in tako z avtoštopom pripotovala do Bregane, od koder sta jo peš mahnila do betonskega mostu pri gostilni Kalin na Obrežju. Tam sta hrvaškega mejnega policista prosila, naj ju brez dokumentov spusti v Slovenijo, češ da gresta k teti v Brežice za nekaj ur pomagat obirati sadje, nato pa naj bi se vrnila na Hrvaško. Policist je nasedel njuni zgodbi in ju okoli 11. ure spustil preko mostu v Slovenijo. Pot sta nadaljevala čez Obrežje do Jesenic na Dolenjskem, kjer so ju, kot je že rečeno, zasledili slovenski policisti. Ti so po zaslišanju obeh malih ilegalcev obvestili center za socialno delo in prebežnika vrnili na Hrvaško. Poskušali so izslediti tudi njuno mater, vendar zamenali.

REGIMENT

PO CESTI GRE,

POŽVIŽGA SE

NA DDV.

Ponudba velja do 31. avgusta 1999.

* Popust ne velja za nov model Lagune.

TWINGO

je cenejši za
80.000 SIT.

LAGUNA

je cenejša za
200.000 SIT*.

MÉGANE COUPÉ

je cenejši za
150.000 SIT.

CLIO

Pri zamenjavi
"staro za novo"
boste ob nakupu Clia 1,2
za svoj rabljeni avtomobil
dobili 100.000 SIT več,
pri nakupu ostalih
verzij Clia pa
120.000 SIT več.

RENAULT

Novi Megane scenic na samostojni poti

Najuspešnejši enoprostorec srednjega razreda - Doslej izdelali
že 700.000 scenico - Posodobljena oblika, večja varnost, novi
motorji - Novi scenic bo na prodaj septembra

NOVO MESTO - V začetku septembra bo na trg prišel prenovljeni Renaultov Megane scenic. Ta vodilni enoprostorski avtomobil srednjega razreda, ki so ga prodali že v več kot 700.000 primerkih, ima po novem posodobljeno obliko, ki je že na prvi pogled najbolj opazna in izrazita pri sprednjem delu avtomobila - bolj zaobljen motorji pokrov in velike romboidne luči - v zadnjem delu pa smu poenostavili linije, luči imajo obliko kristalov, tako da je avto na pogled širši in stabilnejši. Novi scenic ima bogatejšo paketo serijske opreme RT in RXE, oba lahko tudi kot alizé, kar pomeni serijsko vgrajeno klimatsko napravo. Izboljšali so aktivno in pasivno varnost avtomobila, prenovljeni scenic pa ima tudi nova varčna bencinska motorja s prostornino 1,4 (95 KM) in 2,0 litra (140 KM) s 16-ventilsko tehniko (slednji je znan tudi iz modelov espace in laguna), ki sta se pridružila bencinskemu motorju 1,6 16V s 110 KM in znanima dizeloma 1,9D (65 KM) in 1,9dTi (100 KM).

Scenicom je Renault uspel ustvariti nov tržni segment kompaktnih enoprostorskih avtomobilov srednjega razreda. Kot rečeno, so ga doslej izdelali že v več kot 700.000 primerkih, od tega lani več kot 300.000. Lani si je scenic priporil 2-odstotni delež zahodnoevropskega avtomobilskega trga. V Renaultovi tovarni v francoskem mestu Douai izde-

Zaradi takega svetovnega uspeha so se v Renaultu odločili, da scenico zagotovijo samostojnejšo življenjsko pot. Za utrditev vodilnega položaja scenica v tem avtomobilskem segmentu ga sedaj ponujajo z izrazitejšo obliko, še varnejšega, s še bogatejšo serijsko opremo in s paletto novih 16-ventilskih motorjev.

Preoblikovana odbijača z zaščitno črno obrobo sta za slovenski trg že ob osnovnem paketu opreme (RT) pobarvana v barvi karoserije, v prednjem odbijaču pa sta vgrajeni novi okrogli meglenki (pri nas serijsko v opremi RXE). Avto je prav tako dobil na novo oblikovano platišča iz lahke litine, ki sodijo na seznam opreme za doplačilo.

Notranja zasnova scenica je zdaj še dopolnjena. Tako ima avto nove in dopolnjene predale, dobrodošla novost je hlajen predal za tri pločevinke na dnu osrednje konzole (na voljo le v kombinaciji s klimatsko napravo). Novost je tudi steklo v zadnjih vratih, ki se odpira posebej, kar so z odobravanjem sprejeli že številni kupci modelov espace in laguna break. Za novega scenica je na voljo 11 karoserijskih barv, med njimi so tri popolnoma nove; imenujejo jih prelivajoče se, saj se njihovi barvni toni spreminjajo glede na moč in kot osvetlitve avtomobila.

Bistveno je novi scenic pridobil na področju aktivne varnosti. V serijski opremi vseh

POHORJE MIRNA

Slovenska vas 14, 8233 MIRNA

objavlja

JAVNO LICITACIJO

za prodajo osnovnih sredstev

Renault 19 TS • letnik 1989 • prevoženih 216.00 km • 306.000 SIT
Citroen C 25 D • letnik 1992 • prevoženih 203.000 km • 508.000 SIT
TAM 130 11 B • letnik 1988 • prevoženih 256.000 km • 500.000 SIT

Licitacija bo v petek, 27.8.1999, ob 13. uri v "Pohorje" Mirna, Slovenska vas 14, 8233 Mirna.

Ogled je možen na dan licitacije od 11. do 13. ure.

Vsak udeleženec mora med 12. in 13. uro plačati varščino v višini 10 % od izklicne cene za posamezno sredstvo.

Prodaja se vrši po sistemu "videno-kupljeno". Na izlicitirano vrednost se plača še 19 % DDV.

Celočno plačilo in prevzem izlicitiranih sredstev mora biti opravljeno do 6.9.1999, v nasprotnem vplačana kavcija zapade.

Dodatne informacije lahko dobite po telefonu na št. 068/47-103 ali 068/47-010 int. 203.

Resistec, d.o.o., & Co.k.d.

Krška cesta 8

8311 Kostanjevica na Krki

objavlja prosto delovno mesto

• komercialista za uvoz/izvoz

Pogoji:

- srednješolska ali višješolska izobrazba ekonomske ali tehnične smeri
- aktivno znanje nemškega jezika
- znanje dela na računalniku (Windows, Excel).

Delo je za določen čas, z možnostjo kasnejše redne zaposlitve. Nastop dela takoj.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi na gornji naslov.

DOLENJSKI LIST

lajo po 1.600 scenico na dan, a še vedno ne morejo zadosti povpraševanju. Vse od pričetka prodaje tega modela leta 1996 morajo vsakega pol leta povečati proizvodnjo. V primerjavi z začetno so jo doslej že potrojili.

Lani je scenic v zahodni Evropi predstavljal 48 odst. vseh prodanih modelov družine Megane. Ti deleži se od države do države precej razlikujejo. Tako v Španiji predstavlja scenic 20 odst. prodaje modelov Megane, v Franciji 54 odst., v Švici in Avstriji pa kar 70 odstotkov. V Sloveniji je imel scenic lani nekaj več kot 25-odstotni delež v skupni prodaji modelov Megane. Uspešno prodajo doživlja scenic tudi drugje, na primer na Japonskem, v Tajvanu, Rusiji in Južni Afriki, v zadnjem času pa vse bolj tudi v Južni Ameriki.

različic je protiblokirni zavorni sistem (ABS) z elektronskim razdelilnikom zavorne sile (EBV). Učinkovitost zavor je boljša tudi pri segrelih zavorah. Scenic izpolnjuje najstrožje zahteve, saj za popolno ustavitve pri hitrosti 100 km/h potrebuje manj kot 45 m.

Se ena novost in posebnost novega scenica je sistem, ki samodejno zaklene vsa vrata, brž ko vozilo doseže hitrost 7 km/h. Vrata se odklenejo, ko ena od njih odpremo z notranje strani in tudi v primeru nesreče.

Proactive "inteligentni" samodejni menjalnik bo na voljo z bencinskima motorjema 1,6 in 2,0, ob koncu leta pa tudi s turbo dizelskim motorjem 1,9 dTi. Po novem tudi za scenica velja 12-letna protikorozijska garancija.

A. B.

Najbolj prodajan model

XSARA

KLIMA ŽE ZA
99.999 SIT

www.citroen.si

Junijska zaloga že izpareva

SAXO

ŽE ZA
1.266.160 SIT

Citroen Slovenija d.o.o., Ulica 15. maja 18, 6000 Koper

Štorklja na dimnik prileti, dete se rodi

Letos obročkali 40 mladih štorkelj - V Šentjakobu pri Šentjerneju dve gnezdi - Najstarejše aktivno štorkljino gnezdo staro 400 let - Na selitvi preleti tudi 300 km na dan

Konec junija je novomeški Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine (ZVKD) v sodelovanju s Prirodoslovnim muzejem Slovenije že četrto leto zapored izvedel obročkanje štorkelj v okolici Krakovskega gozda in v Beli krajini. Pri tem opravilu so jim pomagali Elektro Novo mesto ter dolenjski člani Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS).

Pri nas se število štorkelj povečuje

„Število štorkelj v naših krajih se iz leta v leto povečuje. Letos smo obročkali že 40 mladih štorkelj,” je zadovoljen povedal Andrej Hudoklin, konservator na ZVNKD. V Beli krajini so obročkali mlade štorklje v gnezdih na Krasincu (3 mladiči), Otoku (2), v Zemlju (1), Gribljah (3), v gnezdu v Selih pri Dragatušu pa so mladiči poginili. V okolici Krakovskega gozda pa so obročkali štorklje v gnezdih v Šentjakobu (v enem gnezdu 2, v drugem pa 4 mlade štorklje), Cadražah (3), Zalogu (4), Dobravi (3), Hrvaškem Brodu (2), Zaloki (5), Grzeči vasi (5) in Cerkljah (3).

„Povprečno so bili trije mladiči na gnezdo, kar je v primerjavi z drugimi gnezdilnimi območji v Sloveniji lepa gnezdilna uspešnost,” je povedal Hudoklin. To neposredno kaže na ohranjenost naravno okolje. Med kraji, kjer imajo štorklje gnezda, izstopa Šentjakob v šentjernejski občini z dvema gnezdoma, posebnost pa sta dve gnezdi s po 5 mladiči. Vsa gnezda so na električnih drogovi, pri tem pa so veliko razumevanja pokazali električarji, ki so na drogove namestili gnezdilne nastavke, kar omogoča, da so gnezda bolj stabilna in da štorkelj ne ogroža električna napeljava. „Prihodnje leto želimo postaviti več samostojnih drogov z gnezdilnimi nastavki, da bi tako pomagali štorkljam pri gnezdenju, hkrati pa pozorneje spremljali našo populacijo, saj računamo, da bo obročkanje kmalu dalo rezultate in bomo tako lažje sledili, kaj se z našo populacijo štorkelj dogaja, kam letijo, kje se naseljujejo itd.” je še povedal Hudoklin.

Letošnje leto je evropsko leto štorklje, v Sloveniji pa je štorklja ptica leta. Redkokatera ptica je tako povezana s človekom kot prav bela štorklja, saj si je za svoja gnezdišča izbrala dimnike in strehe naših bivališč in ljudje so to lepo ptico prijazno sprejeli. Povezali so jo celo z rodnostjo otrok, saj naj bi prav štorklje prinašale dojenčke. Od tod reč: Štorklja na dimnik prileti, dete se rodi. A je štorklja kljub svoji domačnosti zelo občutljiva ptica in marsikatero gnezdo spomladi ostane prazno, kar je velik opomin človekovemu nepriemernemu početju.

Kar 90 odst. svetovne populacije ali 110.000 parov belih štorkelj gnezdi v Evropi, večina v srednji in vzhodni Evropi. V Sloveniji je štorklja najbolj razširjena v Prekmurju in na Štajerskem, v zadnjih letih pa se nji-

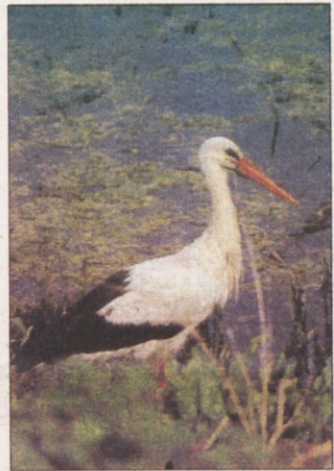

GNEZDO - V gnezdih v Beli krajini in v krajih v okolici Krakovskega gozda so obročkali 40 mladih štorkelj. V naših krajih se število štorkelj iz leta v leto povečuje. (Foto: Andrej Hudoklin, ZVNKD)

hovo število povečuje tudi v naših krajih, zlasti v okolici Krakovskega gozda in v Beli krajini. A še pred 100 leti je bila štorklja pri Radgoni redka ptica, na Štajerskem je dokumentirano prvič gneznila v Jakobskem dolu leta 1924, iz leta 1938 pa je podatek, da najverjetneje tudi na Dolenjskem gnezdiijo štorklje. Sedanja slovenska populacija je ocenjena na največ 200 parov, od tega so jih lani v naših krajih našli 16.

Gnezdo za vse življenje

Bela štorklja tehta 2,6 do 4,5 kg, v dolžino meri 100 do 125 cm, razpon kril pa je 155 do 165 cm. Njeno perje je umazano bele barve, razen letalnih peres, velikih primarnih in sekundarnih krovcev ter lopatičnega perja, ki je črne barve. Kljun in dolge noge so rdeče, pri mladih pticah temnejše. Samec in samica sta si zelo podobna, le da so samci ponavadi večji in imajo masivnejši kljun. Gnezdo je okroglo, zgrajeno iz vej, v premeru meri 75 do 170 cm in je visoko 50 do 200 cm. Velikost in teža naraščata s starostjo gnezda. Ponavadi ga štorklje zgradijo na dimnikih, slemenih streh, raznih drogovi, zelo redko na drevesu ali skalni polici. Samica znese 3 do 5 jajc, ponavadi 4, mladiči pa se izvalijo 31 do 34 dni po začetku valjenja in zapustijo gnezdo po 54 do 70 dneh.

BELA ŠTORKLJA - Letošnje leto je evropsko leto štorklje, v Sloveniji pa je bela štorklja proglašena za ptico leta. V Evropi sodi štorklja v skupino ranljivih vrst, v Sloveniji pa v kategorijo močno ogroženih.

Štorklja si pravilom izbere mesto gnezdenja za vse življenje. Povprečna starost gnezd v Sloveniji je okoli 15 let, najstarejše znano pa ima več kot 75 let. Iz Evrope je znan celo primer aktivnega gnezda, starega okoli 400 let. Gnezdo začne graditi samec, ki spomladi prvi prileti na gnezdišče, ko pa se mu kasneje pridruži še samica, ga izvejeva in zemlje lahko dokončata že v osmih dneh. Gnezdo štorklji vsako leto popravljata in dograjujeta, starejša gnezda so lahko visoka tudi 2 m, imajo premer 1,5 m in tehtajo celo do 2 toni. Štorklje so v parih le med gnezdenjem, med selitvijo se pari ločijo, spomladi pa se na gnezdu pogosto najmeta že znana para. Mladiči se selijo ločeno od staršev, na dolgo pot se v večjih jatah podajo kakšen teden pred odraslimi štorkljami. Mladiči gnezdiijo šele po treh letih, praviloma blizu kraja, kjer so se izvalili.

Štorklje se hranijo predvsem z malimi sesalci, kot so voluharice, rove, krti, nato z žabami, kobilicami, hrošči in njihovimi ličinkami pa tudi s kačami, kuščaricami, deževniki in ribami. Hrano najlažje najdejo na manj izkoriščanih vlažnih in močvirnih travnikih, pašnikih ter na obrežjih potokov in mlak. Zaradi izginjanja takih predelov so se štorklje marsikje prisiljene večidel hraniti na poljih, kjer pretežno lovijo male sesalce. Melioracije in uravnave vodotokov izsušujejo in siromašijo travnike, nastajajo pa polja monokultur. Uporaba pesticidov in prekomerno gnojenje še dodatno zmanjšujeta njihove vire hrane. Zaradi tega je ponekod v Evro-

pi štorklja že na pragu izumrtja. Nekontrolirana uporaba pesticidov jih ogroža tudi na njihovih prezimovališčih v Afriki, temu pa se pridružujejo še vse pogostejše suše.

Selitve v južno Afriko

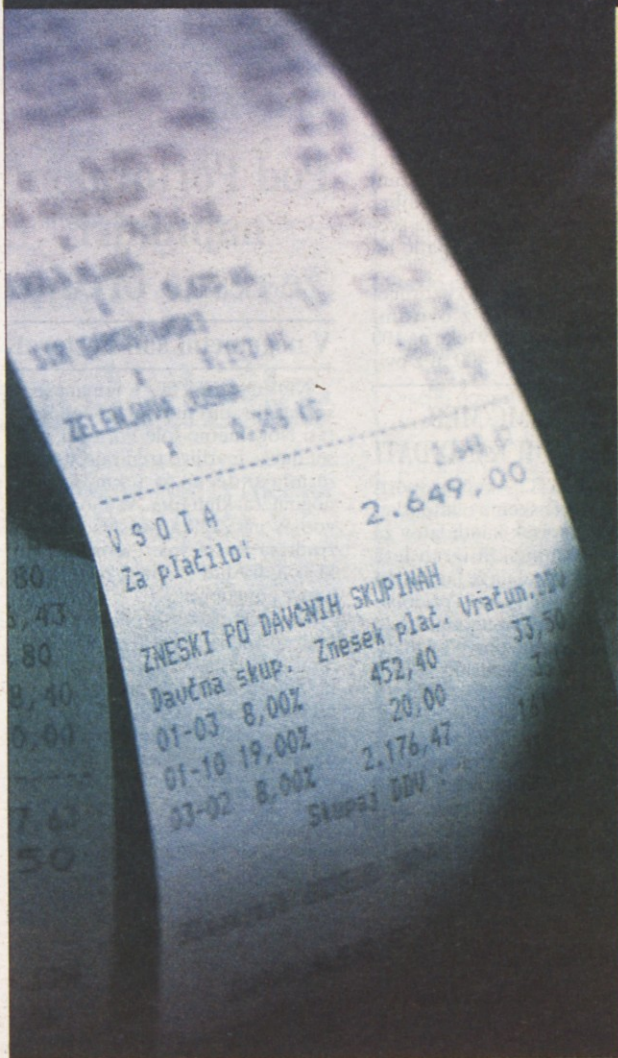
Štorklja je izvrstna letalka, ki zimo preživi v Afriki. Avgusta 1994 so veliko jato kakih 60 mladih štorkelj, ki so se pripravljale na pot proti jugu, opazovali pri Dragatušu. Štorklje se selijo izključno podnevi. Razdalje premagujejo predvsem s pomočjo vzgornika, zračnega toka, ki se dopolne razvije nad močno segretim tlemi. Z njegovo pomočjo lahko z relativno majhno izgubo energije preletijo tudi 150 do 300 km na dan. „Naše” in večina srednjeevropskih štorkelj se seli čez Balkan in čez Bospor v Azijo, od tam pa v Afriko in ob Nilu do prezimovališč v vzhodni oz. južni Afriki. Ocenjujejo, da vsako jesen leti po tej vzhodni selitveni poti okoli 370.000 belih štorkelj. Celotna pot na prezimovališča traja 8 do 15 tednov. Spomladna selitev proti severu pa je hitrejša, saj se pticam mudi na gnezdišča. Prve štorklje prispejo v naše kraje konec marca.

Čeprav se populacija štorkelj v naših krajih iz leta v leto povečuje, pa število teh ptic na celotnem naseljenem območju nezadržno upada in iz nekaterih evropskih držav je štorklja že povsem izginila. Glavne vzroke za to je treba iskati v vplivih človeka. Med najpomembnejše spadajo izguba življenjskega prostora (uničevanje močvirnih travnikov in virov prehrane na gnezdiščih), pomanjkanje hrane na prezimovališčih zaradi suš in uporabe pesticidov, zaskrbljujoče naraščajoče pa je tudi število štorkelj, ki poginejo ob trkih z električnimi žicami. V Evropi sodi bela štorklja v skupino ranljivih vrst, v Sloveniji pa v kategorijo močno ogroženih vrst.

A. B.

VZEMITE RAČUN!

DAVEK NA DODANO VREDNOST JE NIŽJI OD DAVKA NA NIVEDNOST

Račun ima z uvedbo DAVKA NA DODANO VREDNOST mnogo večji pomen. Tisti, ki ga ne bo izstavil, se bo izognil plačilu davka.

Zato: **VZEMITE RAČUN!** S tem, ko ga zahtevate, že pripomorete k učinkovitejšem pobiranju davkov.

Za vse, ki bodo na ta način pomagali državi, bo Davčna uprava RS jeseni organizirala NAGRADNO IGRO.

Pogoje za sodelovanje poiščite v osrednjih časopisih, z zbiranjem računov pa pričnite že danes!

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE
DAVČNA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE
RS Ministrstvo za finance, DURS, Jesenikova 3, 1000 Ljubljana

DOLENJSKI LIST • DOLENJSKI LIST • DOLENJSKI LIST

Evergreen

Izredno kakovosten program lesenega stavbnega pohištva si lahko ogledate od 13. - 22. avgusta na Gorenjskem sejmu v Kranju. **Sejemski popust za okna, vrata in hiše** tudi na vseh prodajnih mestih Jelovice.

JELOVICA
Narava ima prednost

Jelovica, Lesna industrija, d.d., Škofja Loka, tel. 064/61-30, faks 064/634 261, <http://www.jelovica.si>, e-mail: info@jelovica.si • Novo mesto, tel./faks 068/323-444 • Brežice, tel./faks 0608/62-926 • Metlika, tel./faks 068/58-716 • Bavex Trebnje, tel./faks 068/45-640 • Kera Trade Zagorje ob Savi, tel./faks 0601/64-465

Vrtačič peti šprinter v Evropi

Uspeh šentjernejskega tekača na evropskem mladinskem prvenstvu - Na državnem prvenstvu dvojna zmaga Tomiča - Zlato tudi Primcu Rovanu, Primožu in Simoni Kozmus

Od udeležencev svetovnega prvenstva v Seville na državnem prvenstvu ni bilo pričakovati rekordnih izidov, saj se ta čas posvečajo predvsem pripravam na najpomembnejše tekmovanje v sezoni. Tako je bil Igor Primc (Krka) v metu diska z 59,48 m dolgim metom povsem zadovoljen, saj sta s trenerjem podoben izid načrtovala, če bi vrgel manj kot 59 m, pa bi bil to najbrž že vzrok za preplah.

V metu kladiva so blesteli Brežičani, ki so pri fantih osvojili vse tri medalje - 1. Primož Kozmus 69,97, 2. Vlado Kevo 55,82, 3. Grubič 54,22, medtem ko je četrto mesto osvojil tajnik novomeškega kluba Krka Gregor Rus (47,69 m). Pri dekletih je zlato po pričakovanju osvojila Simona Kozmus, tako da sta obe zmagi ostali v družini Kozmus, medtem ko je srebro z Novakovo prav tako ostalo v Brežicah. Brežički je bil tudi moški skok ob palici, kjer je Jure Rovani kljub zmagi z zanj skromnim izidom 510 cm najbrž izgubil pravico do nastopa na svetovnem prvenstvu, drugi pa je bil Novak.

Katka Jankovič (Krka) je drugemu mestu na 100 m z ovirami (13,82) dodala še bron v teku na 100 m (12,25). V teku na 400 m z ovi-

rami je s petim mestom presenetil Krkin mlajši mladinec Luka Lužar (1:00,78). Sevnici so se poleg bronavebra na 800 m veselili tudi dveh petih mest, Alenke Radej na 400 m in Klavdije Tomažin na 1500 m.

Med tekači na srednje proge je bil poglavje zase Aleš Tomič (Portoval), ki je brez težav zmagal na 800 m (1:51,45) in 1500 m (3:51,89). V teku na 800 m je z bronom prese-

Pod Portovalom najmlajši že resno brcajo

V nogometni šoli Portoval

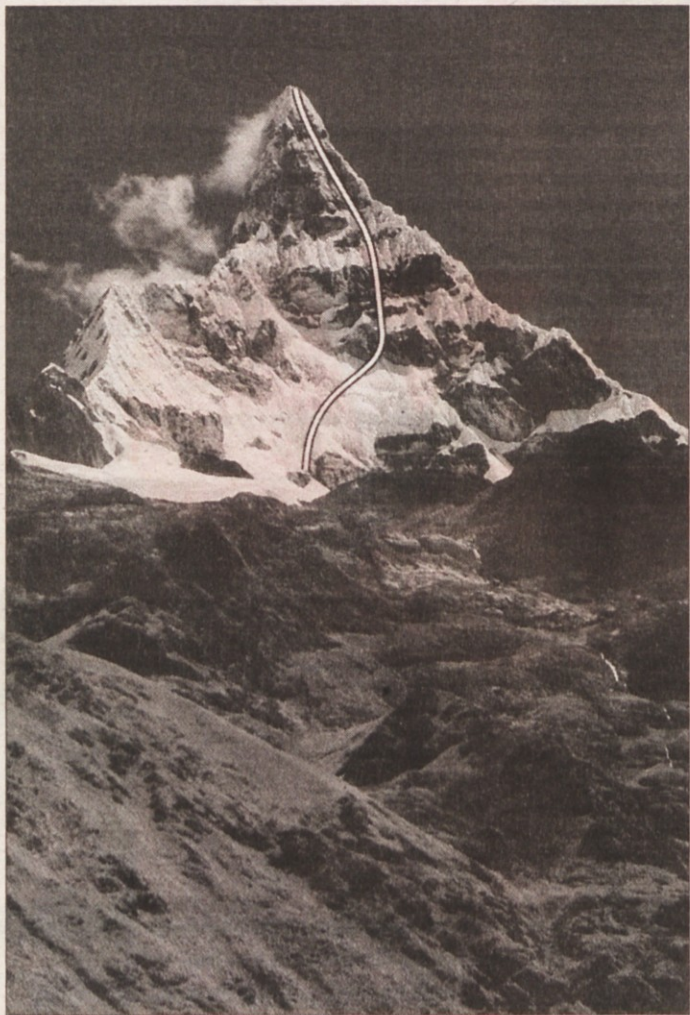
NOVO MESTO - V tem mesecu so začeli vaditi tudi mladi nogometaši Nogometne šole Portoval. Deset dni že marljivo trenirajo starejši in mlajši dečki, ki tekmujejo za nogometni klub Elan, vadijo pa pod vodstvom Željka Martinovića in Andreja Kostreva. Predselekcija, ki jo vodi Andrej Primc, začne z delom v ponedeljek.

Največja težava je, da otroci nimajo primerne prostora za trening, saj edino novomeško igrišče hranijo za začetek tekmovanja. Novo mesto bi pri tako velikem številu nogometašev, ki iz leta v leto celo narašča, potrebovalo vsaj še eno travnato igrišče, opremljeno z rekviziti. Nova sezona ligaških tekmovanj se bo za vse selekcije začela 28. avgusta. Za najmlajše bo letos organizirani tudi več turnirjev, prvi že 4. septembra; namenjen bo starejšim dečkom in najmlajšim, udeležili pa se ga bodo na povabilo sosedov iz Avstrije.

Septembra bodo v nogometni šoli Portoval vpisovali tudi nove člane. Vpis je namenjen otrokom, rojenim leta 1991 in 1992, v poštev pa pridejo tudi dečki, rojeni leta 1989 in 1990.

TURNIR V MALEM NOGOMETU

VELIKI PODLOG - Sekcija za mali nogomet Gorica, ki deluje v sklopu športnega društva Veliki Podlog, bo v nedeljo, 15. avgusta ob 8. uri na travnem nogometnem igrišču na Gorici pripravila turnir v malem nogometu. Vsa dodatna pojasnila daje in prijave sprejema Roman Kodrič (tel.: 0608 74 169).

CHACARAJU PREMAGANA - Vzhodna stena Chacaraju velja za eno najtežjih v južnoameriških gorah, novomeška alpinista Andrej Markovič in Jure Juhasz pa sta jo zmogla v alpskem slogu, brez pomoči fiksni vrvi. Njuna nahrbtnika z opremo sta pred vstopom v steno tehtala kar po 35 kg. Na vrh sta se vzpela po smeri, ki je na fotografiji gore označena z odebeljeno črto.

V Seville Primc in Vrtačič

Na svetovnem prvenstvu v atletiki bosta nastopila tudi novomeški diskaš in šentjernejski šprinter - Rovani ne

NOVO MESTO, ŠENTJERNEJ - Predsedstvo Atletske zveze Slovenije je minuli teden izbralo dokončen spisek stletov, ki bodo Slovenijo od 20. do 29. avgusta zastopali na svetovnem prvenstvu v Seville v Španiji. Med 17 atletičarjev, ki bodo nastopili, sta tudi novomeški diskaš Igor Primc, ki se je letos spet izkazal z novim državnim rekordom, in šentjernejski šprinter Jure Vrtačič v teku na 200 m s časom 20,98 osvojil odlično peto mesto, Kristjan Kralj pa je bil na 100 m s časom 10,74 petnajsti. Šentjernejska sta sodelovala tudi v štafetah, v katerih je Slovenija osvojila 8. (4 X 100 m) in 9. (4 X 400 m) mesto.

mladih, kjer je nastopil zelo povprečno, celo zmagal. V teku na 1500 se je s četrtem mestom, doseženim v finalu, izkazal tudi novomeški mladinec Marko Gorenc (3:55,03). Med najmlajšimi nosilci medalj je bila tudi mlajša mladinka atletske sekcije Dolenjske Toplice Manja Praznik, ki je v troskoku osvojila bron.

I. V.

prvenstvu v Zagrebu. Po mnenju njegovega trenerja Karla Gačnika je bil met preko 59 m na državnem prvenstvu v Celju, kjer vreme metalcem diska ni bilo naklonjeno, dober znak, da njegov varovavec prihaja v formo, ki se bo do najpomembnejših nastopov samo še dvigala.

Predsedstvo Atletske zveze Slovenije se je odločilo, da v Seville kljub izpolnjeni normi ne bo odpotoval državni rekorder (555 cm) in prvak v skoku ob palici Brežičan Jure Rovani, ki je lani na evropskem prvenstvu presenetil z nastopom v finalu. Jure je letos le enkrat preskočil 545, zadnje čase pa je precej daleč od forme, s katero bi se lahko enakovredno kosal s konkurenti. V odsotnosti naše najboljšie atletinje Brigite Bukovec bo na prvenstvu naš prvi adut celjski skakalec v daljino Gregor Cankar, ki je dobra dva tedna pred nastopom v izvrstni formi, saj je na državnem prvenstvu minuli konec tedna preskočil 818 cm.

I. V.

Dolenjci osvojili tudi Chacaraju

Dolenjska alpinistična odprava je uspešno izpolnila svojo nalogo v perujskih gorah - Markovič in Juhasz splezala na Chacaraju - Mihalič opravil vrsto spustov s smučmi

NOVO MESTO - Z vzponom po vzhodni steni Chacaraju sta novomeška alpinista Andrej Markovič in Jure Juhasz izpolnila še zadnji in največji cilj prve dolenjske alpinistične odprave v tuja gorstva. V steno sta po tednu čakanja vstopila kljub slabemu vremenu in vseeno uspela.

Andrej Markovič je v sklopu pripravljanih tur 17. julija preplezal severno steno Ranrapalce. Bazo je zapustil ob polnoči in okoli druge ure zjutraj vstopil v steno. Odločil se je, da opravi prvo solo ponovitev in drugo ponovitev kilometer visoke smeri Mazohizem z oceno ED-, 5 v skali in do 80 stopinj v ledu, v povprečju pa 60 stopinj. Smer je leta 1996 preplezal skupaj z Matejem Zorkom v 16 urah v alpskem stilu. Tokrat je v smer vstopil z zelo lahkim nahrbtnikom, v katerem je imel le pijačo in vrvi. Napredoval je zelo hitro, saj je bil ob svitu že pod vršno skalno stopnjo in to le po 6 urah nočnega plezanja.

Pred samim grebenom je moral opraviti še s previsno opastjo (gmota napihanega snega, ki se ponavadi izoblikuje na vrhovih in grebenih). Od grebena ga je ločilo le 50 višinskih metrov, ki jih je moral pregaziti, saj se mu je sneg udiral celo do pasu. Po 4 urah gaženja je dosegel vrh svojega prvega šestisočaka. Sestopil je po smeri normalnega pristopa. Za celotno turo je porabil 15 ur.

V naslednjih dneh so se uspehi novomeških alpinistov kar vrstili. Roman Mihalič - Gric in Tomaž Zalokar sta osvojila najvišji vrh Peruja Huascarana (6768 m) po normalnem pristopu, Roman pa je s seboj vzel tudi smuči in se s samega vrha tudi spustil do konca snega na višini 1700 m. Nekaj dni kasneje se je povzpel še na vrh Chopalqui (6345 m) in tudi z njega opravil alpinistični spust s smučmi. Teden dni kasneje se je povzpel na Visco (5300 m) in tudi s tega vrha odsmučal v dolino. Skupno je Roman Mi-

• Včeraj naj bi se iz Peruja na brniško letališče vrnili le trije udeleženci prve dolenjske alpinistične odprave Jure Juhasz, Tomaž Zalokar in Roman Mihalič, medtem ko se je Andrej Markovič odločil, da bo v Peruju ostal še en mesec. Lotil se bo še kakšnega vzpona, nato pa bi odpotoval na jug države in si ogledal bogato zapuščino starodavne Inkovske kulture.

halič opravil alpinistične smuke z dveh šestisočakov in treh pettisočakov in je bil eden najbolj dejavnih alpinističnih smučarjev v Cordilleri Blanci.

Andrej Markovič in Jure Juhasz sta se lotila glavnega cilja odprave. Odpravila sta se do vzhodna vzhodne stene Chacaraju - East (6001 m) kjer sta zaradi slabega vremena, ki prihaja z Amazonije, čakala kar cel

PRI FARU ŠOLA ZA VESAČE

KOSTEL - V ponedeljek, 9. avgusta, se je na Kolpi pri Fari v Kostelu začela letošnja šola veslanja v kajaku, kanuju in raftu na mirnih in divjih vodah. Udeleženci se bodo seznanili tudi s popravilom, predvsem pa krpanjem čolnov. Tečajniki bodo preizkusili svoje znanje že v soboto, 14. avgusta, ko se bo med 10. in 11. uro začel pri Fari spust "Slovenske reke", ki se ga bodo udeležili veslači iz vse Slovenije. Cilj spusta bo v 13 km oddaljenih Žlebih. Startnina bo 1500 tolarjev. Po končanem spustu bo v Žlebih družabno srečanje.

SURIYJI DRUGO MESTO NA DERBIJU

ŠENTJERNEJ - Na devetem slovenskem kasaškem derbiju je šentjernejska kobila Suriya z drugim mestom in časom 1:19,2 dosegla dosedaj najboljšo uvrstitev šentjernejskih štiriletnikov na derbijih, ki veljajo za najpomembnejše preizkušnje v karieri kasača. Najboljši šentjernejski uvrstitvi na derbijih sta bili 3. mesto kobile Peli z Jožetom Antončičem leta 1976 in četrto mesto Ikarja z Dragom Lesom leta 1989. V Ljutomeru je tokrat zmagal Leif B z Lojzeto Gorjancem, ki je dosegel enak izid kot Suriya, kar je nov rekord slovenskih derbijev.

JE FALESKINI ZDAJ ŽE PRVI?

STRAŽA - Motorist Sergej Faleskino iz Straže je tudi na peti dirki za pokal Alpe Adria v Žilini odlično nastopil in v razredu 125 cm spet osvojil drugo mesto, na katerem je bil do sedaj tudi v skupnem vrstnem redu. Ker je do sedaj vodilni Italijan Conti v Žilini krepko zaostal za Stražanom, se mu je ta močno približal, če ga že ni celo prehitel, kar bodo Faleskinijevi zvedeli šele pred začetkom naslednje dirke pokala Alpe Adria.

Izbiramo "naj" slovensko kopališče

Vseslovenski akciji več pokrajinskih časopisov in številnih lokalnih radijskih postaj se je letos pridružil tudi Dolenjski list, akcija pa se je med našimi bralci že dobro uveljavila, saj dobimo vsak teden več glasovnic. Glasujete lahko za vsa urejena naravna in umetna kopališča na Dolenjskem, v Beli krajini, Posavju in kočevsko-ribniškem koncu. Glasujete lahko za kopališča ob potokih, rekah pa tudi za bazenski kopališča v okviru zdravilišč, ki jih na našem koncu ne manjka. Pogoj je le, da je kopališče uradno urejeno in oskrbovano; divja kopališča ne pridejo v poštev. Kriteriji, po katerih ocenjujete kopališče, so urejenost, čistoča, skrb za varnost in prvo pomoč, pestrost ponudbe, cene, prijaznost kopališkega osebja in splošen vtis. Glede na dosedanje izide glasovanja tudi tokrat lahko ugotovimo, da so med našimi

bralci najbolj priljubljena termalna oziroma bazenska kopališča v Šmarjeških Toplicah, Dolenjskih Toplicah in Čateških toplicah, medtem ko se le redki odločijo dati prednost naravnim kopališčem, ki so, kot kaže, tudi nekoliko slabše urejena kot tista, ki spadajo v širši kompleks zdraviliških podjetij. Sončno vreme je na začetku avgusta kar lepo ogrelo reke, zato je tokrat precej več glasov, namenjenim naravnim kopališčem, predvsem tistim ob Kolpi.

Glasovnice pošljite na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, Novo mesto, vsak teden najkasneje do ponedeljka. Izmed glasovalcev izberemo tri, ki dobijo paket z izdelki Kolinske. Nagradenci tega tedna so: Marija Legan, Korita 2, 8211 Dobrnič; Veronika Košak, Lastovče 39, 8000 Novo mesto; in Marko Burgar, Krajčeva ulica 22, 8000 Novo mesto.

Kolinska

Glasovnica "NAJ SLOVENSKO KOPALIŠČE"

Glasujem za kopališče .....

Ime in priimek: .....

Naslov: .....

Kolesarski maraton za Rudijev memorial

V nedeljo v Kostanjevici

KRŠKO - Rekreativno kolesarsko društvo Krško bo nedeljo, 15. avgusta, pripravilo tradicionalni rekreativni kolesarski maraton - 7. Rudijev memorial. Start prireditve bo ob 9. uri pred parkiriščem pri gostilni Kmečki hram v Kostanjevici na Krki. Udeleženci bodo na voljo dve progi: 35 km dolgi mali maraton od Kostanjevice čez Karlece, Podbočje, Sutno, Velike Malence, Krško vas, Cerklje, Mraševo in Križaj nazaj do Kostanjevice ter 90 km dolgi veliki maraton, ki se bo začel skupaj z malim, le da bodo bolj pripravljeni kolesarji v Križaju zavili proti Drnovemu, Krškemu in Impolji ter se v Kostanjevico vrnili čez Studenec.

Med prireditvijo ceste ne bodo zaprte, zato morajo udeleženci upoštevati cestnoprometne predpise, otroci do 15. leta morajo imeti spremstvo starejše osebe. Za otroke je kolesarska čelada obvezna, za odrasle pa priporočljiva. Vsi udeleženci bodo ob progi deležni osvežila, na cilju pa bodo dobili spominske majice in malico. Posebne pokale bodo podelili: najstarejšemu kolesarju in kolesarki, najmlajšemu udeležencu, udeležencu iz najbolj oddaljenega kraja, najstarejši družini in najbolj množična ekipa, ki bo poleg pokala dobila tudi odojka. Startni na znaša 2.300 tolarjev, plačate pa jo lahko od 7. ure dalje na startu, kjer se boste tudi prijavili.

TINA GRABNAR NA SVETOVNEM PRVENSTVU MERI VISOKO

SEVNICA - Sevnška strelka Tina Grabnar, lani najboljša športnica v Sevnici, tudi na svetovnem prvenstvu v streljanju s samostrelom, ki se je začelo v torek na avstrijskem Koroškem, meri visoko. Tina je na zadnjem svetovnem prvenstvu v Zagrebu osvojila bron, tokrat pa si obeta lahko kar dve visoki uvrstitvi, saj strokovnjaki dajejo veliko možnosti tudi ženski ekipi, v kateri bo Tina nastopila skupaj s evropsko prvakinjo in svetovno rekorderko Natalijo Prednik Renato Oražem. Manj možnosti za visoko uvrstitev imajo moški, saj bodo nastopili brez večkratnega svetovnega prvaka Rajmonda Debeveca, ki ta čas nastopa na svetovnem vojaškem prvenstvu v Zagrebu.

DVE MEDALJI ŽUŽEMBERČANOV NA MIVKI

ŽUŽEMBERK - Na letošnjem državnem prvenstvu v odbojki na mivki za mlajše kategorije, ki so ga pripravili na novih igriščih v Zusterin pri Kopru, so zelo uspešno nastopili tudi Žužemberčani. Med dečki so Brulce, Mačerol in Nose klonili šele v finalu, kjer jih je s 15:7 premagalo kanalsko moštvo Saloni-Kurpe. Med kadeti sta se Žužemberčana Pucelj in Obrstar s kasnejšima zmagovalcema Gadnikom in Kovačičem iz Kanala srečala že v predtekmovalnem in bodoča prvaka pošteno namučila, potem pa se kljub temu porazu prebila do boja za tretje mesto, ki sta ga tudi dobila.

Zdaj za pokal Dolenjskega lista

Veliki turnir v odbojki na mivki - Profesionalci v parih za pokal Dolenjskega lista, rekreativci v trojkah za pokal Radia Krka - Nastopa Zmelkoov

ŽUŽEMBERK - Od petka, 13., do nedelje, 15. avgusta, bo loka ob Krki v Žužemberku pod srednjeveškim gradom središče slovenske odbojke. Žužemberški odbojkarški klub se je z organizacijo turnirjev v odbojki na mivki uveljavil, že ko so imeli na voljo le eno igrišče ob šoli, lani pa so zgradili igrišča na Loki, kjer je potem nastopilo 71 ekip iz vse Slovenije. Letos pričakujejo, da bo nastopajočih ekip še več, udeležbo pa so napovedali tudi nekateri največji moštvi na mivki v Sloveniji, za najvišja mesta pa se bodo seveda merili tudi igralci domačega prvoligaša.

V petek bodo ob 10. uri začeli turnir registrirani igralci, ki se bodo pomerili v dvojkah za denarne nagrade in pokal Dolenjskega lista. V soboto bo tekmovalje dostalo vrhunec z nastopi tričlanskih rekreativnih ekip za pokal Radia Krka, ki naj bi se s finalnimi tekmami predvidoma končali šele v nedeljo dopoldne. Žužemberčani

NEPREMAGLJIVI WILTSHIRE - Avstralec Todd Wiltshire (na sliki desno) je bil tokrat nepremagljiv. Četudi je na startu nekoliko zaostal, se je v nadaljevanju dirke vedno znal prebiti v ospredje. V peti vožnji (na sliki) je po diskvalifikaciji Britanca Andyja Smitha dobil priložnost tudi tretji domači voznik Roman Špitaler (tretji z desne), vendar mu kljub dobremu startu ni uspelo osvojiti točko, saj sta ga poleg Wiltshira prehitela tudi Poljak Ułamek in Čeh Kaspert. (Foto: I. Vidmar)

Krešo in Hans dobila naslednike

Speedwayski spektakel v Krškem v znaku slovesa Kreša Omerzela in Hansa Nielsna - Na vrhu sta ju že zamenjala Avstralec Todd Wiltshire in Matej Ferjan

KRŠKO - V soboto zvečer je Krško doživelo vrhunec speedwayske sezone v Sloveniji, prizadevni organizatorji AMD Krško pa so na pešeni stezi stadiona Matije Gubca spet zbrali vrsto svetovnih asov, med katerimi le redki še nimajo medalje s svetovnih prvenstev. Zvezde prireditve, ki si jo je ogledalo okoli osem tisoč gledalcev, so bili znameniti Danec Hans Nielsen in domačin Krešo Omerzel, ki so ju Krščani v soboto na motorju videli zadnjič, in Avstralec Todd Wiltshire, ki je tokrat kar šestkrat premagal vse tekmece in poleg velike nagrade AMD Krško osvojil tudi pokal Zavarovalnice Triglav.

Danec Hans Nielsen, poslavljajoča se legenda svetovnega speedwaya, ki je v svoji bogati karieri na svetovnih prvenstvih osvojil kar 40 medalj, od tega 22 zlatih, štirikrat pa je bil prvak med posamezniki, je star znanec krških speedwayskih dirk, saj je dobil veliko nagrado AMD Krško lani in predlani, lani pa je tako kot letos Wiltshire temu dodal še pokal Zavarovalnice Triglav. Na poslovljeni dirki sicer ni razočaral, že v četrti vožnji, ko je tokrat nastopil prvič, pa je moral priznati premoč mlajšemu tekmeču, vzhajajoči zvezdi svetovnega speedwaya in vodilnemu v točkovanju dirk za grand prix Todd Wiltshiru, ki je ta večer zmagal kar šestkrat. V nadaljevanju je Nielsen dokazal, da je še vedno po-

vsem v vrhu in je po dodatni vožnji v boju za drugo mesto premagal še tokrat odličnega Norvežana Runeja Holta.

Veliko si je od sobotne prireditve obetal tudi najboljši slovenski speedwayist Lavričan Matej Ferjan, ki pa je moral v svojem prvem nastopu priznati premoč hitrejšim tujcem, saj je že na začetku naletel na razpoložena Wiltshira in Nielsna. Bolje je začel Krčan Izak Šantej, ki je že na prvem nastopu prišel do točke, kasneje pa je osvojil še dve, kar mu je zadostovalo za skupno 14. mesto med 16 tekmovalci. Ferjan je kasneje zamenjal motor z rezervnim in je z drugim mestom in zmago v zadnjem nastopu še ujel osmo mesto in s tem nastop v pokalu Zava-

SPEEDWAYSKO SLOVO - Takole sta se od osemtisočglave množice poslovila najboljši speedwayist zadnjega obdobja na svetu 39-letni Danec Hans Nielsen, ki je v Krškem prvič nastopil leta 1980, in njegov vrstnik, nekdanji slovenski prvak domačin Krešo Omerzel, ki mu je poškodba na lanski dirki za veliko nagrado AMD Krško preprečila, da bi letos na svoji poslovljeni dirki tudi zares tekmoval. Slovo priljubljenega Kreša je marsikateremu ljubitelju speedwayskih dirk zvalilo solzo na oči, saj njegova izjemna borbenost in nepopustljivost ter sijajne zmage na krškem dirkališču, kjer je leta 1975 prvič sedel na tekmovalni motor, ne bodo pozabljene. Pred začetkom prireditve sta legendarna voznika odpeljala častni poslovljeni krog. (Foto: I. V.)

Dolenjske in tudi od drugod, pripravili marsikaj. Za tiste, ki bi radi v Žužemberku prenočili, je na voljo brezplačni kamp prostor v neposredni bližini igrišč, tisti, ki pa ne bodo imeli svojih šotorov, bodo lahko prespali v vojaških šotorih, ki jih bodo zanje postavili organizatorji, le spalne vreče bodo morali prineseti s seboj. Vrhunec prireditve bo sobotni večer, ko bo na Loki nastopila znana slovenska skupina Zmelkoov. Kdor se bo navelič napetih bojev v mivki, se bo lahko osvežil v tam še vedno čisti Krki ali pa si sposodil kanu, kajak ali raft in se spopadel s Krkinimi brzicami in slapovi.

sprejemajo prijave in dajejo dodatna pojasnila po telefonu (041) 502 543, prijavili pa se boste lahko tudi neposredno pred začetkom tekmovanja. Prijavnina znaša 1.500 tolarjev, udeleženci pa bodo deležni tople malice in spominskih majic. Gostoljubni Žužemberčani so tako za igralce kot tudi za številne gledalce, ki jih pričakujejo iz cele

Ciril Andoljšek trener Gramiza

Kočevske rokometašice z novim trenerjem in vratarko - Izkušena prvoligaška ekipa - Peklenske priprave

KOČEVJE - V ponedeljek so s pripravami pred novo sezono v prvi slovenski rokometni ligi začele tudi rokometašice kočevskega Gramiza. Po štirih letih jih je sredi junija zapustil trener Zdenko Mikulin, uprava kluba pa je imela največ dela prav z iskanjem njegovega naslednika.

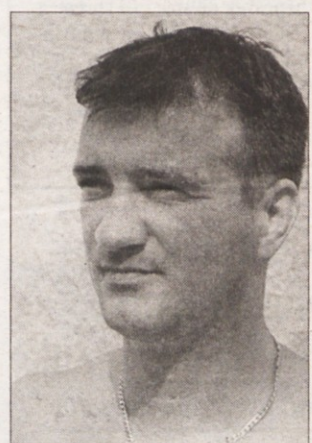
Po krajših pogovorih jim je uspelo na vročo trenersko klop pripeljati Cirila Andoljškega iz Ribnice, ki je bil v lanski sezoni pomočnik Borutu Trohi, trenerju rokometašev Ribnice, ki jim je uspelo uvrstiti se v prvo ligo. Spoznavni večer s trenerjem in igralkami je imelo vodstvo kluba v idilični obkoljski vasi Srbotnik, kjer so se dogovorili o poteku priprav.

Dva tedna bodo kočevske rokometašice nabirale moč v okolici Kočevja, v drugem delu pa se bodo preselile v Ribnico, kjer jih čaka delo z žogo in do začetka prvenstva, 18. septembra, večje število prijateljskih tekem.

"Pri prevzemu ekipe nisem imel večjih pomislekov, saj sem dekleta poznal že od prej. Igra Gramiza ni nobena skrivnost; nasprotnik mora biti navajen na našo borbenost, zaradi tega bo v pripravljalnem obdobju poseben poudarek na moči, ki jo bomo pilili pod kočevsko Stojno in v ribniški dvo-

rani. Zdaj se sploh ne obremenjujem z uvrstitvijo, saj se bržkone ne bomo borili za obstanek v ligi. Neobremenjeni, a z izkušenimi igralkami lahko presenetimo. Zelo sem zadovoljen, da so v ekipi ostale vse igralke iz lanske sezone, prihod vratarke iz Maribora pa je po mojem mnenju velika okrepitev. Prav tako sem vesel pripravljenosti nekaterih mlajših deklet, da se zopet vrnejo v svojo staro ekipo," je povedal novi trener Gramiza Ciril Andoljšek.

M. G.

Ciril Andoljšek

sodoben vsestranski zanimiv pokrajinski tednik

DOLENJSKI LIST

Novo mesto, d.o.o.
Glavni trg 24
Novo mesto

068/323-606, 323-610
fax 068/322-898

za oglaševalce zanesljiv zadetek

I. VIDMAR

Mali nogomet je najbolj množičen

Agencija za šport Novo mesto razpisala ligaško tekmovanje v travnih ligah - Lani v štirih ligah 41 moštev - Prvak je Regrča vas - Zraven tudi novonastale občine

NOVO MESTO - Mali nogomet je tudi v novomeški občini tako kot marsikje drugje na rekreativnem področju najbolj množičen tekmovalni šport. Agencija za šport Novo mesto je tudi letos razpisala tekmovanje v občinskih rekreativnih ligah, rok prijav pa je petek, 13. avgusta, medtem ko bodo novomeški rekreativni nogometaši prva ligaška srečanja igrali predvidoma 29. avgusta. V ligah lahko nastopajo tudi moštva iz novonastalih občin Dolenjske Toplice, Mirna Peč in Žužemberk.

V lanski sezoni je v prvi, drugi in dveh tretjih ligah v malem nogometu na travnatih igriščih nastopilo 41 moštev. V prvi ligi sta tekmovala na vrhu lestvice s po 38 točkami končala Regrča vas in Parketarstvo Cesar, naslov prvaka pa je zaradi boljše izida na medsebojnih srečanjih osvojila Regrča vas.

PAZNOVANJE NA MIRNI GORI

NOVO MESTO - Planinsko društvo Novo mesto bo v nedeljo, 22. avgusta, pripravilo planinski izlet na Mirno goro. Ta dan bodo tam belokranjska planinska društva pripravila bogat program in proslavo ob 70-letnici planinskega doma na Mirni gori. Zaradi organizacije prevoza iz Novega mesta prosijo, da se udeleženci izleta prijavijo po telefonu 22 948 pri Marici Praznik najkasneje do 19. avgusta.

TUDI AVGUSTA NAJBOLJŠI DERSTVENŠEK

SEVNICA - Na avgustovskem turnirju šahovskega prvenstva sevnškega kluba Milan Majcen za veterane nad 50. letom je zmagal Franc Derstvenšek nad Janezom Blasem in Rudijem Šoprom. V skupnem vrstnem redu s 74 točkami vodi Derstvenšek, drugouvrščen Martin Miri jih ima 57,5, tretjevrščen Janez Blas pa 53,5, medtem ko četrtovrščen Jože Blas za njim zaostaja za vsega poldrugo točko.

form Šmarjeta 12. Končne lestvice: 2. liga - 1. Bistvo Royal 38, 2. Krka - vas 37, 3. Vinica Granit 34, 4. Križe Papež 31, 5. Muhaber 30, 6. Dual Ekspres Bela Cerkev 29, 7. Trgovina Sabina 24, 8. Fužina Dvor 19, 9. Renault servis Brdar 7, 10. Trim klub Krka 6; 3. A-liga - 1. Motoroil 51, 2. Gradbeništvo Klanfar 49, 3. Znass Ratež 39, 4. Gabrje Tabakum 29, 5. Bistro X 29, 6. Trimex klub 28, 7. Družinska vas 27, 8. Zajčji Vrh 24, 9. Gruntarjev hram Zbure 19, 10. Santos 15; 3. B liga - 1. Eldorado 44, 2. Elektro Muhič 42, 3. Mladost 40, 4. Košenice 38, 5. Pajper - Seličanec 29, 6. Avtomoto Novo mesto 28, 7. KNE 98 23, 8. Breza 17, 9. Veselček 16, 10. Stavča vas 10, 11. Gotna vas 10.

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljenih informacij, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori, popravki in mnenja", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Potok, Zdravko Troha pa leta 1928 v Prezidu.

JOŽE PRIMC

Podobnik ni zamenjal podobe mline

Dol. list št. 31, 5. avgusta

Prosimo vas za objavo pojasnila v zvezi s člankom "Podobnik ni zamenjal podobe mline" glede na to, da se na naš kabinet obračajo ljudje z vprašanji, če gre za Marjana Podobnika, podpredsednika vlade. Pojasniti želimo, da Marjan Podobnik iz Glogovca pri Radovljici, ki ga omenjate v članku, ni v zvezi z Marjanom Podobnikom, podpredsednikom vlade, ampak gre očitno za soimenjaka.

KARMEN MLINAR
v.d. šefinja kabineta

Suhokranjski drobiž (Lipa)

Dol. list št. 31, 5. avgusta

Letošnje tridnevno praznovanje 600-letnice omembe trga Žužemberk od 16. do 18. julija je bilo eno največjih organiziranih praznovanj v Suhi krajini ter največja turistično-kulturna prireditev v tem delu Dolenjske. V organizaciji turističnega društva Suha krajina iz Žužemberka in Občine Žužemberk je bilo praznovanje izpeljano profesionalno, čeprav sem kot glavni koordinator praznovanja deloval povsem prostovoljno in z zagnanostjo, da se tako pomembna obletnica primerno praznuje.

Ker se moramo takih praznovanj in slovesnosti, kar se jih v prihodnosti tudi bomo, spominjati le po dobrem, je pojasnilo, da je blagoslov lipe odpadel zaradi nesoglasij med pevskima skupinama, ki delujeta v Žužemberku, nepravilno. V programu praznovanja je bil tudi blagoslov lipe, vendar brez pevskega nastopa. Ker se je trenutna rast novozasadene lipe, ki se še prilagaja novemu življenjskemu okolju, ustavila, smo po dogovoru z dekanom Francem Povirkom blagoslovitev lipe prestavili na drugo leto, ko bo jasno, da je nova lipa dejansko sprejela in zaživel v novem življenjskem prostoru.

Ženski pevski skupini, ki delujeta v Žužemberku, pa zaslužita svojo pohvalo in tudi priznanja za svoje delo, saj je Žužemberk eden redkih krajev v Sloveniji, kjer aktivno delujeta kar dve ženski pevski skupini. Drugače pa v Žužemberku delujeta še moški pevski zbor ter mladinski in otroški pevski zbor OŠ Žužemberk, ki sta v juliju izdala celo svojo prvo zloženko in kaseto.

VLADO KOSTEVC
predsednik Turističnega društva
Suha krajina iz Žužemberka

PTIČJA ZBORNICA

Tudi po zadnjih volitvah v Gospodarski zbornici Slovenije predsedniku Jožku Čuku še naprej pomaga podpredsednik Valter Drozg, za dobre odnose z javnostjo pa skrbi Marta Kos, ki je v gospodarsko zbornico zadajala iz vladne službe za informiranje. "Gospa Kosova, kadar se takole skupaj podate na pot," jo je pred časom v Kostanjevici na Krki vprašal novinar, "ali vam kolega Drozg in Čuk odprta vrata avtomobila?" Drugi pa je dopolnil vprašanje: "Ali vam morda odprta kar okno?"

"Boljši je slabo voziti se"

Star je že, a očitno prikladen je Dolenjecem in Slovencem še danes rek "Bolje je slabo voziti se, kakor pa dobro peš potovati". Janez Trdina, ki je bogato popisal navade in tudi razvade Dolenjca prejšnjega stoletja, je odprto Dolenjca do pešačenja pripisal kar njegovi "lenobi in zločnosti". Po sto letih razvoja na različnih področjih kasneje ni dosti drugače, le da imamo namesto kolovozov asfaltirane ceste in namesto vozov avtomobile.

Polnih mesecev je kar nekaj in torej tudi nemalo časa, v katerem lahko človek po mestu namesto z avtomobilom potuje peš ali s kolesom. Pa pri nas ni tako. Pešev je sicer še nekaj, večinoma ali ročno mladih ali pa zrelo starih, kolesarja pa boste morali že z lupo iskati. Pa ni treba, da slednje čudi.

Če celo novomeški župan Starc noče svoje ravne, nikakor dolge poti od doma do urada opraviti s kolesom, kaj šele peš, nemalo šolarjev pa jo mora vsakodnevno, potem naj ne čudi, če se tudi meščani tako kot župan vsako jutro in cel dan vozijo z avtomobilom po mestu, v službo, v trgovino, k prijateljem, na prireditve... Seveda je po svetu drugače, tam tudi župani in njemu sorodni natovorijo na kolo aktivno in se odpravijo po opravkih. Kaj bi bilo drugega moč ob prizoru župana na kolesu pričakovati kot salve odobravanja med meščani in, zakaj pač ne, nove volilne glasove.

Pa če naš župan noče, pač noče. Lahko pa bi s svojim vplivom poskrbel, da bi vsaj tisti, ki se želijo voziti s kolesom, to mogli tudi brezskrbno opraviti. Da v letošnjem občinskem proračunu ni

zagotovljenega denarja vsaj za pripravo dokumentacije za izgradnjo omrežja kolesarskih stez in pešpoti in Novem mestu, ne preseneča, pa ne zato, ker morebiti ne bi bilo moč najti nekaj denarja v ta namen, temveč ker za to pač pri odgovornih ni volje. Da smešno nizke cene parkiranja v Novem mestu naravnost vabijo avtomobiliste v mesto, najbrž ni potrebno posebej govoriti. Lisic za vklepanje nepravilno parkiranih avtomobilov Novo mesto žal nima, verjetno vsled boječnosti občinske uprave. Tako se zgojdi, da tisti, ki nepravilno parkira, pride v mesto zastoj, ker pač ni parkirali, tisti, ki pravilno parkira, pa plača. Ni potrebno najbrž omenjati, da kolesarskih stez mesto skoraj ne pozna. Dovolj dobro pa "skrb" za kolesarje in vse, kar je s kolesarjenjem povezano, kaže dejstvo, da med okoli petsto urejenimi in plačljivimi parkirnimi mesti v starem delu Novega mesta ni niti enega priveza za kolesa. Petsto urejenih parkirnih mest za avtomobile torej in niti enega urejenega za kolesa!

Takšnih absurdov, povezanih s prometom v mestu je še veliko, zato verjetno ni odveč še enkrat opozoriti župana in njegove službe, da so tam zato, da rešujejo tudi tovrstne probleme, ter da se mesto razvija v primerno smer.

Morda je vožnja z avtomobilom po mestu res slaba in počasna, s kolesom je pač nevarna, toda za takšno stanje je bolj kot "lenoba in zločnost" navadnih Novomeščanov vendarle kriva "lenoba in zločnost" tudi tokratne novomeške občinske uprave z županom na čelu.

TOMAŽ LEVIČAR
Novo mesto

AFORIZMI

- Poslanska matematika: replika + replika = poslanska plača.
- Včasih se je propagandna rubrika na televiziji imenovala "Cikcak". Danes bi lahko imela naziv "Cigumigu".
- Ni naključje, da imata enako začetnico besedi monopol in mafija.
- Bojimo se, da bi nas uvrščali med narode Balkana, čeprav še vedno ne moremo iz "jugoslovanske kože".
- Popevka "Čela ulica nori..." bi lahko postala himna slovenske mladine.
- Ni važno, kako si boš postlal, politika bo odločila, kako boš ležal.
- Si zamišljate celo Slovenijo v ognju? To bi se zgodilo, če bi nevoščljivost gorela.
- Na Radiu Slovenija je jutranja rubrika "Zbudi se potrošnik". Moral bi uvesti še rubriko "Zbudi se inšpektor".

MARJAN BRADAC

Gasilci terjajo od Strela berdo

Mirnski gasilci iz objavljene fotografije v Dolenjskem listu pred 2 letoma ugotovili, da je plavalec Martin Strel "podaril" FS Dragatuš njihovo berdo - Strel: "Berdo mi je podaril Kramar"

MIRNA - Natanko dve leti je minilo 7. avgusta, odkar je bila v Dolenjskem listu objavljena fotografija nasmejanih obrazov dolenjskega ultramaratonca Martina Strela in predstavnikov dragatuških tamburašev ob predaji berde pred Strelom vikendom. Ta fotografija je ogorčila mirnske gasilce, saj so tedaj zvedeli, kje je eden njihovih najbolj dragocenih instrumentov, ki so jih nabavili že pred 2. svetovno vojno, njihova berda. Strelu so poslali dopis, v katerem so zahtevali, naj jim najkasneje do 10. februarja 1998 brezpogojno vrne njihovo berdo.

Mirnski tamburaši so dolga leta vadili in nastopali kot tamburaški zbor, kasneje pa so berdo uporabljali manjše glasbene skupine in zabavale Mirnčane ob raznih priložnostih. Zadnji je imel v oskrbi berdo pokojni Miran Kramar, ki je pred leti od Mirnčanov zbral denar za generalno popravilo berde. Ta je tako postala nekakšna mirnska glasbena maskota. Prav zato mora berda ostati na Mirni!

Plavalec Martin Strel, ki smo ga zmotili ravno po napornem novem podvigu v Jadranskem morju in ki mimogrede snema še v Zupaničevem novem slovenskem celovečernem filmu "Barabe", je seveda odločno zanimal, da bi ukradel berdo, kot, mu malo lepše rečeno, očitajo mirnski gasilci. "Berda je tvoja, ko jaz umrem. Tako mi je večkrat rekel Milan Kramar. Tudi moj stric Pevec je

buraši folklorne skupine Dragatuš so med nekim svojim nastopom v Ljubljani potožili, da jim primanjkuje instrumentov, pa sem jih povabil, naj pridejo po berdo. Potrebna je bila manjšega popravila," je razlagal Strel in dodal še nekaj ostrih vzdevkov za tiste, ki po njegovem mnenju stojijo za to nesramno gonjo zoper njegovo dobro ime in čast.

Zgodba o mirnski berdi gotovo s tem še ni končana. Tudi mirnski gasilci vztrajajo pri že zapisanem. Moti jih, da jim Strel sploh ni pisal odgovoril, čeprav naj bi v osebnih stikih zagotavljal, da bo stvar uredil, da bo volk sit in koza cela...

P. PERC

DIVJE SVINJE V DOMAČI OGRADI - V ogradi sredi sadovnjaka, kjer je nekdanji redil kosi in purane, ima Franc Kočvar iz Bojanje vasi pri Metliki zadnje mesece precej nenavadne "domače" živali - divje prašiče. Ivan Latin iz z metliško lovsko družino pobratene lovske družine Jazovac-Hraščice iz Hrvaške mu je namreč pozimi podaril divjo svinjo, ki jo je vzgojil doma. Pred petimi meseci so se skotili štiri mladiči, ki jih Kočvar dobro hrani, pripravil pa jim je tudi blatno kopel. Čeprav ima veliko veselja s Pikico in njenimi mladiči, pa Franc pravi, da bi rad oddal kakšno divjo svinjo, če bi jo le kdo hotel. (Foto: M. B.-J.)

MIMOGREDE

Star in tečen

Če hoče človek doživeti to, o čemer pišem, se mora pope-ljati z ljubljanskim mestnim avtobusom. Na trolah lepo piše, naj mlajši odstopimo sedež starejšim. S tem seveda ni nobenega problema, problem je le v tem, da to starejši preberejo kot "Mladi ne smejo sedeti!" Takoj ko na trola stopi kakšna petinšestdesetletna si-volasa Ljubljanka, vključijo svoj radar in že išče žrtev: nevzgojenega mladostnika, ki sedi! Ni pomembno, če je še kakšen sedež prost, pomembno je le, da ne smeš sedeti, če si mlad. In potem gre naravnost proti tebi brez kakršnih koli težav zaradi divje vožnje šoferja ter si že pol kilometra prej začne namešajati svojo zadnjico na tvoj sedež, ki si se ga po napornem dnevu tako veselil. Da o vpludnostnih vprašanjih, npr. "Mi lahko odstopiš svoj zic? ali "Zelo sem utrujena in noge mi bodo odpadle. Se lahko umakneš?" sploh ne govorimo. In potem, ko jim odstopiš sedež in jih gledaš, kako se naslanjajo ob svoji zmagi in udobno sedijo na tvojem stolu, ne dajo mira: "Poglej, kako so oblečeni! Vse visi z njih!" ali pa: "Ta mladina je čisto zbloje-na! Sami drogeraši!"

Še dobro, da v Metliki ni-mamo trol.

DEJAN LADIKA

Zakaj se kočevski center ne odzove na pripombe ljudi?

Kaj se dogaja?

O delu Centra za socialno delo Kočevje sem slišal že veliko kritičnih pripomb. Ljudje povedo, da se večina primerov rešuje prepočasno, odločitve centra pa so večkrat enostranske in krivične. Tudi v Dolenjskem listu in drugih časnikih sem prebral več prispevkov, ki mečejo slabo luč na naš center.

Ne morem razumeti, zakaj se delavci omenjenega centra ne odzovejo na kritične pripombe in pojasnijo, kaj je res in kaj ni. Pričakujem tudi, da v občini Kočevje obstaja organ, ki je dolžan kontrolirati in oceniti delo centra in s tem seznaniti občinski svet in širšo javnost. Seveda ni moj namen brati poročilo centra, v katerem bi le-ta pojasnjeval in našteval, koliko sestankov je v preteklem letu organiziral, kako center skrbi za izobraževanje svojih kadrov, o specifičnih težavah pri njihovem delu, kljub vsemu pa dosega jo velike uspehe.

Predvsem me zanima, ali je njihovo delo dovolj strokovno in angažirano in zakaj je z delom našega centra toliko ljudi nezadovoljnih.

FRANC SENEKOVIČ, st.
Mozelj 2 b

Gala koncerti ob smetišču??

Na javni obravnavi v Kapelah 19. julija je Savaprojekt Krško predstavil spremembo prostorskih načrtov za uničenje 23 ha gozda v sredini 2190 ha velike Dobrave. Tolikšna površina je potrebna za regijsko deponijo odpadkov, v katero bo vsak dan pripeljal okrog 30 kamionov razne odpadke iz občin Krško, Brežice in Sevnica. Nov dosežek! V resnici pa je Savaprojekt predstavil ekološko hudo škodljiv tujek v občini Brežice!

Javna obravnava s štirimi prisotnimi krajinami "v obliki vprašanj strokovnjakov" me je spomnila na TV oddaje o zvereh: lev trga plemenito žival, čreda pa nemo strmi. Morda pa je bil to bojkot krajanov? Saj so podobno zamisel pred leti že odklonili. Dobrava je biser slovenskih gozdov, saj je poleg Krakovskega gozda edini nižinski zamočvirjeni gozd, takega gozda ima Slovenija le 1,8 %. Les je visoko kvaliteten in ne zao-staja za slavenskim dobom.

Gozd Dobrava je izredno pomembna gozdarska, ekološka in krajinska posebnost Slovenije. Meandri potokov Negotja, Virje in Ribjenk so izredna naravna lepota v tem nedotaknjemem gozdu. V potokih še živijo potočni raki in ribe, okoli pa prepevajo in gnezdiijo številne vrste redkih ptic, tudi črna storklja. V neposredni bližini se nahaja čudovito lep naravni park s spomenikom prvim desetim borcev, ki so bili tam ustreljeni 30. julija 1941.

Teh vrednot krški Savaprojekt ni omenil na javni obravnavi. Niti ni omenil, da Zavod za varstvo narave in kulturne dediščine Novo mesto odločno nasprotuje brutalnemu posegu v dobavne hoste, v slovensko dediščino. Prepričeval nas je le o tehnološki brezhibnosti deponije. Vendar odpada ni brez podgan, smrdu in umazane vode, ki bo postopoma onesnažila potoke in ogrozila dobre programe v bližini. Ugledna gospa iz stroke pa nas je prepričevala, da je tehnologija že doseгла to stopnjo, da so odpadli WC-ji na štrbunk in da jim imamo v hiši. Res zelo prepričljivo! No, spoštovana gospo, nekoli-ko pa je vendarle drugače, če bi

imeli stranišče v hiši za 72.000 ljudi, toliko je namreč prebivalcev v treh občinah Brežice, Krško in Sevnica.

Nizvodno je predviden Turistično-rekreativni center AFP. V Selah, na Mostecu in v Termah Čatež so številni termalni vrelci na čelu z najmočnejšo gospodarsko ustanovo Terme Čatež, o kateri bi se morali zgle-dovati predlagatelji odpada v Dobravi. V Kapelah so zdrave težnje po razvoju turizma in malega gospodarstva: zaščitili so 460 ha Jovsov, ki so naravni spomenik in rezervat za preko 60 vrst redkih ptic gnezdiilk; pripravljajo EKO muzej in več drugega v okviru CERPOV in PHARE.

Poleg omenjenega pa je gozd Dobrava neke vrste osrednji naravni park turističnega dogajanja v brežiški občini, ki povezuje najeminentnejše kraje in znamenitosti. Sem sodi srednjeveško mesto Brežice z gradom, v katerem je svetovno znana s freskami poslikana dvorana iz obdobja iluzionizma; tu je Posavski muzej, likovna galerija, stalna razstava akadem. slikarja Franja Stiplovskega in brežiški glasbeni festival, z gala koncerti, ki ga vodi g. Ramovš. Glasbeni festival pa gostuje tudi v pišečkem gradu ob hiši znamenitega jezikoslovca prof. Maksa Pleteršnika. V bližini sta še gradova Bizeljsko in Podreča, kjer so likovna galerija in glasbene prireditve. Na drugi strani so še Terme Čatež in še bi lahko naštevali gospodarsko in kulturno pomembne znamenitosti.

Prav je, da bi se odlaganje odpadkov primerno uredilo. Stroka je izm. 31 lokacij za deponijo izbrala 7, v ožjem izboru sta trenutno dva kraja. Na tehnično naj varstveniki narave in občinski svetniki odgovorno postavijo vse argumente za in proti. Morda bo pa le obveljala čisto izrečena misel g. Vlado-mirja Deržiča, brežiškega župana: "Tisoč idej, ena dobra, tisoč dobrih, ena uporabna."

Tudi živali imajo v genih, da ločijo čisto od umazanega, ljudje naj bi bili naprednejši!

KAREL FILIPČIČ,
univ. dipl. ing. arh.

Prihaja čas škode po divjadi

Komu in kako prijaviti škodo in kako ravnati, če ni soglasja o odškodnini

Škode od divjadi in postopek uveljavljanja odškodnine je opredeljen v Zakonu o varstvu gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč (Ur. list RS, št. 25/76). Po določilih tega Zakona je škoda, ki jo povzroči divjad, za katero je določen popolni ali delni lovopust (lovne vrste divjadi), dolžna oškodovancu povrniti lovska organizacija, ki upravlja lovišče, na območju katerega je škoda nastala. Škoda, ki jo na premoženju povzroči divjad, za katero je predpisana trajna ali začasna prepoved lova, to je predvsem divjad, katero varuje Odredba o zavarovanju ogroženih živalskih vrst (Ur. list RS 57/93), je dolžna povrniti država, v tem primeru Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Terenski ogledi in zapisnik o škodi, povzročeni od teh z Odredbo varovanih vrst na zahtevo oškodovanca opravi Zavod za gozdove Slovenije.

Škoda se ne povrne v primeru, da lasnik oziroma uporabnik zemljišča, ni uporabljal s strani upravljalca lovišča preskrbljenih zaščitnih sredstev oziroma izvajal drugih predpisanih ukrepov za preprečevanje škode od divjadi. Takrat, ko se škoda pojavi, se oškodovancem postavi predvsem vprašanje: Komu in kako prijaviti škodo ter kako postopati v primeru, da z upravljalcem lovišča ne pride do dogovora o plačilu odškodnine? Zahtevek za plačilo odškodnine je potrebno nasloviti na lovsko organizacijo oz. osebam, ki so v lovski organizaciji, ki upravlja lovišče, na katerem je škoda nastala, pooblaščen za spreje-

manje odškodninskih zahtevkov. Imena in naslove teh oseb so upravljalci lovišč dolžni objaviti na krajevno običajen način, to je na oglašnih deskah občin, krajevnih uradih ali lokalnih glasilih. Če naslovi in imena teh oseb niso objavljeni, priporočamo, da se oškodovanci o teh osebah infor-

Sitna drobtinica

Metliški steklar Miro Kastelic bo moral dobiti priznanje turističnega društva ali vsaj nadomestilo za uničen asfalt na lastnem dvorišču. Hišo s steklarsko delavnico ima blizu starega Pilda, kjer cesta iz Novega mesta zavije v središče, če pa pot nadaljujete naravnost, pridete do edinega semaforiziranega metliškega križišča. Tam se lahko odločite za pot proti Črnomlju, Karlovcu ali za center mesta. V čem je torej problem?

V cestni signalizaciji: pri starem Pildu namreč na tabli ni označeno, da morate do semaforja, če želite v Črnomelj. In tako šoferji tavajo: zavijejo levo proti mestnemu središču, in ko spoznajo, da tako ne bodo prišli v Črnomelj, so že na dvorišču Mira Kastelca. Le-ta mora velikokrat dnevno odložiti delo ter razložiti "izgubljenim" šoferjem, kaj morajo storiti.

Nadležna malenkost, ki bo izginila z vrisom puščice na že obstoječo tablo. Zraven bo treba še dodati: Črnomelj.

TONI GAŠPERIČ

mirajo pri članih iste lovske organizacije. Priporočamo, da zahtevki za odškodnino oškodovanci posredujejo čimprej po ugotovitvi škode. To namreč omogoča pravočasno oceno škode, izvedbo ukrepov za preprečitev nadaljnje škode in pravočasno spravilo ostalega od divjadi nepoškodovanega pridelka. Višino škode in plačilo odškodnine določita oškodovanelec in lovska organizacija (v primeru škod z Uredbo o zavarovanju ogroženih živalskih vrst zavarovanih vrst divjadi pa pooblaščenec Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano) s pismenim sporazumom, običajno z zapisnikom o nastali škodi.

V primeru, da do sporazuma o plačilu odškodnine ne pride v 15 dneh po dnevu, ko je bila vložena zahteva, lahko oškodovanelec v 30 dneh od dneva, ko je zvedel za nastalo škodo oziroma najkasneje v šestih mesecih od dneva, ko je škoda nastala, prijavi pozvračeno škodo skupaj z navedbo zahtevane odškodnine pri Upravi enoti. Komisija, katero imenuje Upravna enota, opravi na podlagi prijave terenski ogled in predlaga poravnano škodo.

Če tudi predlog za poravnano ni uspešen, se lahko oškodovanelec ali lovska organizacija za rešitev spora obrneta na pristojno redno sodišče. Odškodninsko tožbo za škodo od divjadi je treba vložiti najkasneje v šestih mesecih od dneva, ko je bila škoda prijavljena pristojnemu organu Upravne enote. Če prijava za škodo predhodno ni vložena pristojnemu organu Upravne enote, sodišče tožbo zavrne.

MARJAN KUMELJ,
univ. dipl. inž. gozd.
Zavod za gozdove Slovenije

Najboljši so odšli

Dolgo časa sem mučil svoje sive celice, da bi prišel do odgovora, zakaj v Beli krajini marsikaj ni tako, kot bi moralo biti. Drugače povedano: zakaj dežela stelnikov in belih brez na marsikaterem področju caplja za razvito Slovenijo. Pa mi je končno zasvetila možganska žarnica spoznanja.

Po partizanski logiki, da so najboljši padli, je stvar jasna kot beli dan. Najboljši Belokranjci, takšno je njihovo lastno prepričanje pa še mnenje marsikoga, živčnega na sončni strani Gorjancev, so zapustili rodne kraje in se podali v beli svet. Pač zato, ker niso mogli biti preroki v lastni deželi, se pravi, ker domačini niso prepoznali in priznali njihove genialnosti ter sposobnosti. Da je to res, se pohvalijo z uspehi tam zunaj okvirjev Bele krajine. Kar nekaj Belokranjcev je v širnem svetu uspešnih poslovnežev, direktorjev, komercialnih direktorjev, režiserjev, igralcev, pevcev, slikarjev, samostojnih obrtnikov, kiparjev, stilistov, pisateljev...

Najboljši so torej zapustili deželo med Kolpo in Gorjanci, v njej so ostali le - najslabši. Ali vsaj tisti, ki niso za drugam. In ti so se, in se še, med seboj parijo, razmnožujejo ter tako številčno povečujejo ne-sposobne: Dokler se zadeve ne bodo korenito spremenile, se pravi, dokler se sposobni ne bodo vrnili čez Gorjance, bo Bela krajina stopicala kot otrok, ki se mu mudi na stranišče, pa si tega ne upa povedati naglas.

P. S.: Seveda so možne tudi drugačne razlage, odvisne od razlagatelja ter od stališča, ki ga razlagatelj zastopa.

TONI GAŠPERIČ

LE SOMALIJE JE LAHKO OSTAL

KRŠKO - Od nedelje do ponedeljka so policisti na območju Policijske uprave Krško zalotili 19 tujcev, ki so poskušali mejo prestopiti izven mejnih prehodov ali pa s ponarejenimi ali prenašanimi potnimi listinami, od tega 5 državljanov BiH, enega Somalijca, 6 Jugoslovancev in 7 Romunov. Tokrat na delu niso zalotili nobenega organizatorja ilegalnih prebegov meje, vse ilagalce pa so vrnili v Hrvaško razen Somalijca, ki naj bi bil v Sloveniji že šest dni; tega so namestili v prehodnem domu za tujce.

SREČANJE TREBANJSKIH UPOKOJENCEV

V soboto zadnjega julija je bilo na Debenču pri Mirni prvo srečanje upokojencev iz vseh društev trebanjske občine. Srečanje je tokrat organiziralo Društvo upokojencev z Mirne. V lepem vremenu se je pri koči zbralo čez petsto udeležencev. Upokojence je med ostalimi gosti pozdravil tudi župan občine Trebnje gospod Ciril M. Pungartnik. Mirničani so pripravili bogat kulturni in športno-zabavni program. V programu so sodelovali tudi mladi harmonikarji, ki so skupno in tudi posamezno zaigrali prijetne slovenske ljudske viže. Posebno presenečenje pa je bil nastop komaj pred meseci ustanovljenega pevskega zbora upokojencev z Mirne. To je bil njihov prvi nastop, zato je bilo prav, da so bili ob krstu in zdravici deležni pohvale in lepih želja za nadaljnje delo. Dan na Debenču se je končal z veseljem rajanjem in petjem.

T. PIVEC

POZORNI DO STAREJŠIH - Aktivisti Rdečega križa iz Dragatuša so junija priredili srečanje krajanov, ki so starejši od 75 let. Srečanje je bilo v OŠ Dragatuš, prišlo pa je 50 krajanov. Tudi sicer so v RK Dragatuš pozorni na starejše, saj jih obiščejo ob novem letu, najstarejše pa še pogosteje. Tako so 28. junija obiskali Ano Fink s Kvasice, ki je praznovala 90. rojstni dan. Na sliki: Ana Fink in aktivistki RK Dragatuš, Milka Panjan in Anica Gorše.

TUJCA SKORAJ LETELA

KRŠKO - Krški prometni policisti so minuli konec tedna na svojem odseku hitre ceste na svoj radar med drugim ujeli tudi dva tujca, ki sta močno prekoračila predpisanih 100 km/h. V petek je hrvaški državljan mimo njih pripeljal s 146 km/h, v soboto pa Italijan s 155 km/h. Oba sta si morala tako nenačrtovano ogledati lepote naše dežele, saj sta morala počakati na postopek pri sodniku za prekrške.

MORDA JE LE POZABIL PLAČATI

ČATEŽ - V petek, 6. avgusta, se je neznanec s stoeno vojaške barve na Petrolovem bencinskem servisu na Čatežu oskrbel z gorivom in odpeljal, ne da bi natočeno gorivo plačal. Račun znaša 3.500 tolarjev. Če pozabljeni voznik bere ta vrstice, naj se vrne na črpaliko in račun pošteno poravnava. Nikoli ni prepozno.

VESELI ŠENTJURČANI - Luka, Jure, Bogdan in Sergej so za svoj glavni adut imeli tekmo v vaterpolu. (Foto: P. M.)

Srečanje študentov ob Kolpi

Klub belokranjskih študentov je od 6. do 8. avgusta v Gribljah pripravil srečanje vseh slovenskih študentskih klubov, prišli pa so tudi iz tujine

GRIBLJE - Klub Belokranjskih študentov je prvič organiziral tako obsežno srečanje študentov, ki so ga poimenovali Kolpa 99. Nanj so se pripravljali že od aprila, zbralo pa se je res veliko študentov. Glavni namen tokratnega srečanja je bilo druženje, zabava in predstavitev Bele krajine.

Prvi dan so namenili družabnim igram, turnirju v taroku, zvečer pa so nastopile različne glasbene skupine. Naslednji dan so priredili tekmev nogometu, vaterpolu, vlečenju vrvi, udeleženci pa so se lahko naučili tudi nekaj belokranjskih pesmi, plesov in kako se naredi Zeleni Jure. Zvečer je bila na

vrsti modna revija, na kateri so belokranjski študenti predstavili oblačila Big Boss. Dan se je zopet zaključil s koncertom glasbenih skupin. Zadnji dan je bil na programu le direndaj v kampu, kot je bilo napisano na vabilu.

Udeleženci so morali plačati 1500 tolarjev za dve nočitvi, dve kosili in parkirnine. S seboj so morali prinesiti le spalne vreče, lahko pa tudi šotore. Za tiste, ki niso prinesli ničesar, so belokranjski študenti postavili vojaške šotore, v katerih je lahko spalo po osem ljudi.

In kako so bili zadovoljni udeleženci? Predvsem so vsi brez težav našli kraj srečanja, saj so belokranjski študenti postavili smerokaze, prav tako so vsi ali vsaj večina pričakovali in doživeli "dober žur", kot je dejala Petra iz Novega mesta, veliko pa jih je tudi menilo, da je to dober način za spoznavanje Bele krajine; mnogi so bili namreč tukaj prvič. Da je bila predstavitev Bele krajine uspešna, je bilo razvidno že iz tega, da so tuji udeleženci že prvi dan vedeli, kaj je zidancina. Tine iz Trebnjega je zatrdil, da je bilo to srečanje belokranjski Rock Otočec. Štirje Šentjuranji pa so se veselili vaterpola, za katerega so dejali, da je njihov adut. Jure iz Gorice je strnil vtise vseh udeležencev: "Pridemo spet drugo leto; to velja za vse tukaj."

P. MOVRIN

50 SKUPNIH LET - Tako sta zakonca Mirjana (68 let) in Dušan (71 let) Jančevski iz Livolda pri Kočevju v krogu sorodnikov in prijateljev v gostišču Tušek v Ložinah upihnila svečke na torti z zgovornim napisom: Staršem za 50. obletnico. Ona iz Čabra in on iz Makedonije sta se spoznala v gostinski šoli v Opatiji in po krajšem poznanstvu ugotovila, da sta ustvarjena drug za drugega. V iskanju vedno boljše službe sta živela po različnih krajih v takratni Jugoslaviji, na Kočevsko pa prišla leta 1964 iz Makedonije. S podporo družine je Dušan postal prvi ovčerejec na Kočevskem, jagenjčki pa so bili in so še danes specialiteta njihove gostilne v Livoldu, ki jo od 90. leta, ko sta se starša upokojila, vodi mlajša od obeh njunih hčera. (M. L.-S.)

NEMCI BI MORALI PORAVNATI ŠKODO - Vaščani Budganje vasi so začeli obnavljati svojo cerkev Marije Snežne, ki ima na oltarju letnico 1696. Cerkev bodo sanirali temelje, uredili odvodnjavanje, na novo sezidali zvonik in temeljito obnovili fasado. Delavci so napravili nov kor in stopnice, popravili pa so tudi ključavnice in električno napeljavajo. Najstarejši vaščan, 71-letni Anton Mačerol, je povedal, da je cerkev izgubila zvonik med nemškim bombardiranjem v drugi svetovni vojni. V vasi je imela namreč Gubčeva brigada razgledno točko, od koder so javljali cilje napada. Obnova cerkve bo zaradi obsežnih del trajala še nekaj tednov. Na sliki: novi zvonik bo po načrtih arhitekta prekrit z bakreno streho. (Foto: S. Mirtič)

OBNOVA SV. PAVLA - V vasi Vinkov Vrh pri Dvoru ruševine cerkvice sv. Pavla. Vaščani so sezidali cerkev v 16. stoletju, imela je gotski prezbiterij, temu so prizidali ladjo z lesenim stropom in šele leta 1715 zvonik. Med zadnjo vojno je bila cerkev porušena, ostal je le zvonik, ki je dolga leta kljuboval zobu časa, zdaj pa propada. Pred kratkim so se na pobudo dekana Franca Povirka zbrali vaščani z Vinkovega Vrha in iz sosednjih vasi ter očistili ruševine. Grmovje je preraslo obzidje, ki ga bodo morali podreti. Velika je želja vseh, da bi na ruševinah nekdanje cerkve sv. Pavla, ki ima znake romanske dobe, zrasla nova cerkev. (Foto: Slavko Mirtič)

V NEOBVEZEN PREMISLEK

Koga naj bo sram

Ob začetku novega šolskega leta, ki že trka na vrata, se bodo v slovenskih osnovnih šolah sestale tudi komisije za dodelitev regresiranih šolskih malic, ki jih približno tretjini osnovnošolcev regresira ministrstvo za šolstvo in šport. Pregledale bodo vloge staršev z dokazili o socialnem stanju družine, a po izkušnjah iz prejšnjih let ne bodo imele veliko dela.

Člani komisije se vsako leto znova potijo, iščejo šolarje, ki naj bi jim, po sicer slabo izdelanih merilih, plačevala malico država. Ko jih "določijo" odmerjeno število, se brž pojavijo kritiki, ki vedo povedati, kdo bi bil potrebniji in bolj upravičeni, predtem pa molčijo kot ribe: niti vloge, ki jo zahteva komisija za lažje odločanje, se jim ne zdi vredno napisati. Zgodi se celo to, da šolar, sicer v veliki zadregi, pove, da doma nimajo denarja za plačilo malice. Vendar so taki primeri prej izjema kot pravilo, a bi se jim lahko zaradi ne-lagodja otrok izognili, če staršev ne bi bilo sram priznati, da ne zmorejo prevelikega finančnega bremena, ki ga zahteva preživljanje družine. Sram bi bilo lahko kvečjemu državo.

TONI GAŠPERIČ

POZORNOST - Za rojstni dan ji je Mateja prinesla šopek rož

OSTALI SO JI SPOMINI

Slastne torte tete Lojzke

Včasih je bilo pravo razkošje, če je staršem uspelo izsolati svoje otroke, da so si kruh lahko služili z lažjim delom, kot je kmečko. Marija in Franc Avsec iz Gorenje Gornice sta že spadala med takšne. A jima je vojna pokvarila načrte. Izmed sedmih so jima ostali le trije otroci: Franciška, France in Lojzka, danes edina še živeča.

Čas pred vojno je danes 85-letni Lojzki ostal v zelo lepem spomenu. "S starši smo se dobro razumeli in imeli radi." Živeli so od kmetije - v hlevu sta bili dve kravi, vol in kobilica, pa tudi nekaj zemlje so imeli. Čeprav je bilo vedno veliko dela, so se znali tudi poveseliti. "Na božični večer smo z balončki in zvočniki okrasili drevec, pod njega pa smo dali jaslice. Otroci smo se tega zmeraj tako veselili," se nasmehne Lojzka. Ker doma ni bilo veliko denarja, sladkarije niso bile na mizi prav pogosto. "Ko sta šla ata in mama na sejem, sta nam prinesla preste. Kako so bile dobre!" Ja, tako je bilo včasih. Veselili so se majhnih pozornosti. Ob nedeljah so pili kavo, na romanja so se vozili z okrašenimi vozovi in upali, da bo vedno tako. Lojzka je hodila v gospodinjsko šolo, kjer so jo šest mesecev poučevale nune, nato pa je, stara 24 let, začela delati kot kuharica v gostilni Zorko v Družinski vasi. Delo je zelo rada opravljala, čeprav je bil očetovo in mamino zdravje vedno slabše in je bilo treba doma marsikaj postoriti. Ko se je začela še vojna, je službo morala pustiti.

V vojno so odšli tudi njeni bratje, zato sta dekletki malo bolj poprijeli za delo. Franci, ki je bila šivilja, pa tudi Lojzki to ni bilo pretežko. V vas so prihajali Italijani, Nemci, partizani in domobranci. "Vseh smo se bali, a takšnih pokolov, kot so sedaj na Balkanu, takrat ni bilo," je pravi Lojzka, ki je tudi vojna ni ustrašila, da ne bi hodila k maši. "Vsi smo bili zelo verni. Pozimi smo ob večerih pogosto molili rožni venec, kar takrat ni bila nobena posebnost." Most je bil požgan, vendar jih je Nesikov Lojze ob

nedeljah s čolnom vozil na drugo stran, da so lahko šli k maši. Škoda bi bilo, če bi Lojzka zaradi vojne opustila svoj kuharski talent. "Bog ve, koliko tort sem pekla. Pogosto ponoči, ko so že vsi spali." Nekako v tem času se je poročila z Janezom Grgovičem. "Stara sem bila že 40 let. Starši so ves čas upali, da bodo gospodarji prišli domov, a se to ni zgodilo. Franci je po poroki z Jožetom Frankom ostala doma, jaz pa sem se preselila v sosednjo vas. Ni bilo lahko, ampak bil je že čas," pove Lojzka, ki je s selitvijo v Maharovec pridobila tudi pomočnico pri kuhanju, možovo sestro Micko.

Lojzka ni le pekla enostavne torte, ampak jih je tudi krasila z grozdjem, jurčki in drugimi okraski, ki jih je seveda naredila sama. Najtežje pri tem delu pa je bilo, da ni imela električne pečice, ki jo nastaviš na 200° in greš gledat televizijo. "Pekla sem v krušni peči, ki je morala biti ravno prav razgreta. En biskvit je bil pečen v pol ure, vendar nisem nikoli pekla le ene torte. Vse je šlo kot po tekočem traku," pove Grgovičeva, še vedno odlična kuharica.

Danes živi sama. Mož je umrl leta 1984, nekaj let za njim še svačinja Micka. Preden je umrla še sestra Francka, sta pogosto skupaj hodili na romanja in na spomenikih iskali imena treh bratov, ki so bili ubiti v vojni. "Tako dolgo smo upali, da so nekje, zdaj pa nič več. Želim le vedeti, kje ležijo." Ravno zdaj v Kočevskem Rogu postavljajo spomenik, vklesali pa bodo tudi imena pobitih. Lojzka je za imena treh bratov prispevala 20.000 tolarjev, svojo enomešno pokojnino.

Ker ima 85 let, ji tudi sklep na revma ne prizanaša več. Živi v hiši brez centralne kurjave, zato ji zime povzročajo kar nekaj težav. Kuha si še sama, vendar nič več tako slastnih stvari kot pred leti. "Imam najnižjo kmečko pokojnino, vendar nekako shajam z njo, ker si ne kupujem nepotrebnih reči," pravi skromna Lojzka.

MOJCA RAPUŠ

NA ROBU PREŽIVETJA

Ko ni več zdravja, vojna pa vzame dom

Ko je Franko Barukčič leta 1972 kot sedemnajstleten fant šel iz okolice bosanskega Doboja v Slovenijo s trebuhom za kruhom, ni pričakoval, da se mu bosta cedila med in mleko, upal pa je, da si bo z delom v Sloveniji morda le lahko odrezal večji kos kruha. Kmalu pa je dozorela tudi misel, da bi si z zaslužkom v Sloveniji postavil v Bosni svoj dom. Danes doma v Bosni ni več, v Sloveniji pa je, sicer kot slovenski državljan, z družino ostal podnajemnik.

Franko Barukčič je v Sloveniji najprej delal kot gradbeni delavec v Velenju, leta 1977 pa se je kot progovni delavec zaposlil pri železnici. Popravljal je železniško progo od hrvaške meje pri Rosalnicah do Rožnega Dola. Leta 1984 je v stavbi železniške postaje v Rosalnicah dobil enosobno približno 35 kvadratnih metrov veliko stanovanje. Naslednje leto je za njim prišla iz Bosne še žena Milica in se spomladi leta 1986 kot snažilka zaposlila v črnoljškem Beltu. Dve leti pozneje je na svet privekala hčerka Suzana.

S prihranki so si v vasi Dragalovci v bližini Doboja postavljali hišo. Bili so srečni, a kaj, ko jim je sreča tako hitro obrnila hrbet. Franko je namreč zbolel psihično in fizično in leta 1992 so ga pri

Slovenskih železnica, takrat starega komaj 37 let, upokojili kot invalida prve kategorije. Tudi Milica je imela smolo, kajti delala je v tovarni, ki je šla v stečaj. Tako je že šesto leto brez službe, zaveda pa se, da bi jo gotovo tudi zelo težko dobila. Zdravje ji namreč ne služi najbolje, prestala pa je že dve hudi operaciji. Da pa bi bila smola še večja, se je v Bosni razbescnela vojna. "V naši vasi, kjer so prebivali predvsem Hrvati, je bilo 420 hiš. A sedaj so Dragalovci pod srbsko oblastjo in nikakršnih možnosti ni, da bi šli lahko živeti v hišo, ki smo jo postavljali skoraj dvajset let. Je namreč povsem opustošena, poleg tega pa so se v vasi naselili drugi ljudje. Ko bi za hišo dobil vsaj odškodnino!" tarna Franko ter pristavi, da v Sloveniji ni slabo. Povsem drugače pa bi bilo, če bi imel kaj svojega, četudi v Bosni.

"Tako pa smo podnajemniki v stavbi na železniški postaji, v kateri sta sicer še pisarna in čakalnica, a sta zaprti. Mednarodni vlaki na postaji, ki je zadnja slovenska pred hrvaško mejo, namreč že leta ne ustavljajo več. Le dvakrat na dan ustavi vlaka, ki odpeljeta ali pripeljeta šolarje in delavce, potem pa se vrnejo proti Metliki," pripovedujeta Barukčičeva. Če-

prav ni več nekdanjega običajnega vrveža, pa Barukčičeva bolj kot samota moti nekaj drugega: propadajoča stavba. Po Frankovih zagotovilih v petnajstih letih, odkar živijo v hiši, lastnik z izjemo strehe ni vlagal v vzdrževanje hiše. Popraviti pa bi bilo potrebno marsikaj. "Predlagali smo, da bi sami zamenjali povsem dotrajana okna in vrata v stanovanju, da pa bi nas za nekaj časa oprostili plačevanja najemnine. Pa smo dobili odgovor, da smo lahko deležni oprostitve le za zamenjavo dveh oken. A kaj, ko bi bilo popravila potrebno še marsikaj drugega. Prepovedno bi bilo tudi primerno ogrevanje, saj imamo sedaj le v kuhinji štedilnik na drva. Toda sami si v stanovanju, ki sploh ni naše, in s skromnimi dohodki, ki jim imamo, večjih posegov niti ne moremo privoščiti," pravijo stanovalci na rosalniški železniški postaji.

Franko namreč z varstvenim dodatkom vred dobi 44 tisočakov pokojnine na mesec. Milica, ki je bila še lani deležna 2.000 tolarjev socialne pomoči, letos prejema po osem tisočakov na mesec, Suzana pa dobi 15.000 tolarjev otroškega dodatka. Skupaj torej 67 tisočakov. "Vsak mesec plačamo Slo-

venskim železnicam po devet tisočakov najemnine ter dodatno 5.000 tolarjev na leto za najeti vrt. Seveda ob tem vzdržujemo in urejamo okolico železniške postaje. Poleg tega je potrebno poravnati še položnice ter seveda preživeti skozi mesec. Ne razumem pa, kako to, da smo dobili tudi položnico za plačilo nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča. Nisem prepričan, da smo ga dolžni plačati, saj nismo ne lastniki zemlje ne stavbe," pravi Franko ter pokaže opomin za plačilo omenjenega prispevka. Čeprav je že iskal pojasnila, mu nihče ni vedel natančno povedati, ali mora položnico plačati ali ne.

In kako lahko z denarjem, ki jim še ostane, ko plačajo položnice, preživijo tričlanska družina? "Težko," odgovarjajo. Nekaj si sicer pridelajo tudi na vrtu, a letos kaže, da bo bolj slaba letina. "Navadili smo se pač na skromnost in na to, da moramo paziti na vsak tolar. Hudo pa mi je predvsem zaradi Suzane, ki je sicer skromna deklica. Čeprav bi ji radi, ji ne moremo nuditi marsičesa, kar lahko drugi starši privoščijo svojim otrokom," potarna Milica.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

BARUKČIČEVI - Mama Milica, Suzana in oče Franko pred svojim domovanjem na železniški postaji v Rosalnicah. (Foto: M. B.-J.)

145 LET KNJIGE JANEZA ZALOKARJA

Začetnik "umnega" kmetovanja

"Umno" kmetijstvo je prvi zapisal Janez Bleiweis v NOVICAH, Janez Zalokar pa je bil njegov sodelavec in pisec številnih prispevkov v prvi slovenski časnik. Na Bleiweisovo pobudo je Zalokar napisal, Kranjska kmetijska družba pa izdala prvi popolni nauk o Umnem kmetovanju in gospodarstvu (1854) na kmetijah, ki so nastajale po zemljiški odvezi leta 1848. V tej knjigi je Zalokar zbral vse, kar je bilo znanega in pomembnega za pouk in rabo o obdelovanju zemlje, o gnojenju, setvi in žetvi, tudi o živinoreji, sadjarstvu, vinogradništvu, vinarstvu in gozdarstvu.

Svoj nauk je predstavil tudi v količinskih in vrednostnih enotah, ki naj bi služile za oceno gospodarnosti posameznih ukrepov in vlaganja dela in sredstev, kot so seme in gnojila. To je bila pred sto in več leti zelo uporabna in brana knjiga, tudi kot priročnik za odločanje v lastnem zasebnem pridelovanju; služila je tudi kot učna knjiga na ljudskih in strokovnih šolah, na učiteljski in bogoslovju.

Janez Zalokar se je rodil v vasi Vinica pri Šmarjeti na Dolenjskem 28. junija 1792 kmetu Janezu in Mariji, roj. Tršinar. Gimnazijo in licej je obiskoval v Ljubljani od leta 1803 do 1810, nato bogoslovje od leta 1810 do 1815. Po posvetitvi je bil dve leti kaplan v Metliki, potem pa se je izpopolnjeval pri avguštincih na Dunaju.

Služil je kot duhovni vodja v semenišču v Ljubljani (1818-1828), kot župnik v Trzinu (1828-1835) ter kot župnik v Škocjanu na Dolenjskem do leta 1853. Na obeh župnijah se je pečal predvsem s kmetijstvom. Ustanovil je Kmetijsko podružnico v Škocjanu, bil pa je tudi član glavnega odbora Kranjske kmetijske družbe v Ljubljani, ki ga je spodbujala za umno kmetijstvo, preskušanje novih sort kmetijskih rastlin ter učinkovitost organskih in rudniških gnojil. Poznal je Hlubekovo organsko in Liebigovo mineralno teorijo o prehrani rastlin, vendar se ni enostransko opredelil; nasprotno, nepristransko je obravnaval hranila rastlinskega in živalskega izvora in ju po svoje poimenoval, na primer: zmešanec je kompost, govejek je gnoj goved, človeček je človeško blato z urinom in scalino.

Zalokar je v svojih pogledih blizu nekaterim predhodnikom, zlasti se sklicuje na Franca Pirca in Matijo Vertovca ter na mnoge "bukve nemških in drugih kmetovavcev" ter na dosežke lastnega 26-letnega kmetovanja v Trzinu in v Škocjanu. Ob svojem delu je kot naravoslovec proučeval prirodne danosti, zemljo in rudnine ter ukrepe za vzdrževanje in povečanje rodovitnosti z obdelavo in gnojenjem ter raznimi spremembami, kot so melioracije, osuševanje in namakanje, regulacije poto-

kov zaradi preprečevanja poplavl reke Radulje in pritokov. Svoja razmišljanja in trditve sklene s še danes veljavnim geslom:

"Ker ni mogoče zemlje raztegniti,

Gré, z gnojem le pridelke si množiti."

Po upokojitvi leta 1853, se je Zalokar preselil v Ljubljano; živel je v svoji hiši na Poljanah.

V Novicah je v času od 1853 do 1856 objavil več člankov o vinogradništvu in vrtinarstvu, vse na podlagi lastnih izkušenj. V zborniku Slovenska koleda je leta 1859 objavil Dnevni red dobrega gospodarja, po Hartingerjevih Landwirtschaftliche Tafelen je prevedel in priredil 16 posebno informativnih Kmetijskih tabel (1869).

Zalokar se je vse življenje zavzelo, zlasti pa zadnjih 20 let življenja ukvarjal s slovenskim beseidiščem. Med ljudstvom v krajih, kjer je služboval, je nabiral krajevne izraze in pojme ter začel sestavljati slovar; gradivo je obsegalo 14.000 gesel, ki jih je uredil po leksikografskih načelih, tvori pa kot del ograja Pleteršnikovega slovensko-nemškega slovarju. Zalokar se je rad ukvarjal z botanično in zoološko terminologijo ter sadjarsko momentklaturjo. Leta 1870 je Slovenski matici ponudil imenik živali, zeli in rudov, vendar do objave ni prišlo.

Dr. FRANCE ADAMIČ

Na Trdinovih zapiskih

• **Opeharjen, a kar molči** - Grajskim babam liže Dolenec leno tace brez sramovanja. Če Vaša gnada opehari kmeta, molči t.j. obrekuje kar se da, toda tožiti si ne upa. Gospod naredi račun in kmet priklama, naj bo že pravičen ali ne. Dostikrat kmet še nič ne pazi ne, da ga je še lagleje ukaniiti. Za srečnega šteje se družinče, če more priti služiti v kak grad, če ravno je mnogokrat tu hrana veliko slabše od kmečke.

• **Prilizovanje gospodi** - Podložnost je nehala, ne pa migljanje z repom. Gnjusno je tudi videti, da potrja Dolenec brez iznimke vse kar bo govoril ali čenčal kak škric. Smehljaj se ho njegovim čenčam še takrat, ko bo psoval boga in vero. Posebno če je kak gospod bogat ne ve Dolenec kako bi prikimoval, stregel, uklanjal in poklanjal se in hvalil in častil in molil, da bi se kaj priliznil ali saj gospodovo všečnost si pridobil.

• **Hinavska prilizjenost** - Dolenjska prilizavost ni resnična, ampak hinavska. Za hrbitom ne bo vedel Dolenec dovolj opravljati in lagati se zoper gospodo - če ji more kaj skrivaj ukrasti, ga vesti ne bo pekla nič, kak kos grajske zemlje odorati, prestaviti mejnike etc. nima za noben težek greh, včasih se še baha, da se tega ne bo nikoli spovedoval. Svojo pravo misel pokaže gospodu kmet kedar je pijan, takrat ne more nehati s primki in zabavljanjem, če mu gospod tudi nič krivega ni ne storil ne rekel.

• **Ni hotel ovajati** - Profesorji zapodili so dijaka za to iz šole, ker ni hotel denucirati součencev ki so z njim pili v krčmi!

MODNI KOTIČEK

Zapeljiv pogled

Ali veste, kako zapeljivo so gledale Marlene Dietrich, Greta Garbo, Liz Taylor...? Skrivnost njihovega zapeljivega pogleda je bila v dolgih trepalnicah, na debelo namažanih s tušem. Toda v današnjih časih takšno ličenje ni več v modi. Prav začudeno bi vas gledali, če bi naokrog hodili z zlepljenimi trepalnicami. Zapeljiv pogled boste dosegli z drugačnim ličenjem.

In kaj potrebujemo za lepo naličene trepalnice? Kakovostno maskaro. Vseeno je, ali se odločite za takšno s krtačko (z njo boste ustvarili globok pogled) ali pa za njeno daljšo različico (z dolgo krtačko boste trepalnice razmaknili in jih tako optično podaljšali). Preden nanesemo maskaro, trepalnice z mokrim prstom nekoliko ovlažimo. Tako se bodo manj lepile.

In kako pravilno nanesemo maskaro na trepalnice? Nanašati jo začnemo vedno na začetku trepalnic, nato počasi vlečemo navzgor pa spet navzdol. Počakamo nekaj časa, da se trepalnice dobro posušijo, nato postopek ponovimo. Že suhe trepalnice lahko poudarimo še tako, da jih nežno pogladimo s posebno krtačko za trepalnice.

Pa veliko zapeljanih in vročih dni!

JERCA LEGAN

VČAST ROJAKU - V maju so na Klemenovi domačiji na Vinici pri Šmarjeti odkrili spominsko ploščo rojaku Janezu Zalokarju. (Foto: J. Dornič)

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridržuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 12.VIII.

SLOVENIJA 1

7.40 - 1.15 Teletekst
8.00 Vremenska panorama
9.00 Srebrnogrivi konjič, risanka
9.20 V školjki
9.50 V telovadnici, nadalj.
11.05 Tedenski izbor
Privlačnost živali
11.55 Obiskali smo, franc. dok. serija, 3/12
12.25 Po sledeh ritma, serija, 6/6
13.00 Poročila
14.10 Tedenski izbor
Intervju
15.00 Delo na črno z žurnalisto Vesno
16.00 Nenadoma Susan, naniz.
17.00 Ensta šola
17.35 Ročne ustvarjalnosti
18.00 Obzornik
18.10 Spoznavajmo, amer. serija, 7/8
19.00 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.05 Tednik
21.00 Leteči cirkus Montyja Pythona, angleška hum. serija
21.30 Turistična oddaja
22.00 Odmevi, kultura, šport
22.40 Pisave
23.10 Brane Rončel izza odra

SLOVENIJA 2

9.00 Vremenska panorama - 10.05 Tedenski izbor: Videoring; 10.30 Wildbach, nem. naniz., 11/13; 11.20 Na robu, serija - 11.45 Filmski triki - 12.10 Moll Flanders, angl. nadalj., 4/4; 13.00 Svet poroča - 16.00 Tabaluga, ris. naniz. - 16.25 Ob-ljuba, amer. film - 18.05 Dr. Quinnova, amer. naniz. - 19.00 Kolo sreče - 19.30 Videoring - 20.00 Na robu, kanad. šport. serija, 2/22 - 20.25 Film-ski triki - 21.00 Poklon Elvisu Presleyu - 21.40 Kdo je na vrsti - 22.00 Poseben pogled, film - 23.30 Črni sneg, nadalj., 1/12 - 0.20 Nogomet

KANAL A

7.30 Risanka - 8.00 Mork in Mindy, naniz. - 8.30 Bradyjevi, hum. naniz. - 9.00 Oče Dowling, naniz. - 10.00 Kraljica src, ponov. - 11.00 Nemogoče, nadalj. - 12.00 Odklop - 13.30 Oprah show - 14.30 Družinske zadeve, naniz. - 15.00 Življenje v mestu, naniz. - 16.00 Oprah show - 17.00 Kralji-ca src, nadalj. - 18.00 Korak za korakom, naniz. - 18.30 Ne mi težiti, naniz. - 19.00 Sam svoj mojster, naniz. - 19.30 Zmenkarje - 20.00 Film po izbi-ri gledalcev - 22.15 Paris Trout, film - 0.00 Petek trinajstega, naniz. - 1.00 Nemogoče, naniz.

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.30 Risanka - 18.15 Iz produkcije LTV - 19.00 Novice - 19.15 Teden-ski kulturni pregled - 19.30 24 ur - 20.00 Kon-taktna oddaja - 20.40 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.15 Tedenski kulturni pregled - 21.25 Litijski mozaik - 21.45 Ta študentska, 6. oddaja

HTV 1

8.10 Tv spored - 8.30 Dobro jutro, Hrvaška - 10.30 Poročila - 10.40 Kraljestvo divjine - 11.30 Mladostniške izpovedi - 12.00 Poročila - 12.35 Ohala sončnega zahoda (serija) - 13.25 Prevare (serija) - 14.15 Veliki skladatelji - 15.15 Turistični magazin - 16.15 Prof. Poopsnagle (serija) - 17.10 Poročila - 17.25 Bramwell (serija) - 18.15 Doku-mentarna oddaja - 18.50 Kolo sreče - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Kviz - 20.45 Dok. film - 21.00 Festival hrvaškega filma - 23.20 Opazovalnica - 23.45 Barok (špan. film)

HTV 2

15.10 TV koledar - 15.25 Vrnitev rožnatega Panterja (amer. film) - 17.15 Čudežne ameriške pokrajine - 18.05 Hugo, tv igrica - 18.35 Prijatelji (hum. serija) - 19.00 Hrvaška danes - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Kviz - 20.25 Mi-sija: zvezde (serija) - 21.15 Popolna tujca (se-rija) - 21.45 Dosjeji X (serija) - 22.30 Obalna straža (serija)

PETEK, 13.VIII.

SLOVENIJA 1

7.40 - 0.50 Teletekst
8.00 Vremenska panorama
9.00 Srebrnogrivi konjič, risanka
9.20 Tedenski izbor
Ročne ustvarjalnosti
9.40 V telovadnici, nadalj.
10.00 Oddaja za otroke
11.05 Gugalnica, škot. drama, 2/3
12.05 Spoznavajmo..., dok. serija, 7/8
13.00 Poročila
14.40 Po domače
15.30 Mladinski fffestival
16.00 Pisave
16.30 Mostovi
17.00 Rdeči grafit
18.00 Obzornik
18.10 Raziskovalec, dok. serija, 9/13
19.00 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.00 Zrcalo tedna
20.15 Petka
21.30 Caroline v velemestu, amer. naniz., 5/25
22.00 Odmevi, kultura, šport
22.50 Polnočni klub

SLOVENIJA 2

9.00 Vremenska panorama - 10.05 Tedenski iz-bor: Videoring; 10.30 Dr. Quinnova, amer. naniz.; 11.15 Lestvica, kan. film; 12.40 Slovenska polka in valček; 14.10 Poklon Elvisu Presleyu; 14.50 Kdo je na vrsti; 15.15 Zasedovalci, film - 17.00

Življenje s televizijo, serija, 1/3 - 18.05 Popolna tujca, naniz. - 18.30 Simpsonovi - 19.00 Kolo sreče - 19.30 Videoring - 20.05 Pustolovščina Okava-go, serija - 21.00 Nenette Et Boni, franc. film - 22.450 Red in zakonitost, amer. naniz., 10/22 - 23.35 Mož v senci, nadalj., 1/5

KANAL A

7.30 Risanka - 8.00 Mork in Mindy, naniz. - 8.30 Bradyjevi, hum. naniz. - 9.00 Oče Dowling, naniz. - 10.00 Kraljica src, ponov. - 11.00 Nemogoče, nadalj. - 12.00 Atlantis - 13.30 Oprah show, ponov. - 14.30 Družinske zadeve, naniz. - 15.00 Življenje v mestu, naniz. - 16.00 Oprah show - 16.50 Bravo, Maestro - 17.00 Kraljica src, nadalj. - 18.00 Korak za korakom, naniz. - 18.30 Ne mi težiti, naniz. - 19.00 Sam svoj mojster, naniz. - 19.30 Skrita kamera - 20.00 Osem je dovolj, film, 2. del - 21.45 Kvantni skok, naniz. - 22.40 Air-wolf, naniz. - 23.40 Petek trinajstega, naniz. - 0.40 Nemogoče, naniz. - 1.30 Dannyjeve zvezde

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Videotop - 17.50 Adrenalin za vsak dan - 18.20 Kmetijski razgle-di - 18.40 Kulturni pregled - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Videoboom 40 - 21.00 Novice - 21.15 Rezerviran čas - 21.30 Inline hockey, 5. oddaja

HTV 1

8.10 Tv spored - 8.25 Poročila - 8.30 Dobro jutro - 10.40 Kraljestvo divjine - 11.30 Mladostniške izpovedi - 12.00 Poročila - 12.35 Ohala sonč-nega zahoda (serija) - 13.25 Prevare (serija) - 14.15 Veliki skladatelji - 15.15 Živa resnica - 16.15 Ferris Bueller (serija) - 17.10 Poročila - 17.25 Bramwell (serija) - 18.15 Brankove težave (serija) - 18.50 Kolo sreče - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Mejaši (drama) - 21.20 Foxov filmski večer - 23.00 Opazovalnica - 0.10 Nočna straža: Roseanne show (serija); J.A.G. (serija); Sedmi element; Rdeča črta (amer. film)

HTV 2

15.10 Tv spored - 15.25 Beli psi (amer. film) - 17.00 Svet odkritij - 18.05 Hugo, tv igra - 18.35 Prijatelji (serija) - 19.00 Hrvaška danes - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Kviz - 20.30 Za-kon v L.A. (serija) - 21.20 Festival Split

SOBOTA, 14.VIII.

SLOVENIJA 1

7.05 - 2.30 Teletekst
8.00 Zgodbe iz školjke
8.30 Podko cof, ris. naniz.
8.50 Pod klobukom
9.40 Poslednji dinovazer, 6/27
10.05 Kar je vedela Maisie, franc. film
11.40 Caroline v velemestu, amer. naniz.
12.05 Tednik
13.00 Poročila
13.30 Tedenski izbor
Turistična oddaja
13.45 Prislunhimo tišini
14.15 Petka
15.30 Ameriški film
17.00 Pomp
18.00 Obzornik
18.10 Na vrtu
18.35 Ozare
18.40 Past za turiste, angl. dok. serija, 3/6
19.10 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
19.55 Utrip
20.15 Igre brez meja
22.05 Obiskali smo..., franc. dok. serija
23.45 Poročila, šport
23.15 Življenje z Rogerjem, amer. naniz., 19/20
23.45 Melisa, nadalj., 1/6
0.35 Ko se zmrači, srček moj, angl. film

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 8.45 Tedenski izbor: Videoring; 9.10 Noro zaljubljena, 1/18; 9.35 Učitelj, franc. nadalj., 7/18; 10.20 Igre brez meja; 12.00 Davov svet, amer. naniz.; 12.25 Obljublje-na dežela, naniz., 1/26 - 13.35 Euronews - 19.30 Videoring - 20.00 Noro zaljubljena, amer. naniz. - 20.25 To Catch a Thief, amer. film - 22.15 So-botna noč - 0.15 Sla, amer. naniz., 4/22

KANAL A

8.00 Risanka - 10.00 Družinske zadeve, naniz. - 10.30 Nora hiša, naniz. - 11.00 Charles je glavni - 11.30 Brooklynski most, naniz. - 12.00 Zmenka-rije - 12.30 Bravo, Maestro - 13.00 Pot v raj, naniz. - 14.00 Z robotom na potep, film - 16.00 Rimske počitnice, film - 18.00 Odklop - 19.00 Lovca, naniz. - 20.00 Zmenkarje - 20.30 Resnični svet, naniz. - 21.00 Mreža, naniz. - 22.00 Skušnjava zla, film - 23.30 Strela, naniz. - 0.30 Atlantis

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 16.50 Videoboom 40 - 17.45 Kako biti zdrav in zmagovati - 18.20 Inline hoc-keey, 5. oddaja - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Iz produkcije LTV - 20.30 Za uho in oko - 20.45 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.15 Od sobote do sobote - 21.30 Videotop

HTV 1

8.40 Tv spored - 8.55 Poročila - 9.00 Potovanje dr. Dolittlea (risanka) - 10.25 Koncert - 12.00 Poročila - 12.20 Hrvaška spominska knjiga - 12.35 Ekshaja (serija) - 13.20 Roseanne show - 14.25 San Antonio (amer. film) - 16.30 Infor-macijski mozaik - 19.10 V začetku je bila Beseda - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Mejaši (serija) - 21.15 Mesec dni na jezeru (film) - 23.00 Opazovalnica - 23.55 Nočna straža

HTV 2

13.00 Tv koledar - 13.55 Črno-belo v barvi - 15.25 J.A.G. (serija) - 16.10 Sodobnik: Radoslav Katičič - 17.10 Glasbena oddaja - 17.40 Noro poslanstvo 3 (film) - 19.05 Risanka - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.10 Terra X (dok. serija) - 21.00 Festival Split - 23.05 Svet zabave - 23.35 Pearl (hum. serija)

NEDELJA, 15.VIII.

SLOVENIJA 1

7.05 - 1.30 Teletekst
8.00 Živžav
Risanke
Telerime
Super babica
Ozare
9.55 Nedeljska maša
11.15 Podvodni raziskovalec, dok. serija
12.00 Ljudje in zemlja
13.00 Poročila
13.20 4 x 4
13.50 Tedenski izbor
Igre brez meja
15.30 Leteči cirkus Montyja Pythona
16.00 Glasbeni utrinki
16.30 Ljudje poleg nas
17.00 Po domače
18.00 Obzornik
18.10 Alpe-Donava-Jadran
19.10 Risanka
19.20 Zrebanje lota
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.00 TV Paper
21.00 Nenadoma Susan, amer. naniz.
21.35 Očetje in sinovi
22.30 Poročila, šport
22.45 Balet SNG Maribor

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 9.00 Videoring - 9.30 Emily z mesečeve domačije, kan. naniz., 8/13 - 10.15 Davov svet, naniz. - 10.40 Murphy Brown, amer. naniz. - 11.05 Zvezde Hollywo-oda - 11.35 Svet poroča - 12.05 Pripravljeni - 12.35 Euronews - 18.00 Tennis - 18.30 Košarka - 19.30 Videoring - 20.00 Van Gogh, nizoz. na-dalj., 1/4 - 20.55 Ledeni možje, dok. oddaja, 1/3 - 21.50 Šport v nedeljo - 22.35 Nenette et Boni, franc. film

KANAL A

8.30 Risanka - 10.00 Družinske zadeve - 10.30 Nora hiša, naniz. - 11.00 Charles je glavni - 11.30 Brooklynski most, hum. naniz. - 12.00 Prijate-lja v krilu, naniz. - 12.30 Stilski izziv - 13.00 Pot v raj, naniz. - 14.00 Cesarjeva nova oblčila, film - 15.50 Kiki: Pravdarji, hum. naniz.; Razprtje, naniz.; Atlantis; Ferris Bueller, hum. naniz. - 19.00 Kung fu, naniz. - 20.00 Ameriška ninja 1, film - 21.45 Stilski izziv - 22.15 Pečat preteklo-sti, film - 0.30 Neizgodni oddelek, naniz.

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Posnetek dogodka - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Kako biti zdrav in zmagovati - 20.30 Za uho in oko - 20.45 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.15 Od sobote do sobote - 21.30 Kmetijski razgledi

PONEDELJEK, 16.VIII.

SLOVENIJA 1

7.40 - 1.10 Teletekst
8.00 Vremenska panorama
9.00 Risanka
9.25 V telovadnici
10.20 Tedenski izbor
Raziskovalec, dok. serija, 9/13
11.10 Na vrtu
11.35 Past za turiste, angl. serija, 3/6
12.00 Alpe-Donava-Jadran
12.30 Utrip
12.45 Zrcalo tedna
13.00 Poročila
13.15 Kar je vedela Maisie, franc. film
14.50 Tedenski izbor
4 x 4
15.20 Polnočni klub
16.30 Dober dan, Koroška
17.00 Radovedni Taček
17.15 Super stara mama, angl. naniz.
18.00 Obzornik
18.10 Človeško telo, dok. serija, 6/8
19.00 Zrebanje 3 x 3 plus 6
19.10 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.05 Gozdarska hiša Falkenau, nem. naniz., 11/26
21.00 Gore in ljudje
22.00 Odmevi, kultura, šport
22.49 Umor na podeželju, angl. film

NAGRADE V NOVO MESTO, BRUSNICE IN SEMIČ

Žreb je izmed reševalcev 30. nagradne križanke izbral **Dejana Kiklja iz Novega mesta, Nežko Henigman iz Brusnic** in **Jonasa Jakša iz Semiča**. Kiklja je pripad-la denarna nagrada, Henigmanova in Jakša pa bosta za nagrado prejela knjigo. Nagrajencem čestitamo.

Rešite današnjo križanko in jo pošljite najkasneje do 23. avgusta na naslov: **Dolenjski list, Glavni trg 24, p.p. 212, 8001 Novo mesto**, s pripisom "križanka 32". Ovojnico brez poštne znamke lahko od-date v nabiralnik pri vходу v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 30. KRIŽANKE

Pravilna rešitev 30. nagradne križanke se brano, v vodoravnih vrsticah, glasi: **STEARAT, LARNAKA, OTIATER, AGASSI, PART, NAL, KOKON, ISERE, IDOL, IKT, EV, ROLO, ZAROTA, ELEGIK, URIN, TIRENA, GENT, ANATAZ, ALOA.**

SLOVENIJA 2

9.00 Vremenska panorama - 10.00 Tedenski izbor: Sobotna noč; 12.00 Popolna tujca, naniz.; 12.25 Simpsonovi; 12.55 Pustolovščina Okavango, dok. serija; 13.45 Ledeni možje, angl. dok. serija - 15.05 Euronews - 16.10 Mlada in nedolžna, angl. film - 17.30 Pripravljeni - 18.05 Snežna reka, naniz., 6/26 - 19.00 Dekle, angl. nadalj., 1/3 - 20.00 Miklavževa delavnica, angl. dok. odaja - 21.00 Gola pištola, amer. film - 22.52 Noč z Dickom, naniz. - 22.50 Brane Rončel izza odra

KANAL A

7.30 Risanka - 8.00 Mork in Mindy, naniz. - 8.30 Bradyjevi, naniz. - 9.00 Oče Dowling - 10.00 Kraljica src, nadalj. - 11.00 Nemogoče, naniz. - 12.00 Dannyjeve zvezde - 13.30 Oprah show - 14.30 Družinske zadeve, naniz. - 15.00 Življenje v mestu, nadalj. - 16.00 Oprah show - 17.00 Kraljica src, nadalj. - 18.00 Korak za korakom, naniz. - 18.30 Ne mi težiti, naniz. - 19.00 Ned in Stacey, naniz. - 19.30 Skrita kamera - 20.00 Prezgodaj rojen, film - 21.40 Kupid, nadalj. - 22.30 Petek trinajstega, naniz. - 23.30 Nemogoče, naniz. - 0.30 Dannyjeve zvezde

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Posnetek prireditve - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Klasika avto-mobilizma - 20.25 Šport - 20.45 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.20 Image, oddaja o modi

TOREK, 17.VIII.

SLOVENIJA 1

7.40 - 0.50 Teletekst
8.00 Vremenska panorama
9.00 Tedenski izbor
Risanka
9.25 Radovedni Taček
9.40 Waynove dogodivščine, naniz., 11/26
10.20 Človeško telo, dok. serija, 6/8
11.10 Glasbeni utrinki
11.40 Ljudje poleg nas
12.10 Gozdarska hiša Falkenau, naniz., 11/26
13.00 Poročila
13.15 Vremenska panorama
14.00 Tedenski izbor
Gore in ljudje
14.40 Umori na podeželju, angl. film
16.30 Med valovi
17.00 V znamenju dvojčkov, lut. naniz., 7/13
17.20 Azil, norv. nadalj., 7/14
18.00 Obzornik
18.10 Frostovo stoletje, amer. dok. serija, 9/13
19.00 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.05 Straussovi, amer. nadalj., 2/8
21.00 TV konferenca
22.00 Odmevi, šport
22.40 Gugalnica, škot. drama, 3/3
23.30 Paleta, franc. naniz., 5/7

SLOVENIJA 2

9.00 Vremenska panorama - 10.05 Tedenski iz-bor: Videoring; 10.30 Snežna reka, naniz.; 11.20 Miklavževa delavnica, angl. dok. serija - 12.15 Gola pištola, amer. film - 13.40 Dekle, angl. nadalj., 1/3 - 14.30 Euronews - 16.30 Otrk drugih staršev, film - 18.05 Saint Tropez, nadalj., 20/26 - 19.00 Lingo - 19.30 Videoring - 20.00 Lent '99 - 21.00 Koma, amer. dok. oddaja - 22.00 Divji Bill, amer. film - 23.30 Svet poroča - 0.00 Murphy Brown, naniz.

KANAL A

7.30 Risanka - 8.00 Mork in Mindy, naniz. - 8.30 Bradyjevi, naniz. - 9.00 Oče Dowling, naniz. - 10.00 Kraljica src, nadalj. - 11.00 Nemogoče, naniz. - 12.00 Atlantis - 13.30 Oprah show - 14.30 Družinske zadeve, naniz. - 15.00 Življen-je v mestu, nadalj. - 16.00 Oprah show - 17.00

Kraljica src, nadalj. - 18.00 Korak za korakom - 18.30 Ne mi težiti, naniz. - 19.00 Ned in Stacey, naniz. - 19.30 Zmenkarje - 20.00 Odklop - 21.00 Panika na nebu, film - 22.40 Petek trinaj-stega, naniz. - 23.40 Nemogoče, naniz.

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Risanka - 18.15 Šport - 18.30 Za uho in oko - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Fatalna najstnica, amer. film - 21.30 Novice - 21.45 Potujte z nami: Mehika, 1. del

SREDA, 18.VIII.

SLOVENIJA 1

7.40 - 0.30 Teletekst
8.00 Vremenska panorama
9.00 Tedenski izbor
Risanka
9.30 V znamenju dvojčkov, lut. naniz., 7/13
9.45 Azil, norv. nadalj., 7/14
10.20 Frostovo stoletje, serija, 9/13
11.10 TV konferenca
12.05 Straussovi, amer. nadalj., 2/8
13.00 Poročila
14.00 Tedenski izbor
Ljudje in zemlja
15.30 Paleta, franc. naniz. 5/7
16.00 Pomp
17.00 Pod klobukom
18.00 Obzornik
18.10 Veselje pujskov, angl. oddaja
19.05 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.05 Sedmi pečat, film
22.00 Odmevi, kultura, šport
22.45 Polka jim pomeni vse, kan. glas. oddaja

SLOVENIJA 2

9.00 Vremenska panorama - 10.05 Tedenski iz-bor: Videoring; 10.30 Saint Tropez, franc. na-dalj., 20/26; 11.20 Koma, amer. dok. oddaja; 12.10 Lent '99 - 13.20 Euronews - 16.25 Kis-singer in Nixon, amer. film - 18.05 Wildbach, naniz. - 19.00 Poročila, kan. naniz., 7/13 - 19.20 Videoring - 19.50 Nogomet - Slovenija: Albani-ja 21.50 Buffalo Bill in Indijanci, amer. film

KANAL A

7.30 Risanka - 8.00 Mork in Mindy - 8.30 Bradyjevi, naniz. - 9.00 Oče Dowling, naniz. - 10.00 Kraljica src, nadalj. - 11.00 Nemogoče, naniz. - 12.00 Dannyjeve zvezde - 13.30 Oprah show - 14.30 Družinske zadeve, naniz. - 15.00 Življenje v mestu, nadalj. - 16.00 Oprah show - 17.00 Kraljica src, nadalj. - 18.00 Korak za ko-rakom - 18.30 Ne mi težiti, naniz. - 19.00 Ned in Stacey, naniz. - 19.30 Skrita kamera - 20.00 Navij do konca, film - 21.50 Sever in jug, nadalj. - 22.45 Petek trinajstega, naniz. - 23.45 Nemo-goče, naniz. - 0.40 Danyjeve zvezde

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Fatalna najstnica, ponov. film - 18.25 Za uho in oko - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Potujte z nami: Mehika, 1. del - 20.35 Ta je študentska - 21.00 Novice - 21.15 Rezerviran čas - 21.45 Adrenalin za vsak dan

NOTRANJSKI RADIO SPRAŠUJE IN NAGRAJUJE

LOGATEC - Za pravilen odgo-vor na vprašanje, ali v trgovini Stop 300 tolarjev shop prodajajo tudi živila, bo nekdo dobil pet izdelkov. Tehnica ali tekstilno blago? Po kaj od omenjenega se boste odpravili v trgovino Modiana? In nagrada za pravilen odgovor: lonček in pes-marica. Odgovore pošljite do so-bote, 14.8.1999, na naslov NTR Logatec, p.p. 99, 1370 Logatec, za oddajo "99 minut za obešanje, 81 minut za grde, umazane, zle". Nazadnje sta bila za nagrade iz-zrebanata Patricija Mavec iz Kranja in Primož Strle iz Ljubljane.

NAGRADNA KRIŽANKA 32

				DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	TANEK LED	DEL VRED- NOSTNEGA PAPIRJA, KI OBSEGA KUPONE	MESTO IN UPRAVNO SREDIŠČE V ŠPANJI	PREDSTOJNIK FAKULTETE	GR. MIT. KADIHOVA HČI (PO SMRTI NIMFA LEUKOTEJA)	IME PEVCA PLESTE- NJIKA
				FAZA V RAZVOJU						
				MESTO V BLUŽINI JADRAN, MORJA V SEV. ITALIJ						
				HRIBOVJE V BEČUJI (GRČIJA)						
				ETIOPSKI KNEZ						
AVTOR: JOŽE UDIR	KAR KOGA OPOZORI, DA LAHKO NASTOPI KAJ NEPRI- JETNEGA	PRESLIČNO DREVO IZ KARBONA	DEL GOVE- JEGA HRBTA DAVNA DEŽELA NA BL. VZHODU	V					SEDIMENTI	DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST
LESTVICA					MILIARDNI DEL ENOTE SVETOPR- SEMSKI JAKOBČOV DVOJČEK					GOROVJE V BURMI
ITAL. MESTO OB JEZERU MAGGIORE						VRSTA PAPIGE	DOBA STAREGA VEKA	KEM. SIMBOL ZA BARJ VRSTA IGRE Z ŽOGO		
ETIOPSKA DENARNA ENOTA					GLAV. ODR- SKA ZAVESA TROP. GRM, VSEBUJE KOKAIN					
VRSTA RAČUNAL- NIŠKEGA SPOMINA				ŽIVLJENJSKA POT SLOVANSKI MIT. DUH UMRLEGA						
PRVI SKLON										
LUJ						RAZVALINA				
TRAVA DRUGE KOŠNJE						IME HRVAŠKEGA PEVCA DEDIČA				

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

Peter Blatnik
Hrastulje 48, Škocjan
tel.: 068/770-013
mobitel: 0609/651-554
delovni čas: NONSTOP

Nudimo vam kompletne storitve, opravljamo pa tudi prevoze iz tujine in v tujino ter uredimo vse potrebne papirje.
Prevzamemo celoletno oskrbo pokopališča.

Najstarejša gospa v Kotu pri Semiču

92-letna Jožefa Bukovec oz. Pepca, kot jo kličejo ljudje, si kljub letom sama skuha kosilo, vsak drugi dan pa pomete hišo

KOT PRI SEMIČU - Gospo Pepco sem zmotila pri pometanju sobe, vendar ni bila jezna, saj ima rada ljudi, in kot sama pravi, se z njimi ne krega. Kljub letom živi sama v stari hiši, ob kateri si je sin postavil novo.

Rodila se je v revni družini - bila je tretji od devetih otrok - in le ona je še živa. 1926. leta se je poročila in je že več kot 20 let vdova. Mož Rudolf je v Ljubljani popravljaval harmonike. Vsako soboto se je pripeljal domov, Pepca pa je

cele dneve delala na njivi in skrbelo za tri sinove in dve hčerki. Najstarejša hči je pri 27 letih padla in se ubila, zato je Pepca vzgajala njena otroka, dokler se ni njun oče znova oženil. Še danes, ko ji vnuka pišeta iz Kopra, ne napišeta stara mama, ampak kar mama, je ponosno povedala.

Marca letos se je vrnila domov v Kot iz Doma starejših občanov v Črnomlju, kjer je bila več kot leto zaradi zloma noge. V dom je morala, kajti sin ni mogel najti nikogar, ki bi skrbel zanjo, sam pa je v službi. V domu je bila srečna, saj so bile sestre prijazne, prav tako pa je imela tudi družbo, ki pa ji je niti doma ne manjka. Če nihče drug, ji dela družbo tigrasti maček. Črnih mačkov ne mara. "Ti so kot da ti kopljejo grob," pravi.

Gospa Pepca sama pometa hišo in si kuha kosila. Njen dan se začne ob šestih s kavo in konča ob pol devetih ali pol desetih zvečer z mlekom, kruhom in filmom. Spremlja pa tudi poročila; pretresla jo je nesreča dveh vlakov v Indiji. Pravi, da se ne boji smrti, a tako ne bi želela umreti.

Ko sem se poslavljala, je prijazno pozdravljala mimoidoče sosede in na kratko poklepetala z njimi. Otroku, ki je šel mimo, je za naslednjič obljubila bombone. Dobrih želja ji ne zmanjka za nikogar.

P. MOVRIN

Jožefa Bukovec - Pepca

Jože Kolman

Tako tenkočutnega, obzirnega, spoštljivega človeka, kakršen je bil 79-letni Jože Kolman, dolgoletni predsednik sevnškega društva upokojencev, redko kdaj srečamo. Upokojenci so vedeli: če bo do njega za kaj poprosili, bo toliko časa iskal rešitev, da jim bo ustregel. Zanj rešitve zaradi napredovanja bolezni, žal, ni bilo več.

Bil je po rodu Šmarčan, rojen kot tretji v družini s štirimi otroki, od katerih ni nikogar več med živimi. Mizarstva se je izučil pri mojstru Zupancu v Šmarju, obrtno šolo končal v Sevnici in se pri mojstru Zupancu po učni dobi tudi zaposlil. Spadal je v generacijo mladih, ki jim ni bilo dano uživanje mladosti. Leta 1942 so ga vpoklicali v nemško vojsko in poslali na rusko fronto, kjer je padel v rusko ujetništvo. V ujetništvu se je prijavil v Jugoslovansko brigado, formirano v Rusiji, z njo prišel na Vis in v Beograd kot izsolan vezist. V JLA je bil vse do leta 1946, ko se je vrnil domov v Sevnico.

Še istega leta se je zaposlil kot mizar v Mizarški produktivni zadruzi Sevnica, predhodnici današnjega Stillea, in napredoval do vodje komerciale. Tu je pustil svojo mladost in življenjsko energijo in ostal vse do upokojitve leta 1979. Tovarna se je v tem času toliko uveljavila, da je še danes prepoznavna v svetu. Prepotoval je

velik del Evrope kot komercialist Stillea, toda vedno se je rad vračal k svoji družini, ki jo je ustvaril v rodnem Šmarju. Imel je nadvse rad svoj domači kraj, Slovenijo in njene ljudi.

Ob zaposlitvi je bil dolga leta tudi strokovni sodelavec za lesno stroko "Šole za gospodarstvo raznih strok v Sevnici." Bil je tudi dolgoletni strokovni učitelj vajencev v takratni Mizarški produktivni zadruzi Sevnica in učitelj lesne stroke v vajenski šoli. Takratni vajenci - poznejši dobri mizarji, danes pa že upokojenci - se ga s hvaležnostjo spominjajo.

Jože Kolman je bil tudi predsednik Kulturno-umetniškega društva Sevnica in gibalno kulturne dejavnosti v letih 1955-1960. Celih 17 let je uspešno vodil Društvo upokojencev Sevnica. Ni bil le njegov predsednik, temveč hkrati duša, idejni vodja in organizator društvenega dela in življenja. Rad je združeval ljudi, predstavljal svoje ideje in rad prisluhnil tudi idejam drugih. Skratka, cenil je timsko, skupinsko delo. Pogovori z njim so bili prijetni in razumevaljoči. V svoji osebnosti je združeval poštenost, delavnost in energijo. Včasih je bil tudi oster, vendar plemenit in skromen. V njem si čutil človeško milino. Zaradi bolezni je zapustil predsedniško mesto v sevnškem društvu upokojencev, a je še vedno rad zahajal v društvene prostore in dajal koristne nasvete. Pričel je s pripravami na 50-letnico društva, vendar jih, žal, nikoli ne bo končal.

ZLATA VINTAR

OSMRNICA

Iztekla se je življenjska pot našega upokojenega sodelavca iz SEKTORJA LOGISTIKE IN NABAVE

JOŽETA KAPLARJA

Od njega smo se poslovili v četrtek, 5. avgusta 1999, na pokopališču v Škocjanu. S hvaležnostjo ga bomo ohranili v trajnem spominu.

Delavci in upokojenci Krke, tovarne zdravil, d.d., Novo mesto

POPRAVEK

pri zahvali **MARIJE POTOČAR** iz Stare Cerkve 2, je bila po pomoti pri verzu izpuščena vrstica in sicer: ko tebe več ni. Za neljubo napako se opravičujemo!

ZAHVALA

Pomlad na vrt bo tvoj prišla, čakala bo, da prideš ti, in sedla bo na rosna tla in zajokala, ker te ni.

V 73. letu starosti nas je nepričakovano zapustila naša ljuba mami, babica, tašča, teta in svakinja

ANTONIJA MARC

iz Gor. Vrhpolja 90

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo sorodnikom, znancem, prijateljem, vaščanom, sosedom za pomoč in za podarjeno cvetje, sveče, svete maše, ustne in pisne izraze sožalja in vsem, ki ste pokojno pospremili na zadnji poti. Hvala tudi g. župniku Terpinu za lepe besede in obred, pogrebni službi Oklešen, pevcem MPZ Šmihel za zapete žalostinke in DU Šentjernej. Še enkrat iskrena hvala vsem in vsakemu posebej.

Neutolažljivi: vsi njeni

ZAHVALA

V 80. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama, prababica, sestra, teta in svakinja

NADA KOPINIČ rojena Stipančič iz Metlike

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za izraženo sožalje, darovano cvetje, sveče in spremstvo pokojne na zadnji poti. Zahvaljujemo se osebju Zdravstvenega doma Metlika, ge. Vladki Škof in ge. Alenki Mežnaršič za poslovlilne besede, pevkam za odpete pesmi, izvajalcu za zaigrano melodijo, g. župniku za opravljen obred in pogrebni službi. Še enkrat hvala vsem, ki ste pokojno imeli radi.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 70. letu je zatisnil svoje utrujene oči

JOŽE KAPLAR

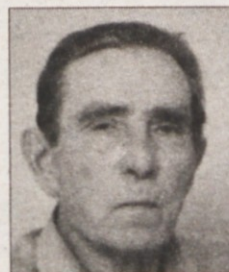
Dol. Lakovnice 15

Zahvaljujemo se vsem, ki so ga še zadnji trenutek skušali ohraniti pri življenju. Posebno zahvalo smo dolžni družini Kaplar, da so mu izpolnili poslednjo željo. Hvala sosedom, dobrim prijateljem in sodelavcem tovarne zdravil Krka za širokogrudno pomoč, gospodu duhovniku in vsem, ki so se poslovili od njega ob odhodu v večni dom.

Za njim žalujemo vsi, ki smo ga imeli radi

DOLENJSKI LIST

ZAHVALA

Dal mi je v usta novo pesem P3 40/4

V 85. letu je odšel na novo pot naš dragi mož, oče, dedek, brat in stric

ALOJZIJE PETERLE

z Mosta pri Mokronogu

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za Vaše sožalje, cvetje, sveče in spremstvo na njegovi zadnji zemeljski poti. Zahvaljujemo se osebju in stanovalcem Doma starejših občanov, osebju Splošne bolnišnice Novo mesto, posebno Pljučnemu oddelku. Posebna zahvala g. monsig. Božidarju Metelku, g. župniku, duhovniku, pevskim zborom Trebelnega, Mokronoga ter zboru Antona Foersterja, govornikom g. Petru Venciju, g. Antonu Drobničju in ge. Branki Janežič. Zahvaljujemo se predsedniku države, predsedniku vlade, državnemu zboru, državnemu svetu, vsem iz SKD, slovenskim izseljencem, SZZ, SDS, SLS, ČZS, ZLSD, LDS, DESUS-u in pogrebni službi Novak. Vsem, ki ste sočustvovali z nami, srčna hvala.

Žalujoci: vsi njegovi

Prenehalo je biti dobro srce naše mame

ANE-VERE MIHALIČ

Kandijska 43, Novo mesto

Žalujoca: hči in sin z otroki

V SPOMIN

Ob Kolpi sem jo srečal, spremil, in ne veš, kak njena so očesca sladka. (Oton Župančič)

11. avgusta je minilo pet let, odkar naše

MARIJE VRANIČAR

ni več. Hvala vsem, ki se je spominjate, ji prinašate cvetje, prižigate svečke in za trenutek postojite ob njenem grobu.

Ivan, Anita in mama Mici
Trebne, 11.8.1999

ZAHVALA

Vse do zadnjega si upal, da bolezen boš ugnal, a pošle so ti moči in zapri trudne si oči.

V 78. letu starosti nas je tiho zapustil mož in oče

FRANC NOVAK

iz Otočca

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste se v mislih ali na njegovi zadnji poti v Zalogu poklonili njegovemu spominu. Hvala vsem za izraženo sožalje, darovano cvetje, sveče in maše, duhovniku, ki je opravičil poslovlilni obred, ter pevcem, ki so ga s pesmijo pospremili k večnemu počitku. Hvala vsem, ki ste ga imeli radi.

Žalujoci: žena Vera in hčerke z družinami

ZAHVALA

Tih in utrujen si zaspal, najdražje si zapustil, za nas skrbel si in garal, z bolečino v srcih pustil.

V 78. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, dedek in pradedek

IVAN ŽALEC

s Sinjega Vrha 33

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izraze sožalja, darovano cvetje in sveče. Posebno zahvalo izrekamo zdravnici dr. Špecovi in UKC Ljubljana, Torokalni kirurgiji. Iskrena hvala podjetju Danfoss Črnomelj, EKI Črnomelj, Upravnim enotam Novo mesto, GD Sinji Vrh, šmihelskim pevcem, govornikom in g. župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: vsi njegovi

tedenski koledar

Četrtek, 12. avgusta - Klara Petek, 13. avgusta - Lilijana Sobota, 14. avgusta - Demetriji Nedelja, 15. avgusta - Timotej, Marijino vnebovzetje
Ponedeljek, 16. avgusta - Rok Torek, 17. avgusta - Pavel Sreda, 18. avgusta - Helena
LUNINE MENE
19. avgusta ob 3.47 - prvi krajec

kino

BREŽICE: Od 12. do 15.8. (ob 19. uri) ter 16.8. (ob 21. uri) komedija Nori na Mary. Od 12. do 15.8. (ob 21. uri) melodrama Simon Birch. 18.8. (ob 21. uri) drama Meseno poženje.

PAST, romantični krimič (Entrapment, 1999, ZDA, 95 minut, režija: Jon Amiel)

Past je naravnost idealen film za vroče poletje: lahki koten po vsebini, simpatičen zaradi tudi na starost jako šarmantnega Seana Conneryja in mačkaste Catherine Zeta-Jones, ki postrežeta z lepo koreografiranimi akcijami, nekaj fino zadržanimi strastmi, predvsem pa ne stresata neumnosti pa tudi ne kakega globokoumja in moraliziranja. Povrh je dvorana prijetno hladna, zunaj pa je soparno.

Past je zgodba o največjem tatinskem paru v zadnjih dneh starega tisočletja, ker pa ima zadeva nujen happy end, lahko sklepamo, da gre za dvojico, ki jo tudi v 21. stoletju ne bo nihče kar tako nabrisal. Gentlemanstski Skot je z vlogo masterminda, super roparja, ki je tako bogat, da krade samo še iz "guste", tu nekako povzel svoje najbolj razpüte vloge James Bondov in junakov iz mitološke zgodovine britanske aristokracije. Samotno živí v gradiču ob jezeru Loch Ness na Škotskem, srka viski, občuduje pokradene slike mojstrov iz zbirk največjih galerij in muzejev ter filigranski planira nove akcije. Ko se mu priplepi Pekova Gina, Virginija Baker ali Džin, ga fenomenalni stas in njena prav tako veleumna glava skorajda ne zamika. Biznis je biznis, pravi že skoraj malo gururjski Mac. Džin je sicer zavarovalniška agentka, formalno na sledi Rembrandtu, ki pa ga je lastnoročno "sunila", toda potem ga je

ČRNOMELJ: 13. in 14.8. (ob 21. uri) ZF komedija Moj najljubši Marsovec. 15.8. (ob 18.30 in 20.30) komedija Vrnitev obiskovalcev.

DOBREPOLJE: 15.8. (ob 20.30) komedija Mamin sinko.

GROSUPLJE: 13.8. (ob 20. uri) komedija Mamin sinko.

KOČEVJE: 16.8. (ob 18. uri in 20.30) komedija Mamin sinko.

KRSKO: 13. (ob 20. uri) in 15.8. (ob 18. uri) akcijski film Mogočni Joe Young.

METLIKA: 13.8. (ob 21. uri) komedija Vrnitev obiskovalcev. 15.8. (ob 18.30 in 20.30) ZF komedija Moj najljubši Marsovec. 18.8. (ob 10. uri) komedija Babe 2.

NOVO MESTO: Od 12. do 18.8. (ob 19. uri in 21.15) akcijski fil Past.

RIBNICA: 14.8. (ob 22. uri) komedija Mamin sinko.

VELIKE LAŠČE: 14.8. (ob 20. uri) komedija Mamin sinko.

nekdo zmaknil celo njej, prav tako super tatici s super hidravlično, navigacijsko in antialarmno opremo. Punca igra dvojno igro, kljub temu pa partnerski odnos z Macom kar nekako šiba. Skoraj bi že prešla v pravljice in legendo, če Džin ne bi hotela vstopiti v tretje tisočletje z cifro na računu, ki dosega celotne BDP-je srednje velikih držav.

8 milijard dolarjev je največja vsota, ki je bila dozdaj v igri v roparskem žanru, obenem pa tudi v realnosti. Na svoj račun je lahko preložit v Kuala Lumpurju, Maleziji, iz super računalnika ogromne investicijske ameriške bančne korporacije. Njen azijski sedež je v megalomanskih Dvojčkih, dveh nebotičnikih, povezanih z mostom. Toda to vsoto je moč ukrasti samo enkrat v večnosti, okej, morda od letos naprej enkrat na sto let, kar pomeni, da vam dvakrat ne more "ratat" že zaradi biologije, pa če ste še tako orto nadležovski. Štos je v 30 sekundah, za kolikor se bodo ob prehodu v novo tisočletje zaradi milijardnega računalniškega insekta Y2K izklapljal vsi veliki sistemi po svetu. Pol minute in vsega je konec, vi pa ste lahko rekorder najmanj za sto let.

Kot je očitno že iz teksta, je Past lepo sestavljen in posnet film kot kakšna japijevska CNN-ovska razglednica iz New Yorka, Londona, Malezije, kamor so se vmešali kadri iz batmanovske akcije. Roparski tandemi novega tisočletja niso več desperadosi ali dvojice, kot sta bila Bonnie & Clyde, ne kradejo iz obupa, jeze, stiske ali pohlepa. Novi ropar je človek s popolnim načrtom in opremo, kot dober stroj, brez čustev, tako kot sistem, ki ga hoče obrniti do golega, tat, ki krade šele potem, ko ima doma več denarja, kot ga lahko sploh še nakrade.

TOMAŽ BRATOŽ

KMETIJSKI STROJI

TRAKTOR TV 523, malo rabljen, letnik 1988, s prikolico, prodam. ☎ (068)45-412.

TRAKTOR TV 523, malo rabljen, star 11 let, prodam za 300.000 SIT, 21 km. ☎ (068)58-628. 2815

KUPIM

JURČKE in lisičke odkupujemo brez posrednikov! ☎ (061)720-770. 2790

MOTORNA VOZILA

SEAT IBIZO 1.4 CLX, letnik 1995, registriran do 9/99, rdeč, prva lastnica, 3V, prodam za 1.080.000 SIT. ☎ (068)65-281. 2791

LADO NIVO 1600, letnik 1987, prodam. ☎ (068)75-521. 2796

FIAT 850, dobro ohranjen, 60.000 km, ugodno prodam. Janez Novak, Trg svobode 17, Sevnica. 2798

LADO NIVO 1600, letnik 1987, prodam. ☎ (068)75-521. 2799

GOLF JX D, letnik 10/86, prodam. ☎ (068)75-215. 2802

NISSAN SUNNY 1.6, letnik 1989, kovinsko srebrn, prodam za 360.000 SIT. ☎ (068)45-989. 2807

GOLF, letnik 1996, 5 vrat, rdeče barve, prvi lastnik, prevoženih 35.000 km, prodam. Tone Rozman, Rdeči Kal 11, Dobrič. 2811

GOLF JX D, letnik 1986, registriran do 7/2000, prodam. ☎ (068)73-208. 2816

HYUNDAI ACCENT 1.3 LSI, letnik 1996/97, 3V, kovinsko moder, električna stekla, daljinsko CZ, spojler, radio, prodam za 950.000 SIT ali menjam za BMW 3, calibro ali renault do vrednosti 1.800.000 SIT. ☎ (068)25-953 ali (041)726-619. 2819

NISSAN PRIMERO 2.0 SLX, letnik 1995, belo, registrirano do 4.8.2000, 60.000 km, ugodno prodam. ☎ (068)65-136 ali (041)596-178. 2821

TAM 80 T 50, letnik 1990, kiper in škarje za pločevino, 1 m, za debeline 1.5 mm, prodam. ☎ (068)323-575. 2827

JUGO SKALA 55, letnik 1989, rdeč, registriran do 6/2000, 96.000 km, prodam. ☎ (068)85-889. 2801

POSEST

BLIZU Kostanjevce na Krki prodam mlad vinograd, 500 trt, zidnico z vodovodom, električno, telefon zraven objekta, kompletni inventar in pridelek. ☎ (0608)87-822 ali (061)1618-776, jutraj ali zvečer. 2785

HIŠO v Stopičah, z vsemi komunalnimi in telefonskimi priključki, sadnim, zelenjavnim in cvetličnim vrtom, cca 900 m², prodam za 20.000.000 SIT. ☎ (068)89-480 ali 326-934. Novi ropar je človek s popolnim načrtom in opremo, kot dober stroj, brez čustev, tako kot sistem, ki ga hoče obrniti do golega, tat, ki krade šele potem, ko ima doma več denarja, kot ga lahko sploh še nakrade.

PRODAJ

OPAŽ, smrekov, stropni ali talni, in zaključne letve, suhe, prve ali druge klase, prodam. Dostava brezplačna. ☎ (063)451-082. 2719

VINO, dolenski cviček, ugodno prodam po 120 SIT/l. ☎ (068)22-958, po 20. uri. 2794

NOVO kombinirano peč za CK TAM Stadler, 40.00 Kcal, prodam za 100.000 SIT. ☎ (068)84-160. 2805

RDEČE VINO prodam. ☎ (068) 81-908.

KAD, 270-litrsko, hrastovo, dobro ohranjeno, 2hrastova sodčka, 100 in 120-litrski, električni štedilnik in prenosni avstrijski televizor prodam. ☎ (068)24-089. 2828

VINO, belo in rdeče, z analizo, prodam po 100 SIT: Sušteršič, Blatno 10, Globoko. ☎ (068)56-456. 2829

VINO CVUČEK ugodno prodam. ☎ (068) 42-135. 2784

RAZNO

IZOLA, Simonov zaliv, ugodno oddam počitniški apartma. ☎ (066)643-563. 2824

STARO GOSPODARSKO POSLOPJE - pod v Novem mestu prodam. ☎ 373-661.

STROKOVNO POPRAVLJAM in čistim stare stenske in stojče ure vseh vrst, lahko tudi na vašem domu. ☎ (068)499-088. 2787

SPALNICO s francoskim ležiščem, dobro ohranjeno, pralno-sušilni stroj Candy, malo rabljen in pralni stroj Gorenje, malo rabljen, prodam. ☎ (068)347-093. 2814

SLUŽBO DOBI

MLAJŠEMU FANTU nudim delo v gradbeništvu. Možna priučičev v stroki. ☎ (061)575-303, po 18. uri. 2788

ZAČASNO ZAPOSILIMO voznika C- in E-kategorije s prakso. ☎ (068)375-680, zvečer.

VAKO, d.o.o. Črnomelj

Zaposlimo ekonomista s VI. ali VII. stopnjo izobrazbe za vodenje finančno-računovodskih poslov. Zaželeno so izkušnje, niso pa obvezne. Delo je možno začeti takoj. Plačilo po dogovoru. Informacije na telefonu: 068/52-073, fax: 068/53-173

VAKO, d.o.o. Črnomelj

zaposlimo strojnega inženirja VI. ali VII. stopnje za delo na terenu pri prodaji trgovinske opreme in klima naprav. Prednost imajo kandidati z izkušnjami v tej dejavnosti. Plačilo po dogovoru. Delo je možno nastopiti takoj. Informacije na telefonu: 068/52-073, fax: 068/53-173

LANČ, d.o.o., KOPER

tel. 066/274-892
Zaradi širitve naše dejavnosti zaposlimo dva prodajalca v Novem mestu, za delo v potujoči prodajalni. Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas.

Trgovina s tehničnim blagom v Novem mestu zaposli poslovodjo z veseljem do dela.

Možnost redne zaposlitve s stimulativnim OD. Pisne ponudbe sprejemamo 8 dni po objavi. Naslov v uredništvu Dol. lista.

LOKALI NEWS PUB na področju Gorenjske in Ljubljane iščejo več simpatičnih in atraktivnih deklet, starih 18 do 25 let, za delo v strežbi s pijačo. Vsem izbranim dekletom nudimo dobro plačilo, brezplačno stanovanje in delovno pogodbo. ☎ (041)724-168 ali pisno na naslov: News group, d.o.o., P.P. 48, 4001 Kranj. 2786

REDNO ali honorarno zaposlimo natakari- ☎ (041)621-890. 2809

IŠČEM DELAVCA s poklicno izobrazbo za delo v proizvodnji (priporočljivo znanje vožnje vilčarja). ☎ (041)769-892. 2813

TAKOJ ZAPOSILIMO ključavničarja - varilca. ☎ (068)81-571 ali 82-237. 2818

POSLOVODKINJO in natakarike zaposlimo v Baru Kocjan, ☎ (068)344-086 ali (041)877-136. 2823

ZASTOPNIKE za direktno prodajo na območju Dolenjske in Bele krajine iščemo. ☎ (068)326-235 ali (041)671-414. 2826

HONORARNO DELO dobi voznik B kategorije za razvoz hrane. Halo alo pica, ☎ (041)631-304. 2831

STANOVANJA

GARSONJERO Nad mlino oddam. ☎ (041)855-587. 2803

ŽIVALI

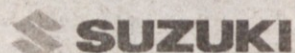
MLADE NESNICE hixex, rjave, pred nesnostjo, in grahaste, opravljena vasa cepjenja, prodajamo po ugodni ceni. Naročila in informacije: Jože Zupančič, Otovce, Črnomelj, (068)52-806, Gostilna Krulc, Mostec, Dobova, ☎ (0608)67-587, Dušan Sajevec, Vavta vas 9, ☎ (068)84-111, Anita Janežič, Slepšek, Mokronog, ☎ (068)49-813. 1287

TELIČKI SIMENTALKO, staro 10 tednov, in vino šmarnico ugodno prodam. ☎ (068) 89-466. 2783

JARKICE, rjave, grahaste, plemenske peteline, piščance za dopitanje, kravo s tetelom, simentalco, puhalnik Tajfun, kultivator z ježem, obračalni plug prodam ali menjam za žganje ali vino. Hraše 5, Smlednik, ☎ (061)627-029. 2792

VEČ srnatih koz prodam. ☎ (068)82-055, zvečer. 2793

15 OVAC z jagenjčki prodam. ☎ (068)89-714. 2795

SUZUKI

AVTOSERVIS MURN

Resslova 4, Novo mesto

☎ 068/24-791

PRODAJA in SERVIS

- Redne cene nespremenjene.
  - Vroče poletne ugodnosti v vrednosti od 20.000 do 395.000 tolarjev.
  - Super ugodna klima, da bo poletje prima.
- DDV naj vas ne plaši, zdaj so za SUZUKI časi.

KMETIJSKO-ŽIVILSKI SEJEM

37. mednarodni kmetijsko-živilski sejem

21. - 29. avgust 1999
Gornja Radgona

Sodeluje 1500 razstavljalcev iz 28 držav

Delovni čas sejma od 9. - 19. ure

Prijazno vabljeni!

POMURSKI SEJEM

tradicionalni veliki velikošmarenski prodajni

49. GORENJSKI SEJEM

v KRANJU

od 13. do 22. avgusta '99

- * največja trgovina na enem mestu z ugodnimi cenami, popusti *
- * pestra gostinska ponudba * večerni zabavni program s plesom *

PSIČKO, staro 7 mesecev, mešanko, manjše rasti, resasti basset, prijazno, podarimo dobrih ljudem. ☎ (068)78-400. 2804

PIŠČANCE, bele, težke 1 do 1.5 kg, prodajamo po 330 SIT/kg. Vrtačič, Pristavica 1, ☎ (068)81-519. 2820

SIVO TELICO, staro 1 leto, primerno za plemo, prodam. ☎ (068)87-608. 2800

2 TELIČKI, črno-beli, stari 10 dni, a-kontrola, prodam. ☎ (041)517-438. 2822

KRAVO SIVKO v devetem mesecu brejosti, in bika, težkega 600 kg, prodam. ☎ (061)785-494. 2797

TRI MESECE STARO psičko novofundlandsko ugodno prodam. ☎ (068)82-266. 2830

MLADO KRAVO simentalco ugodno prodam. ☎ (068)81-965 ali (041)576-678. 2825

BELI PIŠČANCI, od 1-3 kg, bodo v prodaji od 4. septembra do 4. oktobra. Zaklani, pakirani po 15 kg, bodo v prodaji 8. oktobra. Jože Jeršin, Račje selo 2, Trebnje. ☎ (068)44-389, (041)708-671. 2812

BREJO vozno kobilu, komat in zapravljičev prodam. ☎ (068)73-340. 2782

NESNICE v začetni fazi nesnosti po 700 SIT/kom, beli piščanci za zakol oz. nadaljnjo rejo po 300 SIT/kg, purani, težki 10 do 15 kg po 500 SIT/kg prodajamo. Dostava na dom. ☎ 068/84-097 in 041/876-091.

ŽENITNE PONUDBE

SI ŽELITE družbe, pogovora, nasvet? Vaš prijatelj! ☎ (090)46-52, 156 SIT/min. 2729

OBJEM

tudi v Novem mestu.
Ste osamljeni? Če želite resne zveze, nas pokličite!
Tel. 068/342-002.

DOLENJSKI LIST

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 14. avgusta, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

- Novo mesto: od 7. do 19. ure: Market Ljubljanska
- od 7. do 20. ure: Vita, trgovina Darja, Ljubljanska
- od 7. do 20. ure: market Saša, K Roku
- od 7. do 20. ure: trgovina Sabina, Slavka Gruma
- od 7. do 21. ure: trgovina Tina, Šegova ulica
- od 7. ure do 19.30: mlečni diskont Vita, Šmihel
- od 8. do 11. ure: market Maja, Bučna vas
- od 8. do 12. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica
- od 7. ure do 19.30: mlečni diskont Vita, Šmihel
- od 8. do 21. ure: trgovina Žepke, Ragoška
- od 7. ure do 14.30: market Maja, Bučna vas
- od 7. do 19. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
- od 7. do 20. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
- od 8. do 17. ure: trgovina Brar, Smolenja vas
- od 7.30 do 13. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas
- od 8. do 13. ure: trgovina Dule, Smolenja vas
- od 8. do 16. ure: trgovina Pero, Črmošnjice pri Stopičah
- od 8. do 20. ure: market Perko, Šentpeter
- od 7. do 20. ure: trgovina Marks, Vavta vas
- od 6.30 do 17. ure: market Malka, Mestne njive
- od 6.30 do 17. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodajalna Kandija
- Brežice: do 13. ure: Market
- Uršna sela: od 8. do 16. ure: Urška
- Šentjerneji: od 7. do 17. ure: Samopostrežba Šentjerneji
- od 7. do 18. ure: trgovina Klas, Šmarje pri Šentjerneji
- od 7. do 18. ure: trgovina Na Gorici, Gor. Vrhopolje
- V nedeljo, 15. avgusta, bodo odprte naslednje prodajalne živil:
- Novo mesto: od 8. do 11. ure: Samopostrežba Glavni trg, Market Kandijška, Samopostrežba Mačkovec, Market Ljubljanska, Market Ragoška, Market Drska, Market Kristanova, Market Drska, Samopostrežba Šmihel, Market Seidlova

- od 7. do 13. ure: Vita, trgovina Darja, Ljubljanska
- od 8. do 13. ure: market Saša, K Roku
- od 7. do 20. ure: trgovina Sabina, Slavka Gruma
- od 7. do 21. ure: trgovina Tina, Šegova ulica
- od 8.30 do 12. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica
- od 7. ure do 19.30: mlečni diskont Vita, Šmihel
- od 8. do 11. ure: market Maja, Bučna vas
- od 8. do 12. ure: trgovina Brar, Smolenja vas
- od 8. do 12. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas
- od 8. do 11. ure: trgovina Dule, Smolenja vas
- od 8. do 12. ure: trgovina Pero, Črmošnjice pri Stopičah
- od 8. do 12. ure: market Perko, Šentpeter
- od 8. do 17. ure: trgovina Marks, Vavta vas
- od 7. do 12. ure: market Malka, Mestne njive
- od 7. do 12. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodajalna Kandija
- Uršna sela: od 8. do 12. ure: Urška
- Straža: od 8. do 11. ure: Prodajalna Samopostrežba
- Šentjerneji: od 8. do 11. ure: Samopostrežba Šentjerneji
- od 8. do 12. ure: trgovina Klas, Šmarje pri Šentjerneji
- od 7. do 12. ure: trgovina Na Gorici, Gor. Vrhopolje
- Žužemberk: od 8. ure do 11.30: Market
- Škocjan: od 7.30 do 10. ure: Pri mostu
- Trebnje: od 8. do 11. ure: Samopostrežba Blagovnica
- Mirna: od 7.30 do 11. ure: Grit
- Mokronog: od 8. do 11. ure: Samopostrežba
- Črnomelj: od 8. do 11. ure: Pod lipo, Market
- Čardak
- Semič: od 7.30 do 10.30: Market
- Brežice: od 8. do 11. ure: Market

IZREDNA PRILOŽNOST!

SANTANA
Coffee Shop

Mercator - Emba d.d. ponuja franšizno sodelovanje zanesljivemu in ambicioznemu poslovnemu partnerju v gostinskem lokalu **SANTANA Coffee Shop** v novem Mercatorjevem HIPERMARKETU v Novem mestu, ki bo odprl vrata sredi septembra 1999.

Za pridobitev franšize mora bodoči partner izpolnjevati naslednje pogoje:

- **ustrezna izobrazba gostinske smeri**
- **delovne izkušnje s področja gostinstva**
- **lastna finančna soudeležba**

Vabimo vas, da pisne ponudbe v desetih dneh pošljete na naslov:
Mercator - Emba, proizvodnja hrane, d.d., Slovenčeva 21, 1000 Ljubljana

Peko

Peko, tovarna obutve, d.d.

razpisuje 2 prosti mesti

PRODAJALCA za prodajalno Mercator Center, v Novem mestu

Pogoji za sprejem:

- končana šola za prodajalce
- komunikativnost
- 3 leta delovnih izkušenj

Delovno razmerje se sklene za določen čas s poskusnim delom 3 mesece (možnost zaposlitve za nedoločen čas).

Vašo prijavo s kratkim življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev pošljite v roku 8 dni na naslov: Peko, tovarna obutve, d.d., Ste Marie aux Mines 5, 4290 Tržič.

LETOS TABORNIKOM NAGAJA VREME - Taborniki iz Celja, ki so pred dnevi taborili ob Krki nedaleč od vasi podgor pri Dvoru, so imeli precej smole z vremenom. Na taborjenje ob Krki pa so letos prišli tudi taborniki iz Slovenj Gradca. Slabo vreme in mrzla Krka jih ne ovirata pri njihovem programu, nasprotno! Med obiskom pri njih so nam pripravili nekaj zanimivih drsalnic po blatu, v popoldanskem času pa so se tudi kopali. (Foto: S. Mirtič)

Živalim bo bolje, če gremo v EU

V TV konferenci je 29. junija na vprašanja odgovarjal minister za evropske zadeve Igor Bavčar. Večina vprašanj se je nanašala na to, kaj bo Slovenija pridobila in kaj izgubila z vstopom v EU. Obe telefonski liniji sta bili ves čas zasedeni, zato nisem mogla povedati gledalcem, da bo tudi živalim bolje ob vstopu v EU. Potem pa je 21 minut pred koncem voditeljica Rosvita Pesek dejala, da vprašanj ni več. To seveda ni res, saj sta bili telefonski liniji ves čas zasedeni, kar lahko pomeni, da je uredništvo TV odložilo slušalki in šmo bili klicatelji za tretjino časa prikrasani. Tako želim sedaj razložiti ljudem, zakaj bo tudi za živali bolje, če vstopimo v EU.

Slovenija bo morala sprejeti zakon proti mučenju živali, podpisati in ratificirati bo morala konvencijo o humanem transportu živali, o uporabi živali za poskuse, zgraditi bo morala azile za živali itd. Zato apeliram na volilce, naj volijo za vstop v EU.

LEA EVA MÜLLER

Ponarodela

Fabiko bom kupil,
bom biznis gojil,
če kdo me pogrunta,
bom v Švico se skril.
Mafijo podpirat' to me veseli,
marke v Švico švercat'
svoje žive dni,
svoje žive dni delo mi smrdi,
me tatvina gor drži.

MARJAN BRADAC

LERAN, d.o.o.

Novo mesto, Lebanova 24

tel./fax: 068/322-282

tel. 068/342-470

mobitel: 0609/633-553

Prodamo:

• **HIŠE:** v Novem mestu, Brežicah, Krškem, Črnomlju, Metliki, Mirni Peči, Žužemberku, Mokronogu, Semiču, Straži, Gor. Vrhpolju, Dol. Brezovici, Škocjanu in drugod;

• **STANOVANJA:** v Novem mestu, Krškem, Črnomlju, Šmarjeških Toplicah, Smolenji vasi, Kranju;

• **VIKENDE:** v Kotu pri Dvoru, Borštu pri Ajdovcu, na Bučki, v Gabrju, na Šutenskem hribu pri Podobočju, Tolstem Vrh, Novi Gori nad Stražo in drugod;

• **GRADBENE PARCELE:** v Stopičah, Mirni Peči, Mokronogu, Vrh pri Sentrupertu, Grobljem pri Sentjerneju, Novem mestu - Cegelnica;

• **POSLOVNE PROSTORE:** v Novem mestu (na Glavnem trgu, Novem trgu in šolskem centru), v Črnomlju (picerija in diskoteka), v Žužemberku;

• **KMETIJE:** v Gor. Nemški vasi pri Trebnjem, Novem mestu (Rajnovišče), v Beli krajini in drugod.

Oglasite na na sedežu podjetja ali nas pokličite.

RADIO UNIVOX

107.5 MHz UKV

Rožna ulica 39, Kočevje

tel./fax 061/855-666

Kdo Kaj Kje Kdaj
reklamno-ugankarska priloga Dolenjskega lista

Spoštovani bralci!

Tokrat ste prekosili sami sebe: verjeli ali ne, za pet ugank iz posebne reklamno-ugankarske priloge Dolenjskega lista, ki je izšla 29. julija, smo do ponedeljka skupaj prejeli **2.329** vaših odgovorov! Ne pomnimo, kdaj ste se nazadnje tako množično odzvali na kako našo akcijo. Nagrad je, žal, le za ščepec, so pa te tolikanj vrednejše.

• Za uganko, katere pokrovitelj je bilo podjetje **Kolpa**, je bil odgovor pravičen, če ste napisali, da je na sliki **Metlika**, mimo katere kajpak teče **Kolpa**. Izmed 448 reševalcev je žreb določil, da bosta nagrado v vrednosti po 20.000 tolarjev prejela **Franc Seničar** iz Markljeve 5 v Novem mestu in **Peter Zupan** iz Knafelčeve 33 v Novem mestu.

• 441 rešitev smo prejeli za uganko, ki je spraševala po imenu manekenke, oblečene v starejšo kreacijo novomeškega **Laboda**. Na sliki je bila **Nina Gazibara**, pet nagrad v vrednosti po 10.000 tolarjev, ki jih prispeva Labod, pa prejmejo: **Vesna Kadunc** iz Seidlove ceste 60 v Novem mestu, **Barka Kovač** iz Cankarjeve 2 v Črnomlju, **Manca Kump** iz Obrha 2 pri Dragatušu, **Marjan Molan** z Rake 19 in **Denis Pajnič** iz Kolodvorske ceste 13 v Kočevju.

• Po imenu ene najlepših plaž hrvaškega Jadrana, in sicer v Bolu na otoku Braču, je spraševala uganka novomeške turistične agencije **Noe**. Z uganko se je spoprijelo 360 bralcev, pravičen odgovor je bil, da gre za **Zlatni rat**, nagrado 7-dnevno bivanje septembra letos v apartmaju za tri osebe v Bolu na Braču, pa prejme **Sabina Bajc** iz Velike vasi 45 b pri Leskovcu.

• Največ odgovorov, 581, smo prejeli za uganko novomeške trgovine **Vazal**. Pravilno so odgovorili tisti, ki so na dopisnico napisali, da sta na slikah **bambus** in **panda**. Za dve nagradi, vsako v vrednosti po 20.000 tolarjev, sta bili izžrebani **Marija Bozovičar** iz Prečne 25 a pri Novem mestu in **Barbara Jakše** z Broda 22 v Novem mestu.

• Očitno nagradna križanka v reklamno-ugankarski prilogi ni bila pretežka, saj smo prejeli kar 499 rešitev. Pravilno geslo je bilo **Gostilna Vovko Ratež** - in v Vovkovi gostilni na Ratežu se bodo vsak za 12.000 tolarjev najedli in napili **Ivan Dragoš** iz Gradnikove 3 v Kranju, **Majda Komljanec** iz Osrečja 2 pri Škocjanu in **Lucija Mestnik** iz Ulice Borisa Vinterja 4 a v Slovenskih Konjicah.

Vsem reševalcem ugank se zahvaljujemo za sodelovanje, nagrajencem pa čestitamo!

Vaš Dolenjski list

Če želite vsak četrtek v letu prejeti vsebinsko bogat in oglasno odmeven časopis, ki ga bere blizu sto tisoč ljudi, izpolnite naročilnico in jo pošljite na naslov:
Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p.212.
Za vse drugo bomo poskrbeli mi, vi pa pazite, da si ne bo ob četrtkih sosed iz vašega poštnege nabiralnika pred vami "izposodil" vašega Dolenjskega lista.

Naročilnica za DOLENJSKI LIST

S to naročilnico naročam DOLENJSKI LIST za:

Ime in priimek: _____ Upokojenec: ☐ da ☐ ne

Naslov (kraj, ulica, hišna številka): _____

Pošta: _____

Naročnik izjavlja, da naročilo res velja zanj, dokler naročnine ne bo pisno odpovedal, sicer pa bo naročnino plačeval osebno ali s položnico, ki mu jo bo poslal Dolenjski list.

Naročnik bo časopis začel prejemati od prve številke dalje v mesecu: _____ 1999

Kraj: _____ Datum: _____ Podpis: _____

Na kaj je mislil finančni minister, ko je uvedel DDV?

Na Mazdo 626

Ne boste verjeli: z uvedbo davka na dodano vrednost (19 %) bodo od 1. julija dalje vsi modeli Mazde 626 do 10,3 % cenejši. Ali natančneje: kupci Mazde 626 boste privarčevali do 378 tisoč tolarjev. Hvala, gospod minister.

Poleg kegljišča na Germovi 6 v Novem mestu posluje

Postregli vas bodo s:

- picami
- hamburgerjem
- giricami
- pomfritom
- sladoledom
- ledeno kavo
- sadnimi kupami

in raznovrstnimi pijačami.

☎ 068/321-878

Vabljeni
DOLENJSKI LIST

Ljubljana:
GAMA CENTER, tel. (061) 141 43 38
GRUDA, tel. (061) 26 82 83
A COSMOS, tel. (061) 159 50 90
AMBROŽ LVM, tel. (061) 34 22 58
Maribor:
AUTOCENTER ŠERBINEK, tel. (062) 42 45 00 50
Celje:
STIGMA 93, tel. (063) 41 12 51
Kranj:
AVTO MOČNIK, tel. (064) 24 16 96
Nova Gorica:
AUTORENT, tel. (065) 28 460
Koper:
QUALITY SERVICE, tel. (066) 38 983
Novo mesto:
SIGMACOM, tel. (068) 37 64 00
Radenci:
MOHOR MM, tel. (069) 65 830
Murska Sobota:
AVTOCENTER LEPOŠA, tel. (069) 36 770
Brezice:
BOGO BAUMKIRHER, tel. (0608) 61 078
Zagorje:
AVTOHIŠA KRŽIŠNIK, tel. (0601) 64 729

www.mazda.mms.si

Jasminka Pavlinac

Jasminka Pavlinac iz Metlike ni bila med tistimi letošnjimi gimnazijskimi maturanti, ki bi z veliko nestrpnostjo pričakovali rezultate mature. Niti sama ni prav vedela, kdaj so ji minili tedni od izpitov do razglasitve rezultatov. Tudi zato, ker se ni imela česa bati. Vedela je, da bo zagotovo uspešna, a tudi, da bo ne glede na število točk sprejeta na ljubljansko fakulteto za kemijo in kemijsko tehnologijo, smer kemija. Četudi je imela dober občutek, je bila ob razglasitvi prijetno presenečena. "Rekla sem si, da bom vesela, če bom dosegla 30 točk," pravi nekaj dni potem, ko je zvedela, da je edina na novo-miški gimnaziji dosegla vseh 34 točk. Mama pripomni, da je potihem pričakovala takšen uspeh. Prav mama najbolj ve zakaj: iz izkušenj, ki jih ima s svojo hčerko. Jasminka, ki je zadnja štiri leta prejela tudi stipendijo za nadarjenost, je bila namreč vsa leta šolanja odlična učenka. Edino štirico, ki jo ima v spričevalih, je dobila v 1. letniku gimnazije pri angleščini. In skrivnost njenega uspeha: vedno je bila zelo samodisciplinirana in dosledna, predvsem pa nepopustljiva do sebe. Čeprav je dve leti obiskovala gimnazijo popoldne, si je za domače delo pripravila takšen urnik, da je popoldanski pouk ni motil. Učila se je sprotno in tudi ob koncu tedna ni imela počitka. "Ugotovila sem, da sem tako potrebovala manj časa za učenje, pri pouku sem bila vedno pripravljena, predvsem pa se mi je to obrestovalo pri maturi. Zato za zrelostni izpit nisem imela posebnih priprav. V enem ted-

nu se niti ne bi mogla kaj prida naučiti, če ne bi imela že prej utrjenega znanja. Na maturi pa je predvsem pomembno, da te ne zagrabijo panika. Jaz sem šla na izpite popolnoma mirna," pravi Jasminka. In obrestovalo se ji je. Vendar pa njeni uspehi niso vidni le v spričevalih, pač pa je bila uspešna tudi na tekmovanjih. "V osnovni šoli sem imela rada vse predmete. Prav zato in ker je vsak učitelj želel, da bi tekmovala pri njegovem predmetu, je bilo vse skupaj podobno nekakšnemu paberkanju. V gimnaziji sem se navdušila za kemijo, profesorica Stanislava Florjancič pa me je spodbujala k dodatnim nalogam," se spominja Pavlinčeva. Tako je v 1., 2. in 3. letniku gimnazije na državnih prvenstvih iz kemije dosegla 1. mesto, letos pa je bila deseta, vendar se ji je uspelo uvrstiti na mednarodno kemijsko olimpiado v Bangkok. A imela je smolo, saj je zaradi zdravstvenih težav namesto na tekmovanju pristala v bolnici. Žal ji je predvsem, ker ni mogla pokazati svojega znanja, ki zagotovo ni majhno. Dva od štirih slovenskih tekmovalcev sta namreč prejela bronasto medaljo, kar je glede na to, da so se pomerili mladi iz 53 držav, lep uspeh. A slaba izkušnja s prve njene poti tako daleč od doma je ni odvrnila od potovanja, ki jih ima zelo rada. Jasminka, ki je ena izmed petindvajsetih v Sloveniji z vsemi točkami na letošnji maturi, bo spričevalo iz rok ministra za šolstvo in šport dr. Pavleta Zgaga prejela 4. septembra. In kaj ji takšen uspeh pomeni? "Boljšo osnovo za Zoisovo stipendijo, dodatno prednost za sobo v študentskem domu, sicer pa predvsem lastno zadovoljstvo in samopotrditev," pravi kratko. In kakšna bo njena nadaljnja pot? "Ko se človek dokoplje do enega dosežka, želi še kaj več. In če bom uspešna na fakulteti, bom najbrž želela napredovati. Zavedam pa se, da mi bodo še kako prav prišle dosedanje delovne navade," pove skromna Jasminka, medtem ko si njena mama ne more kaj, da ne bi dodala, da je sicer lepo imeti uspešno hčerko, a je včasih to tudi težko.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

Izlet naročnikov Dolenjskega lista

Enodnevni izlet v Benetke v soboto, 4. septembra

V soboto, 4. septembra, ob 5. uri gremo na izlet v Benetke. Odhod bo kot vedno z novomeške avtobusne postaje. Pot nas bo vodila mimo Postojne in Sežane do mejnega prehoda Fernetiči. Pred Benetkami se bomo ustavili v enem od nakupovalnih centrov in opravili morebitne nakupe, se nato odpeljali do Padove in si na trgu Prato della Valle ogledali cerkev Sv. Antona Padovanskega ter še kaj zapravili na "šušarskem sejmu". V Benetkah se bomo z vaporetom popeljali po beneških kanalih mimo barvitih beneških palač do Trga sv. Marka, si ogledali znamenitosti Benetk in se okoli 18. ure odpravili proti domu. Po prehodu meje se bomo ustavili na večerji in se v poznih večernih urah vrnili v Novo mesto.

Za prehod meje potrebujemo slovenski potni list ali slovensko osebno izkaznico.

Cena za naročnike Dolenjskega lista je 5.400, za ostale 6.700 tolarjev. Za ladijsko vozovnico bo doplačilo 6.000 ITL, to je približno 600 tolarjev. Prijavite se čimprej, najkasneje pa do ponedeljka, 23. avgusta, na telefon:

068/ 321-115, 325-477

Na izlet vas vabita

DOLENJSKI LIST
in
MANA
turistična agencija

IZBIRALI BODO MISS KOLPE

VINICA - V nedeljo, 22. avgusta, bodo v kampu na Vinici pripravili tradicionalno srečanje prebivalcev z obeh bregov Kolpe. Ob tej priložnosti bodo, kot je v navadi, izbirali tudi miss Kolpe oziroma Kupe, zato vabijo prikupna in postavna dekleta, naj se prijavijo in svojo lepoto primerjajo na njihovi prireditvi, ki se bo začela ob 16. uri. Prijavijo se lahko po telefonu (068) 375 521 ali (041) 760 740.

Tisti kamni v travi niso kar tako

Ostanki rimske naselbine Neviodunum, pristanišča ob Savi in upranega središča širšega dolenjskega območja premalo označeni - Tudi premalo izkoriščeni?

DRNOVO - Na Drnovem, gručasti vasi sredi Krškega polja, popotnik naleti na kamne, ki jih je izoblikovala in izklesala človeška roka, ostanke stebrov in zidov. Vse je lepo zaščiteno in obraslo s travo, ki jo je nekdo že kosil to leto. Vse kaže, da so kamniti ostanki že zelo stari in da nekaj pomenijo, a kaj, nepoučenemu ostane skrito. Nikjer namreč ni nobenega napisa, ki bi mimoidočim kaj povedal.

Domačini in tisti, ki so se kaj naučili v šoli, morda vedo. Na mestu, kjer stoji danes Drnovo, so ljudje živeli že v bronasti in železni dobi, o čemer pričajo izkopanine. To, kar je mogoče videti ob vsakem času v neke vrste muzeju na prostem, pa so ostanki rimske naselbine. Kot piše Krajevni leksikon Slovenije, se je tu v času Rimljanov razprostiralo naselje Neviodunum. Pa ne kakršnokoli naselje, ampak največja rimska naselbina v južni Sloveniji, mesto, ki je bilo nekoč upravno središče doma vse današnje Dolenjske.

Neviodunum naj bi dobil mestne pravice leta 70, v času cesarja Vespazijana. Mesto se ni po naključju razvilo v upravno in trgovsko središče velikega območja, saj je bilo zgrajeno na desnem bregu reke Save, ki je takrat strugo ubirala še tod mimo. Še danes se tik pod muzejem zemlja strmo spušča navzdol, v nekdanjo strugo in na današnje polje. Mestu je pomen dajalo tudi križišče, saj se je tu od ceste Emona (Ljubljana) - Siscia (Sisak) odcepila cesta v Celeo (Celje).

Mesto je imelo pristanišče na Savi, kar dokazujejo še vidni ostanki v nekdanji strugi Save. Na bregu nad pristaniščem pa so ohranjeni temelji velikih javnih stavb in skladišč. Na Drnovem so arheologi dolga leta izkopavali in ugotovili, da je imelo mesto pravokotni tloris in je bilo brez obrambnega zidu, imelo pa je vodo z obronkov Gorjancev. Rimljani so namreč napeljali 8 km dolg vodovod iz zajetja na Izviru pod Stojanskim vrhom. Vzhodno in zahodno od današnje vasi so bila obsežna grobišča, ki so jih večino izkopali.

Številne najdbe iz tega mesta hranita Narodni muzej v Ljubljani in Posavski muzej v Brežicah, sicer pa so najdišče skrbno zakopali in zaščitili. Morda celo preveč, toliko, da popotnik niti ne ve, kaj vidi ob cesti. Pa morda ne bi bilo potrebno veliko. Napis in označba ob cesti, kakšno pojasnilo, ki bi obiskovalca popeljalo v rimsko dobo. V svetu takim "kamnom" vodijo avtobuse turistov, ki si jih ogledujejo, plačujejo vstopnine, kupujejo spominke in osvežilne pijače. Pri nas na pomembno rimsko mesto na Drnovem spominja le okrepčevalnica Rimljanček.

B. D. G.

NEKAKŠNI KAMNI OB CESTI - Ali se ne bi dalo ostanke rimskega mesta Neviodunum - rimske napisne spomenike, dele stebrov in temeljev stavb, ki zdaj kar tako štrlijo ob cesti - označiti in bolje izkoristiti? (Foto: B. D. G.)

Anton Špringer je "naj godec" leta

Ob tradicionalnem tekmovanju harmonikarjev Urška letos tudi finalno tekmovanje za Zlato harmoniko med veterani - Skupno nastopilo 27 harmonikarjev

ZAMOSTEC - Klub harmonikarjev Urška je v soboto v Zamostcu pri Sodrži organiziral že 7. tradicionalno srečanje harmonikarjev. Kljub precej manjšemu številu tekmovalcev kot lani je prireditev izvenela v nastopu kar 27 harmonikarjev, saj so v sklopu prireditve letos izpeljali tudi finalni izbor za "Naj godec 1999" med veterani, ki ga je peto leto zapored organiziral KUD Zlata harmonika iz Ljubčane.

Izbora harmonikarjev Urška se je udeležilo 14 tekmovalcev iz Sodrže, Ribnice, Loškega Potoka, Cerknice, Kočevja, Novega mesta in ZDA. Kot edini tekmovalac v kategoriji nad 48 let je nastopil Tone Klun iz Prigorice, ki je bil z 52 leti tudi najstarejši udeleženec srečanja. Najmlajši udeleženec je bil komaj 4-letni Marko Drobnič iz Velikih Poljan, ki je očetu Andreju pomagal osvojiti prvo mesto v kategoriji tekmovalcev od 18 do 48 let. Drugi v tej kategoriji je bil David Pental iz ZDA in tretji Tomaž Garbas. V kategoriji do 12 let se je najbolje odrezal Janez Lekše, 2. je bil Sandi Ravbar iz Novega mesta in 3. temopoliti Šon Parker. V kategoriji od 12 do 18 let je zmagala edina ženska udeleženka tekmovanja Urša Jere iz Lukovice, 2. mesto je osvojil Toni Lovšin iz Brega pri Ribnici, 3. Janez Kordiš iz Loškega Potoka, 4. Simon Kozina iz Ribnice in 5. Marko Trampuž iz Kočevja. "Čeprav smo imeli lani 30 tekmovalcev, smo tudi letos z udeležbo zadovoljni. Prav tako smo zadovoljni tudi z obiskom, saj si je prireditev ogledalo okoli tisoč ljudi," je povedal ob zaključku skoraj štiriurne prireditve, ki se je po uradnem delu prevzela v zabavne, predsednik kluba harmonikarjev Urška Franc Lesar. Se posebej veselil pa so bili, kot je povedal Lesar, da se je KUD iz Ljubčane odločil, da bodo letos pri njih izpeljali finale tekmovanja Zlate harmonike za veterane.

Za laskavi naziv Naj godec 1999 se je pomerilo 13 harmonikarjev v starosti nad 60 let iz vse Slovenije in sosednje Avstrije. Najstarejši tekmovalac je bil 79-letni Miro Magister iz Beljaka, Marija Jenc iz Domžal pa je bila edina tekmovalka. V konkurenci, v kateri so razen prvih treh vsi ostali tekmovalci zasedli četrto mesto, je zmagal Dolenjec Anton Špringer, drugi je bil Jože Škril in tretji lanskeletni godec leta Dario Kralj. Najboljši trije so bili nagajeni s spominsko majoliko, zmagovalca pa bo za nagrado nastopil tudi na prireditvi Zlate harmonika Ljubčane, ki je, kot je povedal predsednik Zlate harmonike Pavli Plavčev, eno največjih pri nas organiziranih tekmovanj za diatonično harmoniko.

M. LESKOVŠEK-SVETE

TUDI PREDSTAVNICA ŽENSK - Marija Jenc iz Domžal je bila v finalu izbora godca leta edina predstavnica nežnejšega spola. (Foto: M. L.-S.)

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Zakaj položnica Elektra prihaja za vsemi drugimi? - Begunci so prezahtevni - Tudi za kolesarje kluba Krka veljajo enaki predpisi - Policist je dolžan povedati, zakaj kazen

Se tudi vam dogaja, da potem ko plačate že vse položnice, poštar prinese še eno? **Marija iz Bele krajine** je že starejša in mora za plačilo položnic koga prositi, zato jo še posebej moti, da dobi položnico od novomeškega Elektra vedno pozneje. "Ali ne bi mogli poslati tudi oni položnic nekaj dni prej?" je vpraševala. Dane Klepec, vodja konzumne službe pri Elektru Novo mesto je pojasnil, da imajo tri skupine položnic. Ene imajo rok zapadlosti 5., druge 10. in tretje 20. v mesecu. Ker razpošljejo skupno 40.000 položnic, si tako razporedijo obdelavo in hkrati zagotovijo postopni priliv denarja. Uporabniki so razdeljeni po odbirni knjigi (torej po območju), zato bi posameznika težko izločili. Še predlog; Marija se

lahko na banki dogovori za plačilo s trajnikom. Tako bo vsak mesec še vedno dobivala domov položnico, da bo lahko preverjala račun in se v primeru napake še pravi čas pritožila, hkrati pa ji bodo na banki z njenega računa vsak mesec avtomatsko "odtrgali za elektriko".

Bralec iz Vrhpolja pa je za plačilo preko trajnika že poskrbel, a ga bega vsota 10.287 tolarjev, ki jo je banka plačala za Elektro z njegovega računa, sam pa trdi, da položnice za tak znesek ni prejel. Svetovali smo mu, naj najprej vpraša na banko, in če je treba, še na Elektro. Tam bodo lažje odkrili, za kaj gre.

Terezijo iz Trebnjega so razjezila poročila o tem, kako naša država skrbi za begunce. "Zanjejo bolj skrbijo kot za naše domače ljudi, ki so mnogi že na robu preživetja. Naša družina je bila med vojno izseljena. Vrnili smo se na porušeno in izropano domačijo, pa nam ni nihče ničesar dal. V izseljeništvu smo ležali na pograhih, družine smo bile le meter narazen, vsi skupaj pa v dvorani. Ko smo prišli domov, smo kuhali zunaj, prvo mleko pa smo videli šele po 8 mesecih! Danes begunci zahtevajo, kar hočejo, izbirajo hrano in način nastanitve. Menim, da si preveč privoščijo. Pa še to. Čas bi bil, da za bosanske begunce, ki so pri nas že 8 let, poskrbi njihova država."

Krajan Mirne Peči, ki se noče zameriti svojim sokrajanom in nam zato ni povedal svojega imena, je opozoril, da ob glavni cesti od Mirne Peči proti železniški postaji vsako leto posejejo koru-

zo skoraj do ceste. Zato je cesta nepregledna in nevarna, še posebej za pešce.

A. F. iz Novega mesta je poklical, ker ima zadosti objestnega obnašanja kolesarjev kluba Krka. Po cesti se vozijo vstric in se niso pripravljeni umakniti. "Včasih te prime, da bi koga kar povozil. Spoštujem kolesarstvo, a ni mi jasno, kdo daje kolesarjem pravico, da se tako obnašajo, in kaj dela ob tem policija?" se je spraševal. "Za kolesarje velja enak zakon kot za vse druge udeležence v cestnem prometu. Prometna policija sodeluje s klubom in pogosto opozarja na nepravilnosti," nam je povedal pomočnik komandirja prometne policije Novo mesto **Matjaž Volčanjk**.

Pomočnik Volčanjk nam je pomagal rešiti tudi žulj **Jožeta Prhneta iz Orehove**. Tega so, kot nam je zatrdil, minuli četrtek ustavili policisti, preverjali dokumente in mu potem pomolili pod nos položnico za 5.000 tolarjev. Jože pravi, da se je vse zgodilo na hitro in da ni izvedel, zakaj kazen. "Trije smo bili, spredaj oba privezana in tudi luči sem imel prižgane," nam je zatrdil.

Našega bralca so res ustavili novomeški prometni policisti, v njihovem računalniku pa piše, da ni bil prijet z varnostnim pasom. "Policist je dolžan v vsakem primeru vozniku povedati, kaj je narobe, kolikšna je kazen, kako jo je treba plačati in da je možno ugovarjati. Če se domnevni kršitelj ne strinja, mora podati ugovor. Pravni pouk o tem je tudi na položnici," je povedal **Matjaž Volčanjk**. B. D. G.

NAJSTAREJŠI UDELEŽENEC - Miro Magister je bil z 79 leti najstarejši udeleženec tekmovanja in edini tekmovalac iz sosednje Avstrije. Sponosom je povedal, da se je rodil pod Šmarno goro.

DOLENJSKI LIST

9. avgusta 1973

Podpis sporazuma IMV - TAM

V ponedeljek sta v poslopiju republiške gospodarske zbornice v Ljubljani glavna direktorja TAM iz Maribora Stojan Perharc in IMV iz Novega mesta Jurij Levičnik podpisala v imenu obeh kolektivov sporazum o poslovno tehničen sodelovanju. Med prvo avtomobilsko tovarno v Jugoslaviji, ki velja za eno najbolj sodobnejših tovarn za izdelavo tovornih avtomobilov v Evropi, in novomeško industrijo motornih vozil so že od vsega začetka dobri odnosi.

Na Suhorju ukradli železno blagajno

230 kilogramov težko železno blagajno so neznani zlikovci ukradli v noči z nedelje na ponedeljek v trgovini metliške kmetijske zadruge na Suhorju. Blagajno so skotalili 300 m v dolino, kjer so jo odprli in ukradli iz nje 10.000 dinarjev. Delavci UJV ta primer temeljito raziskujejo.

Magija, na pomoč!

V letu 1973, ki naj bi bilo v "bitki za gospodarsko stabilizacijo" prelomno, je prišla srbska skupščina na svitlo z osnutkom zakona o delovnih razmerjih, ki prinaša zanimive pridobitve: samo štiri delovne dni na teden, do 36 delovnih dni dolge dopuste, možno menjavo delavcev med delovnimi organizacijami združenega dela in še kaj. Stvar je nerodna le v toliko, da predlagatelji pri tem ne povedo, kje je mogoče najti čarobno paličico, ki bo pričarala to čudo...

Sramota Ribnice

Zadnje julijsko dopoldne je bilo na bregovih zelene (od nesnage) Bistrice vse črno ravenednežev, ki so imeli kaj videti: po zeleni brozgi, tudi voda imenovani, je ril ali morda plaval buldožer, nekaj ribičev pa je s trnki gazilo za njim. Najprej smo se ustrašili, da je buldožer padel v strugo, potem pa so nas bolj obveščeni potolažili, da čistijo strugo. Bistrica, nekoč ponos Ribnice, postaja pač vedno večja smrdeča sramota Ribnice in le vprašamo se lahko, zakaj še nosi svoje lepo ime!

Beg strokovnjakov iz Kočevja

Ko je pred kratkim padel strop v enem novih stanovanjskih blokov, so odgovorni gradbeniki dali ostavko in menda pobegnili past krave. Zdaj občani upravičeno pričakujejo, da bodo začele padati cene mesa in mleka.

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvaliti, ali pa le opozoriti na zanimiv dogodek iz domačih krajev - pokličite nas! Priluhnil nam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki (068) 323-606 vas čakamo vsak četrtek med 20. in 21. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno prisluhnil.